

AUTOR: PAULA SCALCĂU
EXPERTI VALIDARE: RAMONA LUCACIU & IULIANA GALES

Istoria și tradițiile
minorității elene din România

Auxiliar didactic pentru clasa a VI-a și clasa a VII-a

Ιστορία και παραδόσεις
της ελληνικής μειονότητας στη Ρουμανία

Σχολικό βοήθημα για την Στ' τάξη & την Ζ' τάξη

București. 2023

*Istoria și tradițiile
minorității elene din România*

Auxiliar didactic pentru clasa a VI-a și clasa a VII-a

*Ιστορία και παραδόσεις
της ελληνικής μειονότητας στη Ρουμανία*

Σχολικό βοήθημα για την Στ' τάξη & την Ζ' τάξη

*Programa școlară pentru clasele a VI-a – a VII-a
aprobată prin OMEN nr. 3393 / 28.02.2017*

*Σχολικό Αναλυτικό Πρόγραμμα για την Στ' τάξη & την Ζ' τάξη
εγκεκριμένο με βάση υπ' αριθμό 3393 / 28.02.2017 Διάταγμα του Υπουργείου Παιδείας*

București, 2023

**COMPETENȚĂ
ȘI EFICIENȚĂ**

Competență și eficiență în predarea limbii române copiilor și elevilor aparținând minorităților naționale din România” - Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

INTRODUCERE

Auxiliarul didactic este elaborat în sprijinul elevilor ce aparțin minorității elene și studiază *Istoria și tradițiile minorității elene din România* și al profesorilor care predau această disciplină.

Materialul este structurat în 7 capitole, ce respectă recomandările programei aprobate de Ministerul Educației (OMEN 3393/28.02.2017) și vizează două domenii principale: *istoria comunității* și *elementele identitare*. Auxiliarul conține un pachet de 31 de fișe de activitate independentă, care vizează formarea unor competențe generale și specifice ale copiilor, corespunzătoare cerințelor din curriculumul național. La începutul fiecărei fișe sunt indicate clar competențele vizate pe care profesorul le va urmări în fiecare oră.

Primele 15 fișe se adresează elevilor din clasa a VI-a și cuprind elemente despre evoluția grecilor în spațiul românesc de la începuturi și până în 1821 și unele aspecte ale vieții grecilor din România (ocupații, limbă, religie, port, sărbători, poezii, proverbe, zicători, cântece și dansuri, artă culinară etc). Alte 16 fișe se adresează elevilor din clasa a VII-a, urmărind evoluția grecilor din România din 1821 până în zilele noastre, diverse repere spirituale ale comunității elene (biserica, școala, presa), contribuția ei la patrimoniul comun și dialogul cultural româno-elen.

Auxiliarul didactic conține 25 de fișe de lucru (12 pentru clasa a VI-a și 13 pentru clasa a VII-a), ce pornesc de la surse istorice foarte diverse și propun activități de învățare diverse, de la redarea informațiilor cuprinse într-un text, analiza unor imagini ori completarea unor fraze lacunare și până la realizarea unor interviuri cu martori ai unor evenimente din localitate și căutarea de noi surse de informare. Totodată, există și 6 fișe de evaluare (3 pentru clasa a VI-a, 3 pentru clasa a VII-a), care pot oferi profesorului instrumente de evidențiere a progresului înregistrat de elevi.

Perspectiva istorică (locală, națională, universală) e însoțită mereu de cea culturală, oferind elevilor șansa de a învăța despre modul de viață, tradițiile, influențele reciproce și personalitățile ce provin din rândul etniei lor.

Fișele au fost traduse din limba română în limba neogreacă. Totuși, o mică parte din textele grecești au fost păstrate în forma originală, în limba greacă a vremii lor și nu în limba neogreacă vorbită azi, pentru ca elevii să înțeleagă diferitele etape ale evoluției limbii grecești și să participe ei înșiși la traducerea unor surse istorice.

Auxiliarul fiind bilingv, sursele ce stau la baza pachetului de fișe vin să sprijine nu numai studierea istoriei grecilor din România, ci sprijină totodată studierea limbii materne elene, dar și a limbii române, întregind informația și experiența de învățare a elevilor.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το παρόν σχολικό βοήθημα εκδόθηκε τόσο για την υποστήριξη των μαθητών που μελετούν την *Ιστορία της Ελληνικής μειονότητας της Ρουμανίας* όσο και για την κάλυψη των αναγκών του εκπαιδευτικού προσωπικού που διδάσκει την ελληνική γλώσσα και πολιτισμό στη Ρουμανία.

Το διδακτικό υλικό διαρθρώνεται σε 7 κεφάλαια, που τηρούν τις οδηγίες του Αναλυτικού Προγράμματος του ρουμάνικου Υπουργείου Παιδείας (3393/28.02.2017) καλύπτοντας δύο βασικούς τομείς: την *ιστορία της κοινότητας* και τα *στοιχεία της εθνικής ταυτότητας*. Το σχολικό βοήθημα αποτελείται από ένα πακέτο το οποίο περιλαμβάνει 31 ανεξάρτητα φύλλα διδακτικών δραστηριοτήτων που στοχεύουν στην απόκτηση και την ανάπτυξη γενικών και ειδικών δεξιοτήτων στους μαθητές, συμβαδιζόμενες με τις απαιτήσεις του προαναφερόμενου Σχολικού Αναλυτικού Προγράμματος. Στην αρχή κάθε φύλλου υπάρχει σαφής ένδειξη των ειδικών δεξιοτήτων που πρέπει να παρακολουθήσει ο εκπαιδευτικός στα πλαίσια του κάθε μαθήματος.

Τα πρώτα 15 φύλλα απευθύνονται σε μαθητές Στ' τάξης και εμπεριέχουν στοιχεία ιστορικής εξέλιξης των Ελλήνων στον Ρουμάνικο χώρο μέχρι το 1821 καθώς και όψεις της ζωής των Ελλήνων στη Ρουμανία (επαγγέλματα, γλώσσα, θρησκεία, έθιμα, γιορτές, ποιήματα, παροιμίες, ρητά, τραγούδια και χοροί, μαγειρική τέχνη κ.λ.π.). Τα υπόλοιπα 16 φύλλα απευθύνονται σε μαθητές Ζ' τάξης και εστιάζονται στην εξέλιξη των Ελλήνων στη Ρουμανία κατά τη χρονική περίοδο από το 1821 έως και σήμερα, στους διάφορους σταθμούς της πνευματικής ζωής της Ελληνικής κοινότητας (ελληνικός τύπος, ελληνικές εκκλησίες, ελληνικά σχολεία), καθώς και στη συμβολή της ελληνικής μειονότητας στην κοινή κληρονομιά και τον ρουμανο – ελληνικό πολιτισμικό διάλογο.

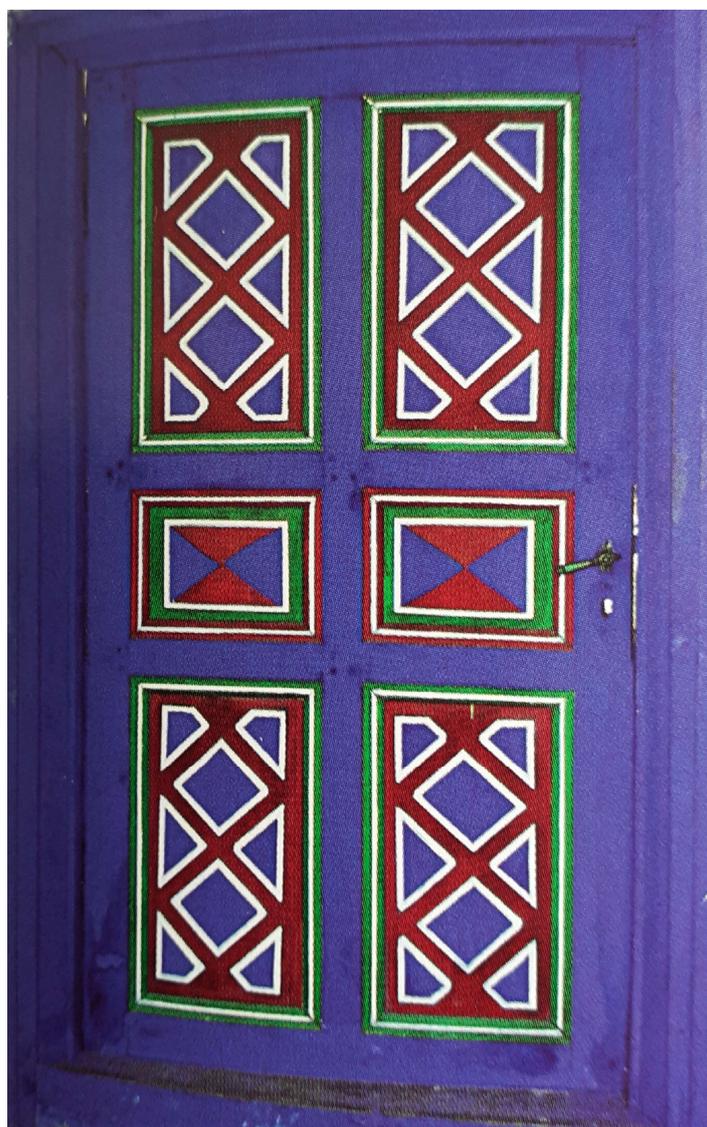
Το σχολικό βοήθημα εμπεριέχει 25 φύλλα εργασίας (12 για την Στ' τάξη και 13 για την Ζ' τάξη), τα οποία ξεκινούν από διαφορετικές ιστορικές πηγές και προτείνουν ποικίλες μαθησιακές δραστηριότητες όπως: την απόδοση πληροφοριών που εμπεριέχονται σε μια πηγή, την ανάλυση και την περιγραφή εικόνων, τη συμπλήρωση κενών σε προτάσεις, την πραγματοποίηση συνεντεύξεων από μάρτυρες γεγονότων ακόμα και την αναζήτηση νέων πηγών πληροφόρησης από εκ μέρους των μαθητών. Υπάρχουν επίσης 6 φύλλα αξιολόγησης (3 για την Στ' τάξη και 3 για την Ζ' τάξη), τα οποία μπορούν να δώσουν στον καθηγητή χρήσιμα εργαλεία ανάδειξης της προόδου των μαθητών.

Η ιστορική προοπτική (τοπική, εθνική και παγκόσμια) συνοδεύεται πάντα από την πολιτιστική, δίνοντας έτσι στα παιδιά την ευκαιρία να μάθουν για τον τρόπο ζωής, τις παραδόσεις,

τις αμοιβαίες επιρροές αλλά και για τον βίο των αντιπροσωπευτικότερων προσωπικοτήτων της εθνικής τους ομάδας.

Τα φύλλα μεταφράστηκαν από τα ρουμάνικα στα ελληνικά. Ωστόσο, ένα μικρό μέρος των ελληνικών κειμένων έχει διατηρηθεί στην αρχική τους μορφή, δηλαδή στην ελληνική γλώσσα της εποχής και όχι στη νεοελληνική που ομιλείται σήμερα, έτσι ώστε οι μαθητές να μπορέσουν να μάθουν τα διάφορα στάδια εξέλιξης της ελληνικής γλώσσας και παράλληλα να συμμετάσχουν οι ίδιοι στη μετάφραση των ιστορικών πηγών.

Καθώς το σχολικό βοήθημα είναι δίγλωσσο, οι πηγές που αποτελούν τη βάση των φύλλων εργασίας σκοπεύουν να στηρίξουν τόσο τη μελέτη της ιστορίας των Ελλήνων στη Ρουμανία, όσο και την εκμάθηση της ελληνικής μητρικής γλώσσας και την παράλληλη απασχόληση με τη ρουμάνικη, δίνοντας μ' αυτόν τον τρόπο την ευκαιρία στους μαθητές να συμπληρώνουν τις γνώσεις και τη μαθησιακή εμπειρία τους.

Istoria și tradițiile minorității elene din România

Auxiliar didactic pentru clasa a VI-a și clasa a VII-a

C U P R I N S

1. Moștenirea culturală a vechilor greci

- 1.1. Democrația la vechii greci. Idealul uman (*Fișa 1*)
- 1.2. Poemele homerice (*Fișa 2*)
- 1.3. EVALUARE: Moștenirea culturală a vechilor greci (*Fișa 3*)

2. Istoria grecilor din spațiul românesc de la începuturi până în 1821

- 2.1. Originea și așezarea grecilor în coloniile de pe țărmul Mării Negre (*Fișa 4*)
- 2.2. Valuri ale emigrației grecești pe teritoriul actual al României (*Fișa 5*)
- 2.3. Grecii din Țările Române. Negustorii și clericii (*Fișa 6*)
- 2.4. EVALUARE: Istoria grecilor din spațiul românesc de la începuturi până în 1821 (*Fișa 7*)

3. Elemente identitare. Aspecte ale vieții grecilor din România

- 3.1. Ocupațiile grecilor din România (*Fișa 8*)
- 3.2. Limba greacă (*Fișa 9*)
- 3.3. Religia, sărbătorile, portul (*Fișa 10*)
- 3.4. Poezii, proverbe, zicători (*Fișa 11*)
- 3.5. Cântecel grecești (*Fișa 12*)
- 3.6. Dansurile grecești. Legende și istoria Greciei reflectate în dans (*Fișa 13*)
- 3.7. Alimentația. bucătăria greacă (*Fișa 14*)
- 3.8. EVALUARE: Elemente identitare. Aspecte ale vieții grecilor din România (*Fișa 15*)

4. Evoluția istorică a minorității elene în sec. XIX-XX

- 4.1. Anul 1821 în istoria românilor și grecilor (*Fișa 16*)
- 4.2. Participarea grecilor la mari evenimente ale istoriei românilor: Războiul de independență (*Fișa 17*)
- 4.3. Participarea grecilor la mari evenimente ale istoriei românilor: Războiul de întregire (*Fișa 18*)
- 4.4. Războiul Civil din Grecia (după al Doilea Război Mondial) și valul emigranților greci (*Fișa 19*)
- 4.5. Reînvierea comunităților elene după 1989 (*Fișa 20*)
- 4.6. EVALUARE: Evoluția istorică a minorității elene în sec. XIX-XX (*Fișa 21*)

5. Reper spirituale ale comunității elene

- 5.1. Viața religioasă. Biserici grecești din România (*Fișa 22*)
- 5.2. Învățământul. Școlile grecești din România (*Fișa 23*)
- 5.3. Presa de limbă greacă din România (*Fișa 24*)

6. Contribuția minorității elene la patrimoniul comun. Personalități de origine elenă din România

- 6.1. Personalități marcante de origine greacă din istoria românilor (Fișa 25)
- 6.2. Contribuții în literatură și știință (Fișa 26)
- 6.3. Contribuții în sport și artă (Fișa 27)
- 6.4. EVALUARE: Contribuția comunității elene la patrimoniul comun. Personalități de origine elenă din România (Fișa 28)

7. Cooperarea culturală româno-elenă. Dialogul intercultural

- 7.1. Dialogul cultural româno-elen (Fișa 29)
- 7.2. Actele filantropice (Fișa 30)
- 7.3. EVALUARE: Cooperarea culturală româno-elenă. Dialogul intercultural (Fișa 31)

Bibliografie

Ιστορία και παραδόσεις της ελληνικής μειονότητας στη Ρουμανία

Σχολικό βοήθημα για την Στ' τάξη & την Ζ' τάξη

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Ο

1. Η Πολιτιστική Κληρονομιά των Αρχαίων Ελλήνων

- 1.1. Η Δημοκρατία στην Αρχαία Ελλάδα. Το ανθρώπινο ιδεώδες (Φύλλο 1)
- 1.2. Τα ομηρικά έπη (Φύλλο 2)
- 1.3. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ: Η Πολιτιστική Κληρονομιά των Αρχαίων Ελλήνων (Φύλλο 3)

2. Η ιστορία των Ελλήνων στο ρουμανικό χώρο μέχρι το 1821

- 2.1. Η καταγωγή και η εγκατάσταση των Ελλήνων στις αποικίες της Μαύρης Θάλασσας (Φύλλο 4)
- 2.2. Κύματα ελληνικής μετανάστευσης στο σημερινό έδαφος της Ρουμανίας (Φύλλο 5)
- 2.3. Οι Έλληνες στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες -Έμποροι και Κληρικοί (Φύλλο 6)
- 2.4. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ: Η ιστορία των Ελλήνων στο ρουμανικό χώρο μέχρι το 1821 (Φύλλο 7)

3. Στοιχεία ταυτότητας. Η ζωή των Ελλήνων της Ρουμανίας

- 3.1. Τα επαγγέλματα των Ελλήνων της Ρουμανίας (Φύλλο 8)
- 3.2. Η ελληνική γλώσσα (Φύλλο 9)
- 3.3. Η θρησκεία, οι γιορτές, οι παραδοσιακές φορεσιές (Φύλλο 10)
- 3.4. Ποιήματα, παροιμίες, ρητά (Φύλλο 11)
- 3.5. Τα ελληνικά τραγούδια (Φύλλο 12)
- 3.6. Οι ελληνικοί χοροί. Οι θρύλοι και η ιστορία της Ελλάδας μέσα από τους χορούς (Φύλλο 13)
- 3.7. Η διατροφή. Η ελληνική κουζίνα (Φύλλο 14)

3.8. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ: Στοιχεία ταυτότητας. Η ζωή των Ελλήνων της Ρουμανίας (Φύλλο 15)

4. Η ιστορική εξέλιξη των Ελλήνων της Ρουμανίας τον 19^ο και τον 20^ο αιώνα

- 4.1. Το 1821 στην ιστορία των Ρουμάνων και των Ελλήνων (Φύλλο 16)
- 4.2. Η συμμετοχή των Ελλήνων σε μεγάλα γεγονότα της ρουμανικής ιστορίας: Ο Πόλεμος για την Ανεξαρτησία (Φύλλο 17)
- 4.3. Η συμμετοχή των Ελλήνων σε μεγάλα γεγονότα της ρουμανικής ιστορίας: Ο Πόλεμος για την εθνική ολοκλήρωση (Φύλλο 18)
- 4.4. Ο Ελληνικός Εμφύλιος Πόλεμος και το κύμα Ελλήνων πολιτικών προσφύγων (Φύλλο 19)
- 4.5. Η αναβίωση των ελληνικών κοινοτήτων μετά το 1989 (Φύλλο 20)
- 4.6. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ: Η ιστορική εξέλιξη των Ελλήνων της Ρουμανίας τον 19^ο και τον 20^ο αιώνα (Φύλλο 21)

5. Σταθμοί στην πνευματική ζωή της ελληνικής κοινότητας

- 5.1. Η θρησκευτική ζωή. Ελληνικές εκκλησίες στη Ρουμανία (Φύλλο 22)
- 5.2. Η εκπαίδευση. Τα ελληνικά σχολεία στη Ρουμανία (Φύλλο 23)
- 5.3. Ο Ελληνικός Τύπος στη Ρουμανία (Φύλλο 24)

6. Η συμβολή της ελληνικής μειονότητας στην κοινή κληρονομιά. Προσωπικότητες ελληνικής καταγωγής από τη Ρουμανία

- 6.1. Εξέχουσες προσωπικότητες ελληνικής καταγωγής στη ρουμανική ιστορία (Φύλλο 25)
- 6.2. Η συμβολή των ελληνικής καταγωγής λογοτεχνών και επιστημόνων (Φύλλο 26)
- 6.3. Η συμβολή στον αθλητισμό και την Τέχνη (Φύλλο 27)
- 6.4. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ: Η συμβολή της ελληνικής μειονότητας στην κοινή κληρονομιά Προσωπικότητες ελληνικής καταγωγής στη Ρουμανία (Φύλλο 28)

7. Η ρουμανο-ελληνική πολιτιστική συνεργασία. Ο διαπολιτισμικός διάλογος

- 7.1. Ο ρουμανο-ελληνικός πολιτιστικός διάλογος (Φύλλο 29)
- 7.2. Φιλανθρωπικές δράσεις (Φύλλο 30)
- 7.3. 7,3, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ: Η ρουμανο-ελληνική πολιτιστική συνεργασία. Ο διαπολιτισμικός διάλογος (Φύλλο 31)

Βιβλιογραφία

COMPETENȚE GENERALE

1. Utilizarea adecvată a limbajului istoric în situații noi de comunicare
2. Explorarea unei varietăți de surse istorice pentru a explica fapte și evenimente relevante pentru istoria minorităților
3. Valorizarea identității prin participarea la activități care promovează dialogul intercultural

COMPETENȚE SPECIFICE (clasa a VI-a)

- 1.1. Redarea cu termeni proprii a informațiilor conținute de o sursă istorică, completarea unor texte lacunare, povestirea unor evenimente utilizând termenii învățați (*fișa 1, fișa 2, fișa 4, fișa 5, fișa 6, fișa 8, fișa 9, fișa 10, fișa 12, fișa 13, fișa 14*)
- 1.2. Elaborarea unor texte narrative simple pornind de la informațiile conținute de surse istorice (*fișa 1, fișa 8, fișa 9*)
- 1.3. Elaborarea unor organizatori cognitivi (axe cronologice, scheme, diagrame) care înfățișează relațiile între achizițiile dobândite (*fișa 4, fișa 5, fișa 8*)
- 3.1. Recunoașterea particularităților culturale ale comunității în care trăiesc (*fișa 10, fișa 11, fișa 12, fișa 13, fișa 14*)
- 3.2. Manifestarea unei atitudini deschise în raport cu alte culturi - identificarea surselor privind istoria altor etnii din spațiul românesc (*fișa 6*)
- 3.3. Participarea la activități care valorizează trecutul comunității, care presupun interacțiuni între generații (*fișa 10, fișa 11, fișa 14*)

COMPETENȚE SPECIFICE (clasa a VII-a)

- 1.1. Formularea unor texte explicative simple utilizând adecvat termeni specifici - elaborarea unor texte care să conțină anumiți termeni, deducerea sensului unui cuvânt prin raportare la textul citit, completarea unor texte lacunare (*fișa 16, fișa 17, fișa 18, fișa 19, fișa 20, fișa 23, fișa 24, fișa 29*)
- 1.2. Formularea unui punct de vedere în urma lecturării unor surse istorice - participarea la traducerea unor surse istorice din alte limbi și valorificarea lor, susținerea unor puncte de vedere asupra unei teme prin jocul de rol (*fișa 17, fișa 18, fișa 22, fișa 23, fișa 29*)
- 1.3. Utilizarea resurselor digitale - analiza și descrierea unor imagini (*fișa 16, fișa 27*)
- 2.1. Identificarea interacțiunilor dintre diferiți actori implicați într-un eveniment istoric, discuții despre atitudinea participanților la evenimente și procese istorice (*fișa 19, fișa 20*)
- 2.2. Formularea de opinii pornind de la analiza unor surse care prezintă puncte de vedere diferite despre aceleași fapte / procese istorice (*fișa 16*)

- 2.3. Comentarea posibilelor diferențe de atitudine în legătură cu prezentarea aceluiași fapte istorice (fișa 16)
- 3.1. Descoperirea în diverse surse a componentelor memoriei colective care contribuie la identitatea unei comunități - realizarea unor interviuri cu martori ai timpului, persoane din comunitatea locală, observarea de surse scrise și nescrise ce poartă amprenta grupul etnic (fișa 19, fișa 22, fișa 25, fișa 26, fișa 27, fișa 29, fișa 30)
- 3.2. Promovarea de elemente definitorii ale contextului cultural local care contribuie la patrimoniul național - realizarea unui portofoliu despre moștenirea culturală a minorității în localitate (fișa 22, fișa 24)
- 3.3. Utilizarea resurselor digitale / multimedia pentru elaborarea și desfășurarea unor proiecte despre trecutul și prezentul comunității - realizarea de portofolii pe teme de cultură și istorie locală, folosind Internetul (fișa 25, fișa 26, fișa 27, fișa 30)

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

1. Κατάλληλη χρήση του ιστορικού λόγου σε νέες καταστάσεις επικοινωνίας
2. Διερεύνηση ποικίλων ιστορικών πηγών για την εξήγηση των σημαντικότερων γεγονότων της ιστορίας των μειονοτήτων
3. Ανάδειξη της αξίας της εθνικής ταυτότητας μέσω συμμετοχής σε δραστηριότητες προώθησης του διαπολιτισμικού διάλογου

ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ (Στ' τάξη)

- 1.1. Η απόδοση από τους μαθητές, με δικούς τους όρους, των πληροφοριών που περιέχονται σε μια ιστορική πηγή, η συμπλήρωση κενών σε προτάσεις, η αφήγηση γεγονότων χρησιμοποιώντας τους όρους (φύλλο 1, φύλλο 2, φύλλο 4, φύλλο 5, φύλλο 6, φύλλο 8, φύλλο 9, φύλλο 10, φύλλο 12, φύλλο 13, φύλλο 14)
- 1.2. Επεξεργασία απλών αφηγηματικών κειμένων με αφετηρία τις πληροφορίες που περιέχονται στις ιστορικές πηγές (φύλλο 1, φύλλο 8, φύλλο 9)
- 1.3. Επεξεργασία διαγραμμάτων, χρονοδιαγραμμάτων και σχημάτων που δείχνουν τις σχέσεις μεταξύ των γνώσεων που αποκτήθηκαν και των δεξιοτήτων (φύλλο 4, φύλλο 5, φύλλο 8)
- 3.1. Αναγνώριση των πολιτιστικών ιδιαιτεροτήτων της κοινότητας στην οποία ζουν (φύλλο 10, φύλλο 11, φύλλο 12, φύλλο 13, φύλλο 14)
- 3.2. Υιοθέτηση μιας ανοιχτής προσέγγισης σε σχέση με άλλους πολιτισμούς - εντοπισμός πηγών σχετικών με την ιστορία άλλων μειονοτήτων στον ρουμανικό χώρο (φύλλο 6)

- 3.3. Συμμετοχή σε δραστηριότητες που αναδεικνύουν το παρελθόν της κοινότητας και προϋποθέτουν συνεργασία μεταξύ των γενεών (φύλλο 10, φύλλο 11, φύλλο 14)

ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ (Ζ' τάξη)

- 1.1. Σύνταξη απλών επεξηγηματικών κειμένων, χρησιμοποιώντας με κατάλληλο τρόπο ειδικούς όρους – επεξεργασία κειμένων που περιέχουν ορισμένους όρους, η εξαγωγή της έννοιας μιας λέξης από το κείμενο που αναγνώστηκε, η συμπλήρωση κενών σε προτάσεις (φύλλο 16, φύλλο 17, φύλλο 18, φύλλο 19, φύλλο 20, φύλλο 23, φύλλο 24, φύλλο 29)
- 1.2. Διατύπωση άποψης, μετά την ανάγνωση ιστορικών πηγών – συμμετοχή στη μετάφραση ιστορικών πηγών από άλλες γλώσσες και αξιοποίηση αυτών. Υποστήριξη απόψεων πάνω σε ένα θέμα μέσω του παιχνιδιού ρόλων (φύλλο 17, φύλλο 18, φύλλο 22, φύλλο 29)
- 1.3. Χρήση ψηφιακών πόρων – ανάλυση και περιγραφή εικόνων (φύλλο 16, φύλλο 27, φύλλο 29)
- 2.1. Εντοπισμός αλληλεπιδράσεων μεταξύ παραγόντων που διαδραμάτισαν ρόλο σε ένα ιστορικό γεγονός, συζητήσεις σχετικά με τη στάση των συμμετεχόντων απέναντι σε ιστορικά γεγονότα και διαδικασίες (φύλλο 19, φύλλο 20)
- 2.2. Διατύπωση απόψεων, με αφετηρία την ανάλυση πηγών που παρουσιάζουν διαφορετικές απόψεις για τα ίδια ιστορικά γεγονότα / τις ίδιες ιστορικές διαδικασίες (φύλλο 16)
- 2.3. Σχολιασμός των πιθανών διαφορετικών απόψεων κατά την παρουσίαση των ίδιων ιστορικών γεγονότων (φύλλο 16)
- 3.1. Ανακάλυψη σε διάφορες πηγές των συστατικών της συλλογικής μνήμης που συμβάλλουν στην ταυτότητα μιας κοινότητας – συνεντεύξεις με μάρτυρες μιας εποχής, άτομα της κοινότητας, παρατήρηση γραπτών και άγραφων πηγών που φέρουν το αποτύπωμα της εθνοτικής ομάδας. (φύλλο 19, φύλλο 22, φύλλο 25, φύλλο 26, φύλλο 27, φύλλο 29, φύλλο 30)
- 3.2. Ανάδειξη καθοριστικών στοιχείων του τοπικού πολιτιστικού πλαισίου που συμβάλλουν στην εθνική κληρονομιά – Δημιουργία χαρτοφυλακίου για την πολιτιστική κληρονομιά της μειονότητας στην περιοχή (φύλλο 22, φύλλο 24)
- 3.3. Χρήση ψηφιακών πόρων/ πολυμέσων για την επεξεργασία και την εκτέλεση έργων που αφορούν στο παρελθόν και το παρόν της κοινότητας – δημιουργία χαρτοφυλακίων για θέματα τοπικής ιστορίας και πολιτισμού, χρησιμοποιώντας το Διαδίκτυο (φύλλο 25, φύλλο 26, φύλλο 27, φύλλο 30)

1. MOȘTENIREA CULTURALĂ A VECHILOR GRECI

1.1. Democrația la vechii greci. Idealul uman

Unitatea de învățare: *Moștenirea vechilor greci*

Conținut: *Democrația la vechii greci. Idealul uman*

Competențe specifice:

1.1. Redarea cu termeni proprii a informațiilor conținute de o sursă istorică

1.2. Elaborarea unor texte narative simple pornind de la informațiile conținute de surse istorice

FIȘĂ DE LUCRU (1)

Citiți textele ce urmează și răspundeți apoi cerințelor formulate mai jos:

◆ **A.** „Avem o constituție care nu imită legile vecinilor (...) În privința numelui – din pricină că este condusă nu de câțiva ci de mai mulți cetățeni – s-a numit democrație, și după lege, toți sunt egali. Cât privește influența politică, fiecare este preferat după cum se distinge prin ceva, și nu după categoria socială, ci mai mult după virtute, iar dacă este sărac, dar poate să facă vreun lucru bun pentru cetate, nu este împiedicat pentru că n-are vază”.

(*Discursul lui Pericle, în Tucidide, Războiul peloponesiac*)

◆ **B.** „Sunt oameni care se minunează de faptul că-n toate împrejurările atenienii favorizează pe nevoiași, sărăcimea și oamenii de rând și nu pe nobili. Această măsură slujește democrația, deoarece, atunci când sărăcimea, oamenii din popor, și cei din straturile de jos - ce se înmulțesc în continuu - sunt mulțumiți, și democrația se întărește”.

(*Xenofon, Statul spartan, Statul Atenian*)

◆ **C.** Kalokagathia „reprezenta un ideal accesibil: un trup frumos și viguros putea fi modelat prin gimnastică și atletism, spiritul se putea perfecționa prin cultivarea artei și a științei și prin însușirea unor principii etice general valabile. Ea cerea ca omul să lucreze asupra lui însuși iar societatea îl ajuta în acest sens”.

(*Vojtech Zamarovsky, Renașterea Olympiei*)

1. Numiți cetatea la care se referă istoricii greci Tucidide și Xenofon în textele de mai sus și forma de guvernare a acestei cetăți.
2. Definiți termenul „democrație”, pornind de la originea cuvântului.
3. Scrieți un text scurt cu argumentele istoricilor citați în favoarea regimului democratic, la care să adăugați altele noi, cu referire la democrația zilelor noastre. Apoi găsiți o legătură între idealul unei societăți libere, democratice și idealul uman al Kalokagathiei.

1. Η ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

1.1. Η Δημοκρατία στην Αρχαία Ελλάδα. Το ανθρώπινο ιδεώδες

Μαθησιακή Ενότητα: Η πολιτιστική Κληρονομιά των Αρχαίων Ελλήνων

Περιεχόμενα: Η Δημοκρατία στην Αρχαία Ελλάδα. Το ανθρώπινο ιδεώδες

Ειδικές δεξιότητες : 1.1. , 1.2.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (1)

Διαβάστε τα κείμενα που ακολουθούν και δώστε τις σωστές απαντήσεις:

♦ **A.** «Έχουμε ένα πολίτευμα, που δεν ζηλεύει τους νόμους των γειτόνων (...) Σχετικά με την ονομασία - επειδή κυβερνούν όχι οι λίγοι, αλλά οι πολλοί - ονομάστηκε δημοκρατία, και σύμφωνα με το νόμο, όλοι είναι ίσοι. Όσον αφορά στην πολιτική επιρροή, καθένας προτιμάται ανάλογα με το πώς διακρίνεται σε κάτι, και όχι σύμφωνα με την κοινωνική του τάξη, αλλά μάλλον με γνώμονα την αρετή και αν είναι φτωχός, αλλά μπορεί να κάνει κάτι καλό για την πόλη, δεν εμποδίζεται επειδή δεν είναι σημαίνον πρόσωπο».

(Ο λόγος του Περικλή, **Θουκυδίδης**, *Η Ιστορία του Πελοποννησιακού Πολέμου*)

♦ **B.** «Υπάρχουν άνθρωποι οι οποίοι εκπλήσσονται που σε κάθε περίπτωση οι Αθηναίοι ευνοούν τους ανήμπορους, τους φτωχούς και τους απλούς ανθρώπους, και όχι τους ευγενείς. Αυτό το μέτρο υπηρετεί τη δημοκρατία, διότι όταν οι φτωχοί, οι απλοί άνθρωποι και εκείνοι από τα κατώτερα στρώματα - που συνεχώς αυξάνονται – είναι ευχαριστημένοι, ενισχύεται και η δημοκρατία».

(**Ξενοφών**, *Λακεδαιμονίων Πολιτεία, Αθηναίων Πολιτεία*)

♦ **Γ.** Η Καλοκαγαθία «αντιπροσώπευε ένα προσιτό ιδανικό: ένα όμορφο και δυνατό σώμα μπορούσε να σμιλευτεί με τη γυμναστική και τον αθλητισμό, το πνεύμα μπορούσε να τελειοποιηθεί με την καλλιέργεια της τέχνης και της επιστήμης και με τον ενστερνισμό ορισμένων ηθικών αρχών αποδεκτών από όλους. Απαιτούσε να δουλέψει ο άνθρωπος με τον εαυτό του και η κοινωνία τον βοηθούσε σε αυτήν την κατεύθυνση».

(**Vojtech Zamarovsky**, *Η Αναγέννηση της Ολυμπίας*)

1. Ονομάστε την πόλη στην οποία αναφέρονται οι Έλληνες ιστορικοί Θουκυδίδης και Ξενοφών στα παραπάνω κείμενα και τη μορφή διακυβέρνησης αυτής της πόλης.

2. Δώστε τον ορισμό της «δημοκρατίας», με αφετηρία την ετυμολογία της λέξης.

3. Γράψτε ένα σύντομο κείμενο με τα επιχειρήματα των προαναφερθέντων ιστορικών υπέρ του δημοκρατικού πολιτεύματος, στα οποία μπορείτε να προσθέσετε και άλλα, με αναφορά στη δημοκρατία των ημερών μας. Στη συνέχεια, να συσχετίσετε το ιδεώδες μιας ελεύθερης, δημοκρατικής κοινωνίας με το ανθρώπινο ιδεώδες της Καλοκαγαθίας.

1.2. Poemele homerice

Unitatea de învățare: *Moștenirea culturală a vechilor greci*

Conținut: *Poemele homerice*

Competențe specifice:

1.1. Redarea cu termeni proprii a informațiilor conținute de o sursă istorică

1.1. Completarea unor fraze lacunare, povestirea unor evenimente folosind termenii învățați

FIȘĂ DE LUCRU (2)

◆ **A. Fragmentul următor se referă la basileul trac Rhessos, fiul lui Eioneus, ce participă la războiul troian. Citiți textul și răspundeți la întrebări.**

„Sosiră de departe războinicii traci și ei se află acum la marginea taberei. În fruntea lor e Rhessos, vlăstarul lui Eioneus, Cei mai frumoși cai ce i-am văzut vreodată sunt sirepii lui Rhessos, mai albi decât zăpada, mai sprinteni la fugă decât suflarea vântului. Din aur și argint e carul ferecat și-mpodobit frumos. Rhessos e-nveșmântat cu totul în aur, armele-i sunt minuni, și nu-s deopotrivă cu ale muritorilor, mai degrabă par pe măsura zeilor fără-de-moarte”.

(*Iliada*, X, 427)

1. Citiți rândurile de mai sus și precizați cine este autorul acestor versuri:
2. Războiul care a inspirat acest poem a fost dus de, în jurul anului, pentru cucerirea cetății din Asia Mică.
3. Un alt poem al aceluiași autor, istorisește aventurile lui la întoarcerea spre casă, spre insula
4. Numeroase cuvinte și expresii cu valoare de simbol din cele două epopei există azi în toate limbile europene. De pildă, atunci când trăim o aventură, spunem că am avut parte de o întreagă „*odisee*”. Cine este personajul datorită căruia cuvântul „*amfitrion*” înseamnă o gazdă perfectă? Și ce cuvânt ne-a rămas de la îndrumătorul lui Telemah, în timpul pribegiei tatălui său?
5. Dacă ați citit cu atenție fragmentul, scrieți dacă propoziția următoare este adevărată sau falsă:
În literatura greacă găsim indicii despre legăturile străvechi dintre strămoșii grecilor și ai românilor. Argumentați răspunsul vostru.

.....

.....

.....

.....

1.2. Τα ομηρικά έπη

Μαθησιακή Ενότητα: *Η Πολιτιστική Κληρονομιά των Αρχαίων Ελλήνων*

Περιεχόμενο: *Τα ομηρικά έπη*

Ειδικές δεξιότητες: 1.1.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (2)

♦ **A. Το ακόλουθο απόσπασμα αναφέρεται στον βασιλέα της Θράκης Ρήσο, γιο του Ηιονέα, ο οποίος συμμετέχει στον Τρωικό πόλεμο: Διαβάστε το κείμενο και δώστε τις απαντήσεις:**

«Ίδού οι Θράκες νιόφερτοι και ανάμεσαν στην άκρην
ύστεροι απ' όλους και μ' αυτούς ο Ρήσος βασιλέας
του Ηιονέως ο υιός κι οι ίπποι του είναι ωραίοι, μεγάλοι, ανεμόποδες λευκότεροι απ' το χιόνι.
Μ' αργυροχρυσοκόλλητον ήλθεν αυτός αμάξι και αρματωσιάν θεόρατην χρυσήν, οπού' ναι
θαύμα Ὅπλα παρόμοια των θνητών ανθρώπων δεν ανήκουν
μόνον οι αθάνατοι θεοί να τα φορούν αρμόζει». (Ιλιάδα X, 427)

1. Διαβάστε τους παραπάνω στίχους και αναφέρετε τον ποιητή :
2. Ο πόλεμος που ενέπνευσε αυτό το έπος διεξάχθηκε από τους, γύρω στο, για την κατάκτηση της πόλης στη Μικρά Ασία.
3. Το άλλο έπος του ίδιου ποιητή, που εξιστορεί τις περιπέτειες του στο ταξίδι της επιστροφής στο σπίτι, στο νησί είναι
4. Πολυάριθμες λέξεις και εκφράσεις με συμβολική αξία από τα δύο ομηρικά έπη απαντώνται σήμερα σε όλες τις ευρωπαϊκές γλώσσες. Για παράδειγμα, όταν ζούμε μια περιπέτεια, λέμε ότι ζήσαμε μια «οδύσσεια». Ποιο είναι το πρόσωπο πίσω από τη λέξη «αμφιτρώνας», που σημαίνει τέλειος οικοδεσπότης; Και ποια λέξη θυμίζει τον πνευματικό καθοδηγητή του Τηλέμαχου, κατά το διάστημα των περιπλανήσεων του πατέρα του;
5. Αφού διαβάσετε προσεκτικά το απόσπασμα από την *Ιλιάδα*, απαντήστε αν η παρακάτω πρόταση είναι σωστή ή λάθος: *Στην ελληνική λογοτεχνία συναντάμε στοιχεία για τις πανάρχαιες σχέσεις μεταξύ των προγόνων των Ελλήνων και των Ρουμάνων.* Αιτιολογήστε την απάντησή σας.

.....

.....

.....

.....

1.3. Moștenirea culturală a vechilor greci

FIȘĂ DE EVALUARE (3)

Timp de lucru 30 minute

Idealul de viață al vechilor greci era ca omul să trăiască liber, într-o societate bazată pe anumite legi. Numiți autorul primelor legi scrise din Grecia: Apoi enumerați alți 3 legiuitori atenieni, autori de reforme democratice: și în sec.VI î. Hr. și în sec.V î. Hr. (3px4=12 puncte) ♦ Jocurile Olimpice au reînviat idealul uman al grecilor, al îmbinării frumuseții fizice, exterioare cu frumusețea sufletească. Cum numeau vechii greci acest principiu? (3 puncte). ♦ Demonstrați aportul științific al vechilor greci la cultura omenirii menționând un geograf, un fizician, un medic, un istoric, un matematician, doi filosofi (3px7=21 puncte). ♦ Menționați un autor de poezii, un autor de tragedii și unul de comedii Frânturi din literatura vechilor greci au pătruns în vocabularul nostru păstrând vie cultura greacă în conștiința noastră. Ce expresii folosim: • când vrem să arătăm punctul slab, vulnerabil al cuiva? • când cineva folosește un șiretlic pentru a afla ce face sau gândește rivalul său? • când facem aluzie la o sursă de nenorociri mascată de aparențe atrăgătoare? • când găsim o soluție de mult căutată? • când ne referim la o persoană care are o tărie și o forță neobișnuită? • când ne referim la o aventură, la un șir de peripeții? • când ne referim la o persoană vigilentă, foarte atentă, căreia nu-i scapă nimic • când ne referim la cineva care prezice nenorociri dar nimeni nu-l crede? • când ne referim la ceea ce cunoaște cineva care știe, care poate cuprinde totul? (3px12=36 puncte). ♦ O contribuție esențială a grecilor la cultura omenirii a fost arta. Menționați 3 sculptori greci :.....,, și 3 edificii specifice arhitecturii antice grecești:, și

(3px6=18 puncte).

30 răspunsuri corecte x 3 puncte = 90 puncte. Se acordă 10 puncte din oficiu.

1.3. Η Πολιτιστική Κληρονομιά των Αρχαίων Ελλήνων

ΦΥΛΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ (3)

Χρόνος εργασίας: 30 λεπτά

Το ιδανικό της ζωής των αρχαίων Ελλήνων ήταν ο άνθρωπος να ζει ελεύθερος, σε μια κοινωνία βασισμένη σε συγκεκριμένους νόμους. Ονομάστε τον νομοθέτη που έδωσε τους πρώτους γραπτούς νόμους στην Αθήνα: Αναφέρετε τρεις άλλους Αθηναίους νομοθέτες που έκαναν δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις: ο και ο τον 6^ο αιώνα π.Χ. και ο τον 5^ο αιώνα π.Χ. (3 β x 4 = **12 βαθμοί**). ♦ Οι Ολυμπιακοί Αγώνες αναβίωσαν **το ανθρώπινο ιδεώδες** των Ελλήνων, του συνδυασμού της φυσικής, εξωτερικής ομορφιάς με την πνευματική ομορφιά. Πώς ονόμαζαν οι αρχαίοι Έλληνες αυτή τη βασική αρχή; (3 βαθμοί) ♦ Αναδείξτε την **επιστημονική προσφορά** των αρχαίων Ελλήνων στον ανθρώπινο πολιτισμό αναφέροντας έναν γεωγράφο, έναν φυσικό, έναν γιατρό, έναν ιστορικό, έναν μαθηματικό, δύο φιλοσόφους (3 β x 7 = **21 βαθμοί**). ♦ Αναφέρετε έναν ποιητή, έναν τραγωδό και έναν κωμωδιογράφο Συμβολικές εκφράσεις από τη **λογοτεχνία** των αρχαίων Ελλήνων μπήκαν στο λεξιλόγιό μας, κρατώντας ζωντανό τον ελληνικό πολιτισμό στη συνείδησή μας. Ποιες εκφράσεις χρησιμοποιούμε: • όταν αναφερόμαστε στο αδύνατο σημείο κάποιου • όταν κάποιος χρησιμοποιεί ένα απατηλό μέσο για να μάθει τι κάνει ή τι σκέφτεται ο αντίπαλός του; • όταν υπονοούμε μια πηγή κακοτυχιών που κρύβεται κάτω από μια ελκυστική εμφάνιση; • όταν επιτέλους βρίσκουμε μια πολυπόθητη λύση; • όταν αναφερόμαστε σε άτομο που έχει ασυνήθιστη δύναμη; • όταν αναφερόμαστε σε μια περιπέτεια ή μια σειρά περιπετειών; • όταν μιλάμε για ένα πολύ προσεκτικό άτομο, με άγρυπνο βλέμμα που βλέπει τα πάντα και δεν χάνει τίποτα; • όταν αναφερόμαστε σε κάποιον που προβλέπει κακοτυχία αλλά κανείς δεν τον πιστεύει; ; • όταν εννοούμε αυτά που γνωρίζει το άτομο που μπορεί να τα αντιληφθεί όλα και ξέρει τα πάντα;; (3 β x 12 = **36 βαθμοί**). Ουσιαστική προσφορά των Ελλήνων στον πολιτισμό της ανθρωπότητας ήταν η ελληνική **τέχνη**. Αναφέρετε τρεις Έλληνες γλύπτες,, και τρία μνημεία της αρχαίας ελληνικής αρχιτεκτονικής:,, (3 β x 6 = **18 βαθμοί**).

30 σωστές απαντήσεις x 3 βαθμοί = 90 βαθμοί. ♦ 10 βαθμοί δίδονται ως μπόνους

2. ISTORIA GRECILOR DIN SPAȚIUL ROMÂNESC DE LA ÎNCEPUTURI PÂNĂ ÎN 1821

2.1. Originea și așezarea grecilor în coloniile de pe țărmul Mării Negre

Unitatea de învățare: Istoria grecilor din spațiul românesc de la începuturi până în 1821

Conținut: Originea și așezarea grecilor în coloniile de pe țărmul Mării Negre

Competențe specifice:

1.1. Redarea cu termeni proprii a informațiilor conținute de o sursă istorică

1.3. Elaborarea unor organizatori cognitivi (axe cronologice, scheme, diagrame) care înfățișează relațiile între achizițiile dobândite.

FIȘĂ DE LUCRU (4)

A. Alegeți termenii potriviți din lista de mai jos și completează spațiile libere din textul următor:

secol, elenismul, metropola, polis, state, colonii, munte, zei, mare, supus, focul, independent

Creșterea populației și viața grea dintr-un i-a făcut pe unii locuitori să plece către alte țări și astfel grecii au început să întemeieze noi Trebuiau să aleagă un pământ roditor cu ieșire la, ca să poată comunica ușor cu Înainte de a pleca, întrebau un oracol și cereau protecția Luau dintr-un altar al cetății lor sacru pe care-l aprindeau când ajungeau în noua lor patrie, într-un nou altar, ceea ce simboliza păstrarea legăturii dintre colonie și orașul-mamă. Noua cetate era stat Astfel, s-a întins între sec. VIII-VI î. Hr. pe toate țărmurile Mării Mediterane și Mării Negre.

B. Versurile următoare, scrise între anii 9-17, aparțin poetului roman Ovidiu, exilat într-o colonie de pe țărmul Mării Negre de împăratul Octavian Augustus:

„Vrei tu să afli, poate, și cine-s tomitanii / și ce fel de năravuri se văd în jurul meu / Cu geții în amestec sunt grecii de pe aice / Dar geții cei sălbateci îi covârșesc pe greci”.

(Ovidius, *Tristele*, V,7,9-12)

1. Menționați numele cetății grecești despre care scrie poetul roman Ovidiu în versurile sale.
2. Menționați numele actual al orașului aflat pe locul vechii cetăți.
3. Ce alte colonii grecești existau pe țărmul Mării Negre?
4. Realizați o axă cronologică (sec.IX î.Hr. – sec I d.H.) pe care să fixați: • începutul mării colonizări • apariția polisurilor grecești • întemeierea Histriei • întemeierea cetăților Tomis și Callatis • prezența poetului Ovidiu în Dacia.
5. Observați cum se modifică raportul numeric dintre greci și geții autohtoni la începutul sec. I d.Hr.

2. Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΤΟ ΡΟΥΜΑΝΙΚΟ ΧΩΡΟ ΜΕΧΡΙ ΤΟ 1821

2.1. Η καταγωγή και η εγκατάσταση των Ελλήνων στις αποικίες της Μαύρης Θάλασσας

Μαθησιακή Ενότητα: *Η ιστορία των Ελλήνων στο Ρουμάνικο χώρο μέχρι το 1821*

Περιεχόμενα: *Η καταγωγή και η εγκατάσταση των Ελλήνων στις αποικίες της Μαύρης Θάλασσας*
Ειδικές δεξιότητες : 1.1. , 1.3.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (4)

A. Επιλέξτε τους κατάλληλους από τους παρακάτω όρους και συμπληρώστε τα κενά στο κείμενο:
αιώνας, Ελληνισμός, μητρόπολη, πόλη, πολιτείες, αποικίες, βουνό, θεοί, θάλασσα, θέμα, φλόγα, ανεξάρτητος

Η αύξηση του πληθυσμού και η σκληρή ζωή σε μια ανάγκασαν ορισμένους κατοίκους να φύγουν για άλλες χώρες και έτσι οι Έλληνες άρχισαν να ιδρύουν νέες Έπρεπε να διαλέξουν μια εύφορη γη με έξοδο στη, έτσι ώστε να επικοινωνήσουν εύκολα με τη Πριν αναχωρήσουν, ρωτούσαν κάποιο μαντείο και ζητούσαν την προστασία των Έπαιρναν από ένα βωμό της πόλης τους την ιερή την οποία άναβαν όταν έφταναν στη νέα τους πατρίδα, σε ένα νέο βωμό, γεγονός που συμβόλιζε τη διατήρηση του δεσμού της αποικίας με τη μητρόπολη. Η νέα πόλη ήταν κράτος. Έτσι, απλώθηκε στις παραλίες όλης της Μεσογείου και του Εύξεινου Πόντου μέσα σε δύο αιώνες, (8^ο - 6^ο π.Χ.)

B. Οι παρακάτω στίχοι, που γράφτηκαν μεταξύ 9-17 μ.Χ., ανήκουν στον Ρωμαίο ποιητή Οβίδιο, ο οποίος εξορίστηκε σε μια αποικία της Μαύρης Θάλασσας, κατά διαταγή του αυτοκράτορα Οκταβιανού Αυγούστου:

«Θέλεις να μάθεις, ίσως, ποιοι είναι οι κάτοικοι της Τόμιδος / ποια έθιμα και ήθη, και ποιες συνήθειες βλέπω γύρω μου; / Με τους Γέτες ανακατωμένοι είναι οι Έλληνες εδώ / Μα οι άγριοι Γέτες είναι περισσότεροι από τους Έλληνες». (Οβίδιος, *Άσματα θλιβερά* V, 7, 9-12)

1. Σε ποια ελληνική αποικία αναφέρεται ο Ρωμαίος ποιητής Οβίδιος;
2. Ποιο είναι το όνομα της σημερινής πόλης που βρίσκεται στη θέση της παλιάς αποικίας;
3. Ποιες άλλες ελληνικές αποικίες υπήρχαν στις ακτές του Εύξεινου Πόντου;
4. Δημιουργήστε ένα χρονολογικό άξονα (9^{ος} αι. π.Χ. – 1^{ος} αι. μ.Χ.) στον οποίο θα σημειώσετε: • την αρχή του μεγάλου αποικισμού • την εμφάνιση των ελληνικών αποικιών • την ίδρυση της Ίστριας • την ίδρυση των αποικιών Τόμις και Καλλατίς • την παρουσία του Οβίδιου στη Δακία.
5. Παρατηρήστε πώς αλλάζει η αναλογία Ελλήνων και ντόπιων Γετών στις αρχές του 1^{ου} αιώνα μ.Χ.

2.2. Valuri ale emigrației grecești pe teritoriul actual al României

Unitatea de învățare: *Istoria grecilor din spațiul românesc de la începuturi până în 1821*

Conținut: *Valuri ale emigrației grecești pe teritoriul actual al României*

Competențe specifice:

1.1. Redarea cu termeni proprii a informațiilor conținute de o sursă istorică

1.3. Elaborarea unor organizatori cognitivi (axe cronologice, scheme, diagrame) care înfățișează relațiile între achizițiile dobândite.

FIȘĂ DE LUCRU (5)

A. Următoarele 10 etape ale emigrației grecești în spațiul românesc sunt așezate în ordine alfabetică. Reașezați-le în ordine cronologică, fixându-le pe o axă a timpului între sec. VII î. Hr. și sec. XX.

1. Grup al refugiaților din Asia Mică
2. întemeierea cetății Callatis de către dorienii din Herackleea Pontica
3. întemeierea cetății Histria (Istros), de către coloniștii din Milet
4. sosirea unui mare număr de negustori, clerici, profesori, medici, filosofi, clerici, artiști, tipografi, librari, traducători greci în Țările Române
5. valul emigranților refugiați în timpul războiului civil din Grecia
6. valul întreprinzătorilor greci veniți după căderea comunismului în România
7. valul negustorilor și marinarilor veniți după înlăturarea monopolului otoman
8. valul refugiaților din Bulgaria
9. valul fanarioților
10. venirea în Dacia a numeroși ingineri, militari, funcționari, meșteșugari din Imperiul roman

3									
sec. VII îH	sec. VI îH	sec. II-III	sec.XIV-XVII	sec. XVIII	sec. XIX	1913	1922	1948-1950	după 1990

B. Marcați cu semnul x toponimele din țara noastră care sugerează prezența grecilor:

Greci	x	Turceni		Comănești		Grecești	
Valea Grecului		Grecii de Sus		Mărăcinii Grecului		Greaca	
Ungureni		Gârla Grecilor		Gârcina		Gârcovul	
Dealul Grecilor		Gârlița Grecilor		Gârceni		Tăușani – Iol	
Greceanca		Secuieni		Gârcinița		Tăușani – Orman	
Pârâul Grecului		Tătărași		Grecii de Mijloc		Tăușani-Tepe	

2.2. Κύματα ελληνικής μετανάστευσης στο σημερινό έδαφος της Ρουμανίας

Μαθησιακή Ενότητα: Η ιστορία των Ελλήνων στο Ρουμάνικο χώρο μέχρι το 1821

Περιεχόμενα: Κύματα ελληνικής μετανάστευσης στο σημερινό έδαφος της Ρουμανίας

Ειδικές δεξιότητες : 1.1. , 1.3.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (5)

A. Τα παρακάτω 10 στάδια της Ελληνικής μετανάστευσης στον ρουμανικό χώρο είναι γραμμένα σε αλφαβητική σειρά. Τοποθετήστε τα με χρονολογική σειρά και προσδιορίστε τη θέση τους σε έναν χρονολογικό άξονα (7^ο αι. π.Χ. – 20^ο αι μ. Χ.).

1. Άφιξη μεγάλου αριθμού Ελλήνων εμπόρων, κληρικών, δασκάλων, γιατρών, φιλοσόφων, καλλιτεχνών, τυπογράφων, βιβλιοπωλών και μεταφραστών στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες
2. Ερχομός στη Δακία πολυάριθμων μηχανικών, στρατιωτών, αξιωματούχων και τεχνιτών από τη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία
3. Ίδρυση της πόλης Ίστρος από Μιλήσιους αποίκους
4. Ίδρυση της πόλης Καλλατίς από Δωριείς αποίκους από την Ηράκλεια την Ποντική (Μικρά Ασία)
5. Κύμα πολιτικών προσφύγων από τον Εμφύλιο πόλεμο στην Ελλάδα
6. Κύμα των Ελλήνων επιχειρηματιών που ήρθαν στη Ρουμανία μετά την πτώση του κομμουνισμού
7. Κύμα των εμπόρων και των ναυτικών μετά την κατάλυση του οθωμανικού μονοπωλίου
8. Κύμα των Φαναριωτών
9. Προσφυγικό κύμα από τη Βουλγαρία
10. Προσφυγικό κύμα από τη Μικρά Ασία

3									
sec. VII îH	sec. VI îH	sec. II-III	sec.XIV-XVII	sec. XVIII	sec. XIX	1913	1922	1948-1950	după 1990

B. Σημειώστε με x τα τοπωνύμια στη χώρα μας που υποδεικνύουν την παρουσία των Ελλήνων:

Greci	x	Turceni		Comănești		Grecești	
Valea Grecului		Grecii de Sus		Mărăcinii Grecului		Greaca	
Ungureni		Gârla Grecilor		Gârcina		Gârcovul	
Dealul Grecilor		Gârlița Grecilor		Gârceni		Tăușani – Iol	
Greceanca		Secuieni		Gârcinița		Tăușani – Orman	
Pârâul Grecului		Tătărași		Grecii de Buzău		Tăușani-Tepe	

2.3. Grecii din Țările Române

Unitatea de învățare: *Evoluția istorică a minorității elene până în 1821*

Conținut: *Grecii din Țările Române (Negustorii și clericii)*

Competențe specifice:

- 1.1. Redarea cu termeni proprii a informațiilor conținute de o sursă istorică
- 3.2. Manifestarea unei atitudini deschise în raport cu alte culturi (identificarea surselor privind istoria altor etnii din spațiul românesc)

FIȘĂ DE LUCRU (6)

Citiți atent textele ce urmează și răspundeți apoi cerințelor formulate mai jos:

◆ **A.** „De aici se deschide un drum îngust spre Târgoviște și acest drum e străjuit de cetatea Bran ca să nu poată dușmanul să pătrundă ușor. Negustorii greci vin cu marfă până la acest oraș, aducând cu ei mirodenii, pânze de bumbac, de in, covoare și altele de aceste, care sunt transportate mai departe până la Buda” (**Sebastian Münster**, 1489-1552)

◆ **B.** „Nici unul dintre orașele transilvănene, după părerea multora, nu e populat ca acesta; bâlciul săptămânal de aici este atât de cercetat – căci se adună aici din toate părțile țărani de la câmp – încât ai socoti că este un mare iarmaroc judecând după belșugul lucrurilor și mărfurilor expuse (...) Aici aleargă secuii, românii, armenii și grecii și se aduc mărfuri turcești din Moldova și din Țara Românească, pentru ca să fie orașul mai bogat” (**Reicherstorffer** despre Brașov, la jumătatea sec. XVI).

◆ **C.** „Toate drumurile și piețele orașului erau pline de mărfuri scumpe pe care le expuseseră spre vânzare negustori italieni, greci, români, turci și sârbi. Era atâta mulțime și desime de norod încât se părea că tot poporul din Țara Românească se adunase în locul acela” (**Paul Strassburg**, consilier al regelui Suediei, aflat la București în anul 1632).

◆ **D.** „...După amiază am ajuns, (...), la o mănăstire a Țânțăreni, închinată Sf. Mihail. (...) cârmuită de un egumen de fel din Grecia (...) Sâmbătă dimineața, 1 a lunii august... am ajuns într-o vale sau vâlcea din mijlocul unei păduri, la o mănăstire cu hramul Sf. Nicolae, numită în limba lor mănăstirea Bucovăt. Se află în stăpânirea unor călugări greci, fiind închinată vestitei mănăstiri Sf. Varlaam din Rumelia (...) Am ajuns la o mănăstire numită Hotărani, închinată Soborului îngerilor. Este ocupată de călugări greci și este închinată mănăstirii Sf. Dionisie de la Sfântul Munte”. (**Paul din Alep**, 1637-1667)

1. Fixați în timp și pe hartă relațiile călătorilor străini despre *negustorii greci* din Țările Române.
2. Identificați negustori de alte naționalități prezenți în târgurile din Țările Române.
3. Menționați mănăstirile unde Paul din Alep întâlnește *clerici greci*. Argumentați de ce aceștia administrau mănăstirile, explicând termenul de *mănăstire închinată*.

2.3. Οι Έλληνες στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες

Μαθησιακή Ενότητα: *Ιστορική εξέλιξη της Ελληνικής μειονότητας έως το 1821*

Περιεχόμενο: *Οι Έλληνες στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες (Εμποροι και Κληρικοί)*

Ειδικές δεξιότητες : 1.1. , 3.2.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (6)

Διαβάστε προσεκτικά τα κείμενα που ακολουθούν και δώστε τις σωστές απαντήσεις:

♦ **A.** «Από εδώ ξεκινά ένας στενός δρόμος προς το Ταργκόβιστε και αυτός ο δρόμος φυλάσσεται από το κάστρο Bran για να μην μπορεί ο εχθρός να διεισδύσει εύκολα. Οι Έλληνες έμποροι έρχονται σε αυτήν την πόλη, φέρνοντας μαζί τους μπαχαρικά, βαμβακερά υφάσματα, λινά, χαλιά και άλλα παρόμοια, τα οποία μεταφέρουν πιο μακριά, μέχρι τη Μπούδα» (**Sebastian Münster**, 1489-1552)

♦ **B.** «Καμία από τις πόλεις της Τρανσυλβανίας, όπως πολλοί συμφωνούν, δεν έχει να επιδείξει τέτοιο ανθρώπινο μωσαϊκό. Το εβδομαδιαίο παζάρι εδώ είναι τόσο περιζήτητο – γιατί εδώ μαζεύονται αγρότες από όλα τα μέρη – που θα νόμιζε κανείς ότι είναι ένα μεγάλο πανηγύρι, κρίνοντας από την αφθονία των αγαθών και εμπορευμάτων. (...) Εδώ σπεύδουν οι Σέκελι, οι Ρουμάνοι, οι Αρμένιοι, οι Έλληνες και άλλοι, εδώ φέρνουν τούρκικα εμπορεύματα από τη Μολδαβία και τη Βλαχία, για να γίνει πιο πλούσια η πόλη». (**Reicherstorffer** για το Brasov, στα μέσα του 16^{ου} αι.)

♦ **Γ.** «Όλοι οι δρόμοι και οι πλατείες της πόλης ήταν γεμάτες με ακριβά εμπορεύματα που είχαν εκθέσει προς πώληση Ιταλοί, Έλληνες, Ρουμάνοι, Τούρκοι και Σέρβοι έμποροι. Υπήρχε τέτοια κοσμοσυρροή, σαν να είχε συγκεντρωθεί όλος ο λαός της Βλαχίας σε εκείνο το μέρος». (**Paul Strassburg**, σύμβουλος του βασιλιά της Σουηδίας, που βρισκόταν στο Βουκουρέστι το 1632)

♦ **Δ.** «Το απόγευμα φτάσαμε, (...) σε ένα μοναστήρι στο Tâmpăreni, αφιερωμένο στον Αρχάγγελο Μιχαήλ (...) που είχε επικεφαλής έναν ηγούμενο από την Ελλάδα (...) Σάββατο πρωί, 1^η Αυγούστου, (...) φτάσαμε σε μια κοιλάδα στη μέση ενός δάσους, σε ένα μοναστήρι αφιερωμένο στον Άγιο Νικόλαο, που στη γλώσσα τους ονομάζεται μοναστήρι Bucovăi. Το διευθύνουν κάποιοι Έλληνες καλόγεροι, καθώς είναι αφιερωμένο στο περίφημο μοναστήρι του Αγίου Βαρλαάμ της Ρωμυλίας (...) Φτάσαμε σε ένα μοναστήρι με την ονομασία Hotărani, αφιερωμένο στη Σύναξη των Αγγελικών Ταγμάτων. Κατοικείται από Έλληνες μοναχούς και είναι αφιερωμένο στη μονή του Αγίου Διονυσίου από το Άγιο Όρος». (**Παύλος Χαλεπίου**, 1637-1667)

1. Τοποθετήστε σε χρονολογική σειρά και στο χάρτη τις αφηγήσεις των ξένων περιηγητών για τους Έλληνες εμπόρους στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες.

2. Βρείτε εμπόρους άλλων εθνικοτήτων στα παζάρια των Παραδουνάβιων Ηγεμονιών.

3. Αναφέρετε τα μοναστήρια στα οποία ο Παύλος Χαλεπίου συναντάει Έλληνες κληρικούς. Αιτιολογήστε γιατί διηύθυναν εκείνοι τα μοναστήρια, εξηγώντας τον όρο *αφιερωμένη μονή*.

2.4. Istoria grecilor din spațiul românesc de la începuturi până în 1821

FIȘĂ DE EVALUARE (7)

Timp de lucru: 50 minute

A. Alegeți termenii potriviți din lista de mai jos și completează spațiile libere din text:

Ellada, Tomis, Valahia, Zotikos, Apollodor, Attalos, Acornion, politeism, Dacia, geți, Callatis, Histria, fier, Kamasis, roata olarului, vase, Filippos, monezi

Așezându-se pe țărmurile din, grecii au întemeiat aici mai multe orașe noi:, și Autohtonii, numiți de greci au primit numeroase influențe grecești: Geto-dacii adoptă și noi procedee de prelucrare a, iar și grecești circulă și se răspândesc în toată țara. Burebista, primul rege dac, a avut ca ambasador în misiunile diplomatice pe grecul Și grecii și localnicii vor adopta creștinismul. Numele celor 4 martiri au rămas scrise în limba greacă în bazilica de la Niculițel. (2 p x 14 răspunsuri = 28 p.)

B. Alcătuiți trei propoziții corecte din punct de vedere istoric, folosind termenii: *metropolă, dregătorii, fanariot*. (5p x 3 = 15 p)

.....
.....
.....

C. Precizați trei evenimente (sec. XV-XVIII) care au dus la creșterea numărului grecilor din Țările Române. (5p x 3 = 15 p)

.....
.....
.....

D. Citiți versurile de mai jos și răspundeți cerințelor:

Cronica în versuri a Țării Românești ce tratează perioada 1602-1612, a fost scrisă de egumenul Matei de la Mănăstirea Dealu, grec originar din Epir, devenit mitropolit al Myrelor în 1605.

Dar și voi, fiți atenți, boieri greci

Câți vă aflați la curte, și voi negustori

Feriți-vă de nedreptate

Nu-i supărați pe români cu lăcomia voastră

Și nu stoarceți pe cei săraci

Că Dumnezeu e-n ceruri și vă privește de sus

Nu vă lăcomiți la bucatele românului

*Că sfântul Dumnezeu are nenumărați ochi
Și vede tot ce face fiecare (...)
Acești sărmani ne hrănesc și ne poartă de grijă
Vrând, nevrând ne zic: “jupâne”
Și trebuie să-i iubim și să-i cinstim
ca pe niște frați ai noștri.*

(Matei al Myrelor, *Cronica Țării Românești*)

1. Precizați recomandarea făcută de autor conaționalilor săi greci din Țara Românească.
2. Pornind de la sfaturile lui Matei al Myrelor către greci, de a nu-i supăra pe autohtoni, despre nevoia de respect reciproc și toleranță, precizați poziția voastră privind relațiile dintre etnii. (5p x 2 = 10 p)

E. Menționați: 11 personalități de origine greacă din Țările Române din sec. XV-XVIII - domnitori, mitropoliți, profesori, medici, caligrafi, pictori etc. (2p x 11 = 22 p)

A)+ 15 (B)+15 (C) +10 (D) +22 (E) = 90 puncte. ♦ Se acordă 10 puncte din oficiu.

2.4. Η ιστορία των Ελλήνων στο ρουμανικό χώρο μέχρι το 1821

ΦΥΛΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ (7)

Χρόνος εργασίας: 50 λεπτά

A. Επιλέξτε τους κατάλληλους όρους από την παρακάτω λίστα και συμπληρώστε τα κενά στο κείμενο:

Φτάνοντας στα παράλια του Ευξείνου Πόντου, στη, οι Έλληνες ίδρυσαν εδώ πιο πολλές καινούργιες πόλεις : την, την, και την Οι ντόπιοι, που οι Έλληνες ονόμασαν «.....» δέχτηκαν από αυτούς πολλές επιρροές: Οι Γέτες μαθαίνουν να χρησιμοποιούν τον και νέες μεθόδους επεξεργασίας Τα ελληνικά και τα ελληνικά κυκλοφορούν και η χρήση τους εξαπλώνεται σε όλη τη χώρα. Ο πρώτος βασιλιάς της Δακίας, ο Μπουρεμπίστα, είχε ως πρέσβη στις διπλωματικές αποστολές τον Έλληνα Και οι Έλληνες, και οι ντόπιοι, ασπάστηκαν τον Χριστιανισμό. Τα ονόματα των τεσσάρων μαρτύρων,,, και έμειναν γραμμένα στην ελληνική γλώσσα, στη βασιλική του Niculițel.

Ελλάδα, σίδηρος, Τόμις, Βλαχία, Ζώτικος, Απολλόδωρος, Άτταλος, Ακόρνιον, πολυθεισμός, Δακία, Γέτες, Καλλατίς, Ιστρος, Καμάσης, τροχός του κεραμοποιού, αγγεία, Φίλιππος, νομίσματα

(2 β x 14 απαντήσεις = 28 βαθμοί)

Β. Σχηματίστε τρεις σωστές, από ιστορικής απόψεως, προτάσεις, χρησιμοποιώντας τους όρους: μητρόπολη, αξίωμα, Φαναριώτης (5β x 3 = 15 βαθμοί)

.....
.....
.....

Γ. Αναφέρετε τρία γεγονότα (15^{ος} – 18^{ος} αι) που οδήγησαν στην αύξηση του αριθμού των Ελλήνων στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες. (5β x 3 = 15 βαθμοί)

.....
.....
.....

Δ. Διαβάστε τους παρακάτω στίχους και απαντήστε στις ερωτήσεις:

Το έμμετρο χρονικό της Βλαχίας της περιόδου 1602-1612 συντάξε ο ηγούμενος Ματθαίος, από το Μοναστήρι Dealu της Βλαχίας, ο οποίος καταγόταν από την Ήπειρο και χειροτονήθηκε Μητροπολίτης Μυρέων το 1605.

*«Αλλά και σεις προσέχεσθε, ω, άρχοντες Ρωμαίοι
Όσοι στην κούρτην βρίσκεσθε και όσοι αγοραίοι
Ιδέτε και προσέχετε από την αδικίαν,
Τους Βλάχους μή πειράζετε με την πλεονεξίαν.
Ότι είν Θεός στους ουρανούς και βλέπει αποπάνω.
Μνηδέ να λαιμαργήσετε στου Βλάχου τα μπουκάτια
Ότι ο Θεός ο άγιος έχει περίσια μάτια.
Και βλέπει και του καθενός την πράξιν και την τάξιν
Με παιδευσιν, με κόλασιν θέλει τον διατάξει.
Θαρρώ και δυναστεύετε τους επτωχούς τους Βλάχους
Και η πλεονεξία σας τους κάμνε ρωμαιομάχους
Και δεν ημπορούν να σας ιδούν μηδέ ζωγραφισμένους (...)
Αυτοί οι πτοχοι μας θρέφουσι και μας αποκυττάζουν
Θέλοντες και μη θέλοντες «ζουπουνούλε» μας κράζουν
Και πρέπει να τους άχωμεν και να τους αγαπούμε
Ότι μας είναι αδελφοί, πρέπει να τους τιμούμε» .*

(Ματθαίος Μυρέων, Το Χρονικό της Βλαχίας)

1. Ποια σύσταση κάνει ο χρονικογράφος στους Έλληνες συμπατριώτες του από τη Βλαχία;
2. Ξεκινώντας από τη συμβουλή του προς τους Έλληνες, να μην δυσαρεστούν τους ντόπιους και για την ανάγκη αμοιβαίου σεβασμού και ανοχής, να εκφράσετε την θέση σας για τις σχέσεις μεταξύ των εθνοτήτων. (5β x 2 = 10 βαθμοί)

Ε. Αναφέρετε 11 προσωπικότητες ελληνικής καταγωγής από τις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες (15^{ος} – 18^{ος} αι) – ηγεμόνες, μητροπολίτες, δάσκαλοι, γιατροί, καλλιγράφοι, ζωγράφοι, κλπ. (2β x 11 = 22 βαθμοί)

28 (Α)+ 15 (Β)+15 (C) +10 (D) +22 (E) = 90 βαθμοί. ♦ 10 βαθμοί δίδονται ως μπόνους.

3. ELEMENTE IDENTITARE

ASPECTE ALE VIEȚII GRECILOR DIN ROMÂNIA

3.1. Ocupațiile grecilor din România

Unitatea de învățare: *Elemente identitare. Aspecte ale vieții grecilor din România*
Conținut: *Ocupațiile grecilor din România*

Competențe specifice:

- 1.1. Redarea cu termeni proprii a informațiilor conținute de o sursă istorică
- 1.2. Elaborarea unor texte narative pornind de la informațiile conținute de surse istorice
- 1.3. Identificarea surselor ce constituie dovezi de încredere în reconstituirea istoriei

FIȘĂ DE LUCRU (8)

Citiți cu atenție textele de mai jos și răspundeți cerințelor :

◆ **A.** „Cele mai cunoscute case de comerț la *Brăila*, ale lui Embirikos, Theofilatos, Stathatos, Vlasopoulos, au vapoare cu abur foarte bune, ce transportă mărfuri în toată Europa și în America. (...) Să nu credeți că aici *grecii* fac doar comerț cu cereale, ei au pătruns în toate meseriile. Și negustori de tutun, și proprietari de hoteluri, și negustori de stofe, și bancheri, și brutari, și argintari, și industriași (...) La *Iași*, majoritatea magazinelor le au *evreii*. Greci, nici măcar vreo cinci. Doi-trei cofetari sau vânzători de coloniale. Există mulți oameni învățați greci ce ocupă poziții sociale importante...” (G. P. Paraskevopoulos, *Η μεγάλη Ελλάδα*, 1898)

◆ **B.** „Brutarii din București erau mai toți străini de prin părțile turcești: *machedoneni*, *bulgari*, *greci* și *albanezi*, dar mai ales *greci* din Iannina. Mulți erau ambulanzii și umblau cu bogace, plăcintă caldă, covrigi, simiți și strigau într-o limbă stricată: *covridzii*, *simiții*, *plăntina caldă*”

(C.D. Severeanu, *Din amintirile mele*, 1929)

◆ **C.** „Toate popoarele din Balcani și din jurul Pontului Euxin erau reprezentate acolo și își exercitau fiecare anumite meserii (...) Dintre aceștia se remarcă grecii pentru că dețineau cele mai mari prăvălii din oraș, restaurante, cofetării, și hoteluri situate pe cele mai centrale străzi ale orașului, prăvălii cu tot soiul de mărfuri (brânzeturi, mezeluri, cereale, legume, lemne, sticlărie și mobilier, articole metalo-casnice etc), fabrici de țiglarie, prelucrarea metalelor, făinuri, ateliere meșteșugărești de căruțe și trăsuri, (...) încălțăminte etc. De asemenea, grecii realizau cea mai mare parte din importul și exportul de mărfuri (citrice și ulei din Grecia, cereale, animale și lemn din România). În portul orașului era imposibil să nu întâlnești vreun cargobot grecesc în oricare zi a anului (...) Mai existau încă mari birouri navale grecești, iar în serviciul public precum și în bănci și birouri private lucrau mulți greci. În plus, existau medici și avocați excepționali, care dețineau

publicații locale, oricine putând tipări cărți grecești la tipografie (...) Erau, de asemenea, proprietari de cinematografe, singurul teatru și singurele băi erau tot grecești.”. (Stavros Manesis, *Comunitatea Elenă din Constanța*, 1952)

1. Identificați ocupații specifice grecilor stabiliți în țara noastră la sfârșitul sec. al XIX-lea și începutul sec. XX.
2. Faceți o listă a acestor ocupații și apoi completați-o și cu alte îndeletniciri mai vechi ale grecilor stabiliți în spațiul românesc. Vorbiți cu bunicii (sau străbunicii) voștri de origine greacă despre ocupațiile grecilor din familia voastră și folosiți informațiile completându-vă lista.
3. Scrieți un text de 10 rânduri despre rolul grecilor în viața economică a țării.
4. Ce alte minorități menționează sursele de mai sus și ce informații avem despre ocupațiile lor?

3. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ Η ΖΩΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΗΣ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

3.1. Τα επαγγέλματα των Ελλήνων της Ρουμανίας

Μαθησιακή Ενότητα: Στοιχεία ταυτότητας. Η ζωή των Ελλήνων της Ρουμανίας

Περιεχόμενα: Τα επαγγέλματα των Ελλήνων της Ρουμανίας

Ειδικές δεξιότητες : 1.1. , 1.2., 1.3.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (8)

Διαβάστε προσεκτικά τα παρακάτω κείμενα και απαντήστε στις ερωτήσεις :

♦ **A.** «Οι γνωστότατοι εμπορικοί οίκοι εν Βράιλα, των Εμπειρικών, των Θεοφιλάτων, τον Σταθάτων, των Βλασσοπούλων κτλ, απέκτησαν εξαιρετα ιδιόκτητα ατμόπλοια, μεταφέροντα τα φορτία των εις Ευρώπην και Αμερικην. (...) Μη νομίσετε ότι μόνον εις το εμπόριον των δημητριακών ασχολούνται οι Έλληνες εδώ. Όπου τους θέλετε τους ευρίσκετε. Έχουν ριφθή εις όλα τα επαγγέλματα. Και καπνοπώλαι, και ξενοδόχοι, και υφασματέμποροι, και τραπεζίται, και αρτοποιοί, και αργυραμοιβοί, και βιομήχανοι ακόμη. (...) Στο *Ιάσιο* όλα τα καταστήματα, πολυτελείας ή μή, κατέχουν Εβραίοι... Έλληνες δε ούτε πέντε. Δύο τρεις ζαχαροπλάσται ή αποικιακέμποροι. Υπάρχουν πολλοί επιστήμονες Έλληνες σπουδαίας κοινωνικάς θέσεις κατέχοντες...»

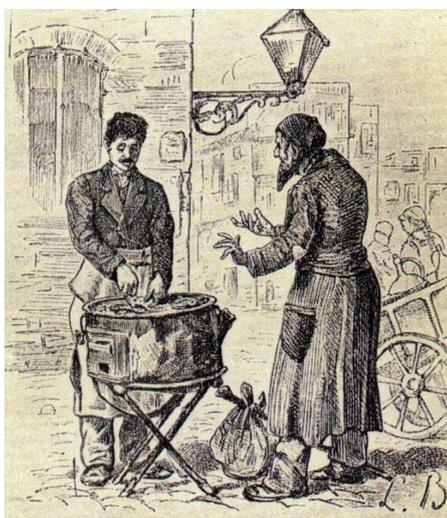
(Γ. Π. Παρασκευοπούλου, *Η μεγάλη Έλλας*, 1898)

♦ **B.** «Οι περισσότεροι αρτοποιοί στο Βουκουρέστι ήταν κυρίως ξένοι από τα τουρκικά μέρη: Μακεδόνες, Βούλγαροι, Έλληνες και Αλβανοί, αλλά κυρίως Έλληνες από τα Γιάννενα. Πολλοί ήταν γυρολόγοι και περπατούσαν με μπουγάτσες, ζεστή πίτα, κουλούρια, σιμιτάκια, και φώναζαν με σπασμένη γλώσσα: *covridzii, simiții, plașinta calda*».

(C. D. Severeanu, *Din amintirile mele*, 1929)

♦ Γ. «Όλα τα έθνη της Βαλκανικής και του Ευξείνου αντεπροσωπεύοντο εκεί (...) Μεταξύ όλων αυτών διεκρίνοντο οι Έλληνες διατηρούντες τα μεγαλύτερα εμπορικά καταστήματα της πόλεως, ζυθεστιάτορια, ζαχαροπλαστεία και ξενοδοχεία εις τας κεντρικωτέρας οδούς, καταστήματα παντοειδούς εμπορίου (τυρού, αλλάντων, σιτηρών, λαχανικών, ξυλείας, υαλικών και επίπλων, ειδών κιγκαλλερίας, κτλ), βιομηχανικά εργοστάσια κεραμουργίας, μεταλλουργίας, αλευροποίησης, βιοτεχνικά εργαστήρια αμαξοποιίας (...), υποδημάτων κτλ. Οι Έλληνες επίσης ήσκουν κατά το μέγιστον μέρος το εισαγωγικόν και εξαγωγικόν εμπόριον (εσπεριδοειδών και ελαίων εξ Ελλάδος, σιτηρών, ζώων και ξηλείας εκ Ρουμανίας). Εις τον λιμένα της πόλεως ήτο αδύνατον να μη σηναντήσης Ελληνικόν φορτηγόν πλοίον οιανδήποτε ημέραν του έτους (...) Υπήρχον ακόμη μεγάλα Ελληνικά, ναυτικά γραφεία, και εις τας δημοσίας υπηρεσίας (Τελωνίων, Νομαρχίαν κλπ) υπηρετούν πολλοί Έλληνες καθώς και εις τραπέζας και ιδιωτικά γραφεία. Επί πλέον, υπήρχον άριστοι γιατροί και δικηγόροι, εκδότηι τοπικών εφημερίδων, εις εν δε τυπογραφείον ημπορούσε κανείς να τυπώση Ελληνικά βιβλία (...) Ήσαν επίσης ιδιοκτήται κινηματογράφων, το δε μοναδικόν θέατρον και τα λουτρά της ήσαν Ελληνικά». (Σταύρος Μανέσης, *Η Ελληνική κοινότης Κωνσταντζης*, 1952)

1. Ποια είναι τα ιδιαίτερα επαγγέλματα των Ελλήνων που εγκαταστάθηκαν στη χώρα μας στα τέλη του 19^{ου} αιώνα, και αρχές του 20^{ου} αιώνα;
2. Κάντε μια λίστα αυτών των επαγγελμάτων και συμπληρώστε την με άλλες ασχολίες των Ελλήνων που εγκαταστάθηκαν στο παρελθόν στον ρουμάνικο χώρο. Μιλήστε με τους παππούδες (ή προπαππούδες) σας ελληνικής καταγωγής για τα επαγγέλματα των Ελλήνων της οικογένειάς σας και χρησιμοποιήστε τις πληροφορίες για να συμπληρώσετε τη λίστα σας.
3. Γράψτε ένα κείμενο για την συμβολή των Ελλήνων στην οικονομική ζωή της χώρας.
4. Ποιες άλλες μειονότητες αναφέρουν οι παραπάνω πηγές και τι πληροφορίες έχουμε για τα επαγγέλματά τους;

Plăcintar grec / Έλληνας φούρναρης

3.2. Limba greacă

Unitatea de învățare: *Elemente identitare. Aspecte ale vieții grecilor din România*

Conținut: *Limba greacă*

Competențe specifice:

1.1. Redarea cu termeni proprii a informațiilor conținute de o sursă istorică

1.2. Elaborarea unui text pornind de la informațiile conținute de surse

FIȘĂ DE LUCRU (9)

Citiți cu atenție textele de mai jos și răspundeți cerințelor:

◆ **A.** „Ce este *Sulina*? Înainte de toate, Grecia. Găsești greci cam cât și la Brăila, vreo 5-6 mii. Limba comună e greaca. Evreii, Englezii, Românii, până și Turcii o vorbesc aici ca și Grecii (...) În 1897 au trecut la Sulina pe Dunăre, 1056 vapoare cu abur și vase cu pânze, transportând în total 1.389.838 tone de mărfuri. Cele mai multe sub pavilion englezesc 544, urmând cele rusești 140, apoi cele austriece 110, grecești 100, italiene 84“.

(G. P. Paraskevopoulos, *Η μεγάλη Ελλάδα*, Atena, 1898)

◆ **B.** „Limba greacă este suflet, sufletul civilizației. Un suflet plin de lumină, care se revarsă pe întreg pământul, se refractă în multe alte limbi și reflectă istoria omenirii. Și cum fără lumină nu există viață, așa și fără limbă nu există civilizație. În această limbă a cântat Homer, în ea ne-au învățat vechii autori de tragedii, în ea scriu poeții contemporani. În această limbă omul a încercat să-și facă un sistem de drept pentru ca toți oamenii să conviețuiască împreună și așa s-a născut democrația. În ea a dezvoltat omul filosofia, știința, arta. Încă și azi, când o limbă vorbește despre filosofie, știință și artă, ea împrumută cuvinte din limba greacă. Dacă într-o zi, dintr-un motiv oarecare, cuvintele grecești ar decide să plece, nu numai grecii nu ar mai putea gândi și vorbi între ei. În toate limbile, mai ales în domenii cum sunt filosofia și științele, ar cădea în tineric. Pentru că limba greacă este lumină, lumina civilizației. O lumină plină de suflet“.

(Vanghelis Iliopoulos, *Mesaj din 9 Februarie 2018, Ziua Limbii Elene*)

◆ **C.** „*Cândva, când voi părăsi această lumină*

voi șerpui în sus precum

un pârâiaș ce murmură

și dacă întâmplător, undeva

printre coridoarele albastre

voi întâlni îngeri, le voi vorbi

în limba greacă, deoarece ei nu știu limbi. Vorbesc

între ei prin muzică“.

(Nikiforos Vrettakos, *Limba greacă*)

1. Explicați de ce greaca era limba comună a locuitorilor Sulinei la sfârșitul sec. XIX.
2. Argumentați rândurile subliniate din mesajul scriitorului Vangelis Pliopoulos.
3. Identificați o trăsătură a limbii grecești în poezia lui Nikiforos Vrettakos. Pornind de la ea, scrieți un eseu de 10 -15 rânduri despre limba greacă, adăugând și alte trăsături ale limbii grecești.

3.2. Η Ελληνική γλώσσα

Μαθησιακή Ενότητα: Στοιχεία ταυτότητας. Η ζωή των Ελλήνων της Ρουμανίας

Περιεχόμενα: Η Ελληνική γλώσσα

Ειδικές δεξιότητες : 1.1. , 1.2.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (9)

Διαβάστε προσεκτικά τα παρακάτω κείμενα και απαντήστε στις ερωτήσεις :

♦ **A.** «Τί δ'εστι Σουλινάς ; Προ παντός Έλλας. Ευρέσκεις Έλληνας σχεδόν όσους και εις την Βραίλαν, πέντ'εξ χιλιάδας. Κοινή γλώσσα πάντων η ελληνική. Εβραίοι, Άγγλοι, Ρουμάνοι και Τούρκοι ακόμη την ομιλούν ως οι Έλληνες. (...) Κατά το λήξαν έτος 1897 εισήλθον διά του Σουλινά εις τον Δούναβιν 1056 ατμόπλοια και ιστιοφόρα αντιπροσωπεύοντα 1.389.838 τόνους. Κατά σημαίαν δέ έρχονται πρώτα τ'Αγγλικά 544, δεύτερα τα Ρωσικά 140, κατόπιν τα Αυστριακά 110, μεθ'ο τα Ελληνικά 100, α Ιταλικά 84».

(Γ. Π. Παρασκευόπουλου, *Η μεγάλη Έλλας*, Αθήνα, 1898)

♦ **B.** «Η ελληνική γλώσσα είναι ψυχή, η ψυχή του πολιτισμού. Μια ψυχή όλο φως, που διαχέεται σε όλη τη Γη, διαθλάται σε πολλές άλλες γλώσσες, αντανακλά την ιστορία της ανθρωπότητας. Κι όπως χωρίς φως δεν υπάρχει ζωή, έτσι και χωρίς γλώσσα δεν υπάρχει πολιτισμός. Σε αυτή τραγούδησε ο Όμηρος, σε αυτή δίδαξαν οι αρχαίοι τραγικοί, σε αυτή έγραψαν οι σύγχρονοι ποιητές. Σε αυτή τη γλώσσα ο άνθρωπος προσπάθησε να φτιάξει ένα σύστημα δικαίου, να συνυπάρχουμε όλοι οι άνθρωποι μαζί, κι έτσι γεννήθηκε η Δημοκρατία. Σε αυτή ο άνθρωπος ανέπτυξε τη φιλοσοφία, την επιστήμη, την τέχνη. Ακόμη και σήμερα όταν μια γλώσσα μιλάει για φιλοσοφία, επιστήμη και τέχνη δανείζεται λέξεις από την ελληνική γλώσσα. Αν για κάποιον λόγο οι ελληνικές λέξεις μια μέρα αποφάσιζαν να φύγουν, δεν θα ήταν μόνο οι Έλληνες που δεν θα μπορούσαν να σκεφτούν και να συνομιλήσουν. Σε όλες τις γλώσσες, ιδίως σε τομείς όπως η φιλοσοφία και οι επιστήμες, θα έπεφτε σκοτάδι. Γιατί η ελληνική γλώσσα είναι φως, το φως του πολιτισμού. Ένα φως όλο ψυχή»

(Βαγγέλης Ηλιόπουλος, *Μήνυμα 9 Φεβρουαρίου 2018, Ημέρα Ελληνικής Γλώσσας*)

♦ Γ. «Όταν κάποτε φύγω από τοῦτο τὸ φῶς
θὰ ἐλιχθῶ πρὸς τὰ πάνω ὅπως ἓνα
ρυακάκι ποὺ μουρμουρίζει.
Κι ἂν τυχὸν κάπου ἀνάμεσα
στοὺς γαλάζιους διαδρόμους
συναντήσω ἀγγέλους, θὰ τοὺς
μιλήσω ἐλληνικά, ἐπειδὴ
δὲν ξέρουνε γλῶσσες. Μιλᾶνε
μεταξὺ τους μὲ μουσική».

(Νικηφόρος Βρεττάκος, *Ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα*)

1. Εξηγήστε γιατί η Ελληνική γλώσσα ήταν κοινή γλώσσα των κατοίκων του Σουλινά στα τέλη του 19^{ου} αιώνα.
2. Εξηγήστε τις υπογραμμισμένες σειρές από το μήνυμα του συγγραφέα Βαγγέλη Ηλιόπουλου.
3. Βρείτε ένα χαρακτηριστικό της Ελληνικής γλώσσας στο ποίημα του Νικηφόρου Βρεττάκου. Γράψτε μετά ένα κείμενο (10-15 σειρές) για την Ελληνική γλώσσα, προσθέτοντας άλλα χαρακτηριστικά της.

3.3. *Religia, sărbătorile, portul*

Unitatea de învățare: *Elemente identitare. Aspecte ale vieții grecilor din România*

Conținut: *Religia, sărbătorile, portul*

Competențe specifice:

- 1.1. Redarea cu termeni proprii a informațiilor conținute de o sursă istorică
- 3.1. Recunoașterea particularităților culturale ale comunității în care trăiesc
- 3.3. Participarea la activități ce presupun interacțiuni între generații

FIȘĂ DE LUCRU (10)

A. Citiți cu atenție textul ce urmează și răspundeți cerințelor de mai jos:

“Influența grecească în viața politică, socială, culturală și bisericească din Țara Românească și Moldova, a sporit considerabil prin patriarhii, mitropoliții, profesorii, egumenii și călugării greci veniți la noi (...); prin ierarhii greci (...); prin tiparnițele grecești înființate la noi, în care s-au imprimat cărți de slujbă și de apărare a ortodoxiei; prin Academiile grecești (...); prin ajutoarele materiale acordate de domnii români - mai ales sub forma închinării de mănăstiri – Locurilor Sfinte din Răsărit (...) Toată această activitate cultural – bisericească a fost posibilă datorită sprijinului statornic și generos al domnilor români, din care menționăm aici pe Vasile Lupu, Matei Basarab, Șerban Cantacuzino și mai ales pe Constantin Brâncoveanu”. (Mircea Păcurariu, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, Vol. I, 1980)

1. Menționați principalii factori care au dus, *datorită religiei comune*, la creșterea influenței grecești în spațiul românesc.

2. Care au fost domnitorii români care au sprijinit activitatea cultural bisericească a cărturarilor greci în Țările Române.

B. Corecțați greșelile din calendarul sărbătorilor de mai jos, unind punctele pentru a arăta corespondența corectă dintre cele 2 coloane:

<p><i>1 ianuarie</i> •</p>	<p>• Boboteaza - sărbătoarea botezului lui Hristos. Părintele sfințește apele, aruncând o cruce în mare și flăcării sar în apa rece să o găsească.</p>
<p><i>6 Ianuarie</i> •</p>	<p>• Sf. Vasile și Anul Nou. Cel mai iubit sfânt al copiilor le aduce daruri. În ajun, gospodinele fac <i>Vasilopita</i> - plăcinta Sf, Vasile. De anul nou, la miezul nopții, este obiceiul tăierii Vasilopitei, iar cel ce va găsi bănuțul în bucata sa va fi norocosul anului. Mulți oameni joacă cărți sau deschid lozuri ca să-și încerce norocul.</p>
<p><i>25 Martie</i> •</p>	<p>• Sărbătoarea de Paști cade mereu Duminica. În Vinerea Mare se vopsesc ouăle roșii și gospodinele fac cozonaci. În Sâmbăta Mare este Învierea și mergem la biserică. Apoi ciocnim ouă roșii și spunem: <i>Hristos a înviat! Adevărat a înviat!</i> De Paști mâncăm gustoasa “mageiritsa” și miel la frigare.</p>
<p><i>Aprilie – Mai</i> • (fără o dată stabilă, cade de obicei în aprilie sau mai rar la început de mai)</p>	<p>• Este o dublă sărbătoare: națională și religioasă. Este, pentru greci, ziua independenței naționale. Atunci a început revoluția din 1821 și lupta de eliberare a grecilor. În aceeași zi Biserica sărbătorește Buna Vestire.</p>
<p><i>28 Octombrie</i> •</p>	<p>• Crăciunul - mare sărbătoare religioasă în întreaga lume creștină. Drumurile și casele sunt împodobite. În case, magazine, piețe, există pomi împodobiți. De mult, în Grecia, era obiceiul să se împodobească un vaporeș. În Ajun, copiii merg din casă-n casă cu colindele și gazdele le dau bani și îi tratează cu corăbioare, prăjituri și alte dulciuri.</p>
<p><i>25 Decembrie</i> •</p>	<p>• Sărbătoarea Marelui Nu. Pe 28 octombrie 1940 grecii au spus Italiei fasciste a lui Musolini istoricul Nu și Grecia a intrat în Al Doilea Război Mondial.</p>

C. Deși costumul popular grecesc diferă de la o zonă la alta, putem distinge numeroase elemente comune. Recunoașteți în imaginile timbrilor de mai jos principalele părți componente ale costumului popular grecesc. Află din ce zone ale Greciei provin membrii comunității elene din care faci parte. Prin ce se caracterizează portul din aceste zone?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.3. Η θρησκεία, οι γιορτές, οι παραδοσιακές φορεσιές

Μαθησιακή Ενότητα: Στοιχεία ταυτότητας. Η ζωή των Ελλήνων της Ρουμανίας

Περιεχόμενα: Η θρησκεία, οι γιορτές, οι παραδοσιακές φορεσιές

Ειδικές δεξιότητες : 1.1. , 3.1., 3.3.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (10)

A. Διαβάστε προσεκτικά τα παρακάτω κείμενα και απαντήστε στις ερωτήσεις :

♦ «Η Ελληνική επιρροή στην πολιτική, κοινωνική, πολιτιστική και εκκλησιαστική ζωή της Βλαχίας και της Μολδαβίας αυξήθηκε σημαντικά μέσω των Ελλήνων πατριαρχών, μητροπολιτών, δασκάλων, ηγουμένων και μοναχών, που ήρθαν εδώ (...), μέσω των Ελλήνων ιεραρχών (...), μέσω των ελληνικών τυπογραφείων που ιδρύθηκαν στη χώρα μας, όπου τυπώθηκαν λειτουργικά βιβλία και βιβλία υπεράσπισης της Ορθοδοξίας, μέσω των Ελληνικών Ακαδημιών (...), καθώς και με την υλική βοήθεια που παρείχαν οι Ρουμάνοι ηγεμόνες – ιδίως αφιερώνοντας μοναστήρια – στους Άγιους Τόπους της Ανατολής. (...) Όλη αυτή η πολιτιστική και εκκλησιαστική δραστηριότητα έγινε δυνατή χάρη στη σταθερή και γενναιόδωρη υποστήριξη των Ρουμάνων ηγεμόνων, όπως του Βασίλε Λούπου, του Ματέι Μπασαράμπ, του Σερμπάν Καντακουζηνού, και ιδιαίτερα του Κωνσταντίνου Μπρινκοβεάνου».

(Mircea Păcurariu, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, Vol. I, 1980)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1. Αναφέρετε τους κύριους παράγοντες που οδήγησαν, λόγω της κοινής θρησκείας, στην αύξηση της ελληνικής επιρροής στον ρουμανικό χώρο.

2. Ποιοι ήταν οι Ρουμάνοι ηγεμόνες που στήριξαν την εκκλησιαστική και πολιτιστική δραστηριότητα των Ελλήνων λογίων στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες;

B. Διορθώστε τα λάθη στο παρακάτω ημερολόγιο γιορτών ενώνοντας τις τελείες για να δείξετε τη σωστή σχέση μεταξύ των δύο στηλών:

1 ^η Ιανουαρίου •	<ul style="list-style-type: none"> • τα Θεοφάνεια - η γιορτή της βάπτισης του Χριστού. Ο ιερέας αγιάζει τα ύδατα, ρίχνοντας τον σταυρό στη θάλασσα και τα παλικάρια πέφτουν στο κρύο νερό για να τον βρουν.
6 Ιανουαρίου •	<ul style="list-style-type: none"> • η γιορτή του Αγίου Βασιλείου και η Πρωτοχρονιά. Ο Άι Βασίλης, ο πιο αγαπημένος άγιος των παιδιών, τους φέρνει δώρα. Την παραμονή, οι νοικοκυρές φτιάχνουν την Βασιλόπιτα. Πρωτοχρονιάτικο έθιμο είναι το κόψιμο της Βασιλόπιτας στις 12 τα μεσάνυχτα. Όποιος βρει το φλουρί στο κομμάτι του θα είναι ο τυχερός της χρονιάς. Μετά, πολλοί παίζουν χαρτιά ή ανοίγουν λαχεία για να δοκιμάσουν την τύχη τους.
25 ^η Μαρτίου •	<ul style="list-style-type: none"> • Το Πάσχα πέφτει πάντα ημέρα Κυριακή. Την Μεγάλη Πέμπτη βάφονται τα κόκκινα αυγά και οι νοικοκυρές φτιάχνουν τα τσουρέκια. Το Μεγάλο Σάββατο είναι η Ανάσταση και πάμε στην εκκλησία. Μετά τσουγκρίζουμε τα κόκκινα αυγά και λέμε <i>Χριστός Ανέστη! Αληθώς Ανέστη!</i> Το Πάσχα τρώμε στο σπίτι την νόστιμη μαγειρίτσα και αρνί στη σούβλα.
Απρίλιο- Μάιο • (χωρίς σταθερή ημερομηνία - συνήθως πέφτει στον Απρίλιο και πιο σπάνια στην αρχή του Μαΐου)	<ul style="list-style-type: none"> • Είναι διπλή γιορτή: εθνική γιορτή και θρησκευτική γιορτή. Είναι, για τους Έλληνες, η μέρα της εθνικής ανεξαρτησίας. Τότε άρχισε η επανάσταση του 1821 και ο απελευθερωτικός αγώνας των Ελλήνων. Την ίδια μέρα η Εκκλησία γιορτάζει τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου.
Η 28 ^η Οκτωβρίου •	<ul style="list-style-type: none"> • Τα Χριστούγεννα είναι μεγάλη θρησκευτική γιορτή σε όλον τον χριστιανικό κόσμο. Όλοι οι δρόμοι και όλα τα σπίτια είναι στολισμένα. Σε όλες τις πλατείες, τα μαγαζιά, τα σπίτια, υπάρχουν χριστουγεννιάτικα δέντρα. Παλιά στην Ελλάδα, σύμφωνα με το έθιμο, στόλιζαν караβάκι. Την παραμονή τα παιδιά πηγαίνουν από σπίτι σε σπίτι με τα κάλαντα και οι οικοδεσπότες τους δίνουν χρήματα και τους περιποιούνται με γλυκά, κουραμπιέδες, μελομακάρονα και άλλα γλυκά.
25 Δεκεμβρίου •	<ul style="list-style-type: none"> • Η γιορτή του Μεγάλου Όχι. Την 28^η Οκτωβρίου 1940 οι Έλληνες είπαν στη φασιστική Ιταλία του Μουσολίνι το ιστορικό Όχι και η Ελλάδα μπήκε στο Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.

Γ. Αν και η ελληνική λαϊκή φορεσιά διαφέρει από μια περιοχή στην άλλη, μπορούμε να βρούμε πολλά κοινά στοιχεία. Αναγνωρίστε στις εικόνες των παρακάτω γραμματοσήμων τα βασικά συστατικά στοιχεία της ελληνικής λαϊκής φορεσιάς. Μάθετε από ποιες περιοχές της Ελλάδας κατάγονται τα μέλη της ελληνικής σας κοινότητας. Τι χαρακτηρίζει τη φορεσιά σε αυτές τις περιοχές;

*Marele Nu (Biserica Banu, Iași, 2023)
Το Μεγάλο Όχι (Εκκλησία Βανυ,
Ιάσιο, 2023)*

*Tineri greci din România dansând
Νέοι Έλληνες από την Ρουμανία χορεύοντας*

3.4. Poezii, proverbe, zicători

Unitatea de învățare: *Elemente identitare. Aspecte ale vieții grecilor din România*

Conținut: *Poezii, proverbe, zicători*

Competențe specifice:

3.1. Recunoașterea particularităților culturale ale comunității în care trăiesc

3.3. Participarea la activități ce presupun interacțiuni între generații

FIȘĂ DE LUCRU (11)

A. Citiți următoarele creații (traduse în limba română), din cultura populară grecească.

Apoi încadrați-le în una din categoriile următoare: a. Școlărești; b. Religioase c. Ghicitori d.

Poezii ale străinătății

Rugăciune de seară

Cad și îmi fac crucea

am un îngerăș alături

Sunt robul lui Dumnezeu

și de nimeni nu mă tem.

Luna mea strălucitoare

Luna mea strălucitoare

Luminează-mi ca să merg

Să mă duc la școală

Să învăț carte

lucruri înțelepte

ale lui Dumnezeu.

Nu mă alunga, mamă...

Nu mă alunga, mamă, în străinătate

Nu voi găsi clarinete și viori

Ah, mamă, și viori

Nu fii geloasă, mamă, pentru banii mei cei mulți

Să avem sănătate și inimă bună

Ah, dulce mamă

Câți au plecat, mamă prin străini

Nu s-au întors, mamă dragă

Ah, dulce mamă...

Rândunica mea cea iute

Rândunica mea cea iute, sosită din pustietate

Ce bunătăți mi-ai adus?

Sănătate, bucurii

Și ouăle cele roșii.

Paști

Sărbători de Paști, de Paști,

cu covrigi și lumânări,

Și cu ouă roșii

Ce este?

- *Mai puternic decât fierul și mai dulce decât mierea
Nici în mână nu se ține, nici în buzunar nu intră.*

• *În bucătărie mă-ntâlnești
mă cunosc grădinile
De multe ori din cauza mea
tu plângi, fără să ai vreo supărare...*

• *Sunt o insulă grecească
Și de-mi schimbi capul,
în noapte, puternică
lumina mea se va vedea...*

Pasărea mea pribeagă

*Pasărea mea pribeagă și necăjită
Străinătatea are parte de tine și eu am
durerea mea
Ce să-ți trimit, străine, ce să-ți dau?
Să trimit un măr, se strică, o gutuie se
veștejește
Îți trimit lacrimile mele într-un batic aurit
Iar lacrimile colorate au vopsit baticul...*

(Η ζωή και η ιστορία μας Στοιχεία πολιτισμού Από το λαϊκό πολιτισμό μας, Ioannina, 1992)

B. Citiți proverbele și aforismele grecești (traduse în limba română) din coloana I și găsiți interpretările corecte în coloana II. Cunoașteți probe românești asemănătoare? Completați cele două coloane cu alte proverbe pe care le-ați auzit în familie.

I

II

A plecat motanul, dansează șoarecii!	•	•	Între rude există legături foarte strânse.
Sângele apă nu se face!	•	•	De unul singur nu-ți poți duce opera la capăt.
Cerul curat de furtuni nu se teme!	•	•	Omului cinstit nu-i e frică de nimic.
Nu tot ce strălucește este aur!	•	•	Unii vor să obțină totul, fără niciun efort.
Un cuc nu aduce primăvara!	•	•	Unde nu-i stăpân, e indisciplină.
Valoarea preț nu are, bucurie cui o are!	•	•	Să nu ne lăsăm înșelați de aparențe atrăgătoare.
Și pâinea întreagă, și cățelul sătul!	•	•	În situații dificile se cunoaște omul.
Bunul corăbier se vede pe furtună!	•	•	Demnitatea este un bun neprețuit.
Bob de fasole cu bob de fasole umplu săculețul!	•	•	Este bine să economisim.
Nu arunca cu pietre în izvorul care te-a răcorit!	•	•	Nu răspunde cu nerecunoștință unei binefaceri!

3.4. Ποιήματα, παροιμίες, ρητά

Μαθησιακή Ενότητα: Στοιχεία ταυτότητας. Η ζωή των Ελλήνων της Ρουμανίας

Περιεχόμενα: Ποιήματα, παροιμίες, ρητά

Ειδικές δεξιότητες : 3.1., 3.3.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (11)

Α. Διαβάστε τα παρακάτω δημιουργήματα του ελληνικού λαϊκού πολιτισμού και εντάξτε τα σε μία από τις ακόλουθες κατηγορίες: α. Σχολικά β. Θρησκευτικά γ. Αινίγματα δ. Ποιήματα της ξενιτιάς

Βραδινή πρεσευχή

Πέφτω κάνω το σταβρό μου,
άγγελο έχω στο πλευρό μου,
δούλος του Θεού λογιούμαι
και κανένα δε φοβούμαι.

Φεγγαράκι μου λαμπρό

Φεγγαράκι μου λαμπρό
φέγγε μου να περπατώ
να πηγαίνω στο σχολειό
να μαθαίνω γράμματα,
γράμματα σπουδάγματα
του Θεού τα πράματα.

Μή με διώχνεις μάνα'μ στην ξενιτιά

Μή με διώχνεις μάνα'μ στην ξενιτιά
Δε θα βρω κλαρίνα μάνα'μ και βιολιά
Αχ, μάνα'μ και βιολιά
Όσοι φύγαν μάνα'μ για την ξενιτιά
Δεν ξαναγύρισαν μάνα μου γλυκιά
Αχ, μάνα μου γλυκιά.

Χελιδονάκι μου γοργό

Χελιδονάκι μου γοργό, που' ρθες απ την έρημο
τί καλά μας έφερες;
Την υγεία και τη χαρά
και τα κόκκινα τ' αυγά.

Πάσχα

Πάσχα, Πάσχα Πασχαλιά,
με κουλούρια και κεριά
και με κόκκινα αυγά.

Τί είναι;

- Βαρύτερο απ' το σίδηρο, γλυκύτερο απ' το μέλι
Ούτε στο χέρι πιάνεται, ούτε στην τσέπη μπαίνει.

- Στο μαγειρείο με συναντάς
με ξέρουνε οι κοίποι,
γι' αυτό πολλές φορές για με
κλαις, χωρίς να έχεις λύπη.
- Είμαι ελληνικό νησί
κι αν μ' αλλάξεις το κεφάλι,
μέσα στη νύχτα δυνατό
το φως μου θα προβάλλει.

Ξενιτεμένο μου πουλί

Ξενιτεμένο μου πουλί και παραπονεμένο
Η ξενιτιά σε χαιρείται κι εγώ έχω τον καημό μου
Να στείλω μήλο σέπεται, κυδώνι μαραγγιάζει
Σου στέλνω τα δακράκια μου σ' ένα χρυσό μαντίλι.
Και τα δακράκια βαψερά και βάψαν το μαντίλι.

(Η ζωή και η ιστορία μας Στοιχεία πολιτισμού Από το λαϊκό πολιτισμό μας, Ιωάννινα, 1992)

Β. Διαβάστε τις ελληνικές παροιμίες και γνωμικά στην πρώτη στήλη και βρείτε τις ερμηνείες τους στη δεύτερη στήλη. Γνωρίζετε παρόμοιες ρουμάνικες παροιμίες; Συμπληρώστε τις δύο στήλες με άλλες παροιμίες που ακούσατε στην οικογένειά σας

I

II

Εφυγε ο γάτος, χορεύουν τα ποντίκια! •	• Ανάμεσα σε συγγενείς οι δεσμοί είναι ισχυροί.
Το αίμα νερό δεν γίνεται! •	• Ένας μόνος του δεν τελειώνει ένα μεγάλο έργο.
Καθαρός ουρανός αστραπές δε φοβάται! •	• Άνθρωπος που δεν έχει κάνει κακό δε φοβάται.
Ό,τι λάμπει, δεν είναι χρυσός! •	• Κάποιοι τα θέλουν όλα δικά τους.
Ένας κούκκος δε φέρνει την άνοιξη! •	• Όπου δεν υπάρχει σρχηγός, υπάρχει απειθαρχία.
Η τιμή τιμή δεν έχει, και χαρά στον που την έχει! •	• Τα φαινόμενα απατούν.
Και την πίτα ολόκληρη, και το σκύλο χορτάτο! •	• Σε δύσκολες καταστάσεις δοκιμάζεται ο άνθρωπος.
Ο καλός караβοκύρης στη φουρτούνα φαίνεται! •	• Η αξιοπρέπεια είναι ανεκτίμητο αγαθό.
Φασούλι το φασούλι, γεμίζει το σακούλι! •	• Χρησιμοποιείται για την αποταμίευση.
Μη ρίχνεις με πέτρες στο πιγάδι που σε δρόσισε! •	• Μην απαντάς με αχαριστία στην ευεργεσία!

3.5. Cântecul grecești

Unitatea de învățare: *Elemente identitare. Aspecte ale vieții grecilor din România*

Conținut: *Cântecul grecești*

Competențe specifice:

- 1.1. Redarea cu termeni proprii a informațiilor conținute de o sursă istorică
- 3.1. Recunoașterea particularităților culturale ale comunității în care trăiesc (comentarea factorilor determinanți și a contextului care contribuie la crearea unor creații culturale)

FIȘĂ DE LUCRU (12)

A. Citiți cu atenție cântecul și textul de mai jos și răspundeți apoi cerințelor ce urmează:

◆ Cântecul lui Rovas ce povestește despre vestitul chiragiu, amintește de comerțul viu, cu faimoasele sale caravane care făceau transporturi din Epir în Țările Române.

„Rovas a pornit spre Valahia

Noroc, Rovas, voinicul meu...

Noaptea înseuează Rovas caii

Noroc, Rovas, voinicul meu...

Pune potcoavele-aurite și țințele de-argint

Noroc, Rovas, voinicul meu

Noaptea trece Dunărea, ajunge-n București,

Și acolo, cum descăleca, toți îl întrebau:

Rovas, ce bunătăți ne-ai adus din a ta Ioannină?

Noroc, Rovas, voinicul meu...

V-am adus trei flăcăi, toți trei voinici ...

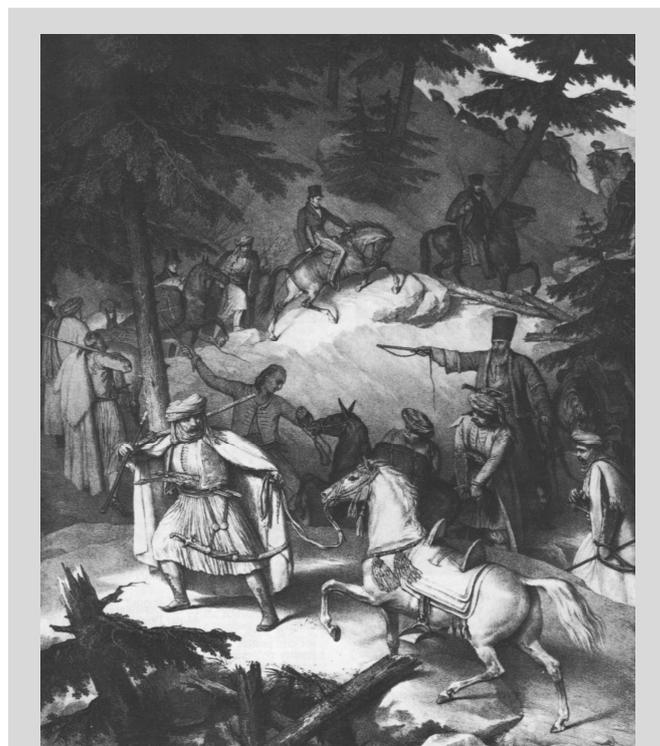
Noroc, Rovas, voinicul meu...

Pe unul îl cheamă Iannache, pe altul Nicolache

Noroc, Rovas, voinicul meu...

Pe-al treilea, cel mai bun, îl cheamă Dimitrache

Noroc, Rovas, voinicul meu..."

Caravană de negustori traversând Pindul
Louis Dupré, *Voyage a Athènes et a Constantinople*

◆ „În ultimele secole, epiroții au avut o mare preferință pentru Principate. Caravanele lor, veneau, cum se știe, până la Dunăre, treceau în Rusia, sau, prin Ardeal și Slovenia, pătrundeau până în Europa centrală (...) Acum 70 sau 80 de ani, locuitorii din regiunea Bucureștiului puteau încă vedea pe acești caravanieri care, pe lângă transportul de mărfuri și călători, împlineau și serviciul de poștă, făcând să circule corespondența emigranților...”

(Victor Papacostea, *Schiță istorică asupra legăturilor României cu Epirul*, 1938)

1. De unde era originar vestitul chiragiu Rovas, la care se referă cântecul?

2. Caravana lui Rovas cu ajutoarele sale, cu numeroși cai și cei peste 100 de catâri încărcăți ajungea la destinație în jurul datei de 25 octombrie, în sărbătoarea de Sf. Dumitru. Unde se termina călătoria lui Rovas?

3. Ce mai transporta Rovas, pe lângă călători, porțelanuri, covoare și multe alte mărfuri pentru casele epiroților?

B. Citiți versurile cântecelor de mai jos și răspundeți cerințelor:

◆ *Vino, somnule și ia-mi-l*

și du-l în grădini

și umple-i pieptul

de flori, de viorele.

Să adoarmă ca un mielușel,

să se trezească ca un iezisor. (Creta)

◆ *Nani, nani, adoarme-mi-l,*

și-unde-l doare vindecă-l

Nani adoarme-l, să mă bucur de el, ca
măslinul de frunza lui,

Ca păsărelele de apă și muntele de
soare. (Dodecanes)

1. Ce invitație face somnului mama care încearcă să-și adoarmă copilul?

2. Care sunt urările și dorințele mamei pentru viitorul copilului pe care le exprimă în cântecul ei?

◆ *Acata, macata su cu tu be,*

Obel fadel domine,

Acata, macata su cu tu be,

Obel fadel: ieși !

“Lahnismata” se numesc cântecurile scurte, de obicei fără sens, pe care le cântă copiii când se joacă. Un copil cântă și la fiecare silabă se atinge pe el și pe ceilalți copii. Copilul atins la ultima silabă va ieși din joc.

3. Scrieți un astfel de cântec ce a însoțit jocurile copilăriei voastre (fie în limba română, fie în limba greacă).

40 de voinici

40 de voinici din Levadia

merg să atace Tropolitsa

Pe drum cum mergeau

Un bătrân întâlnește

Ziua bună, bătrâne

Ziua bună și vouă, băieți

Unde mergeți, voinicilor

Unde mergeți, băieți

mergem să luăm Tropolitsa

Lupta de la Tripolis – tablou de Panagioti Zografou

4. **a.** Găsiți pe harta Greciei localitățile menționate în cântecul de mai sus. **b.** Ascultați melodia (<https://www.youtube.com/watch?v=LjdlOf6gjIE>). **c.** Aflați ce s-a întâmplat la Tripoli pe 23 septembrie 1821. (https://el.wikipedia.org/wiki/Άλωση_της_Τριπολιτσάς) **d.** Scrieți apoi o propoziție despre contextul istoric ce a dus la nașterea acestui cântec.

3.5. Τα ελληνικά τραγούδια (12)

Μαθησιακή Ενότητα: Στοιχεία ταυτότητας. Η ζωή των Ελλήνων της Ρουμανίας

Περιεχόμενα: Τα ελληνικά τραγούδια

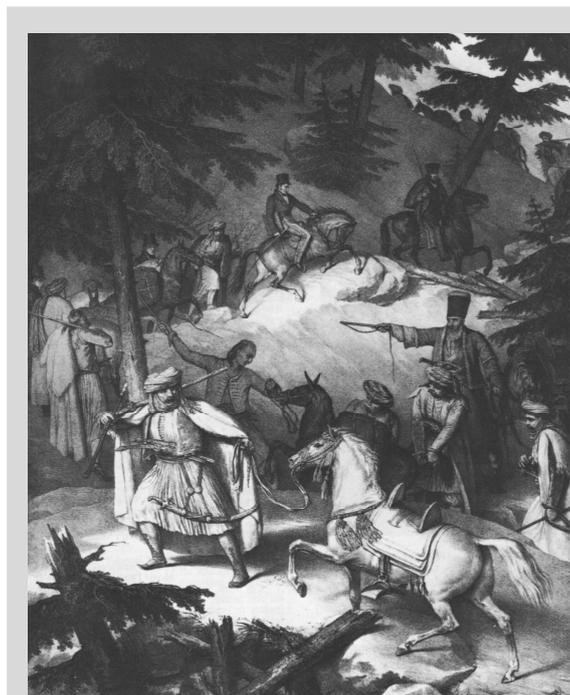
Ειδικές δεξιότητες : 1.1., 3.1.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

A. Διαβάστε προσεκτικά το τραγούδι και το παρακάτω κείμενο και απαντήστε στις ερωτήσεις:

♦ Το τραγούδι του Ρόβα, που μιλάει για τον περίφημο κυρατζή, θυμίζει το ζωηρό εμπόριο, με τα περίφημα караβάνια του που έκαναν μεταφορές από την Ήπειρο στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες.

«Ο Ρόβας εξεκίνησε μεσ'στη Βλαχιά να πάει
Γεια σου Ρόβα μου, ντέλι Ρόβα μου
Νύχτα σελώνει ο Ρόβας τ' άλογα νύχτα τα καλιγώνει
Γεια σου Ρόβα μου, ντέλι Ρόβα μου
Βάζει τα πέταλα χρυσά, και τα καρφιά ασημένια
Γεια σου Ρόβα μου, ντέλι Ρόβα μου
Νύχτα περνάει το Δούναβη, μπαίνει στα Βουκουρέστια,
Κι πέρα που ξεπέζεψε, όλοι τονε ρώταγαν
Ρόβα μου τί καλά μας έφερες, από τα Γιάννενά σου
Γεια σου Ρόβα μου, ντέλι Ρόβα μου
Σας έφερα τρία παιδιά, τα τρία παλικάρια
Γεια σου Ρόβα μου, ντέλι Ρόβα μου
Το ένα το λένε Γιαννακό, και τ'άλλο Νικολάκη
Γεια σου Ρόβα μου, ντέλι Ρόβα μου
Το τρίτο το καλύτερο το λένε Δημητράκη
Γεια σου Ρόβα μου, ντέλι Ρόβα μου...»

Καραβάνι εμπόρων διασχίζοντας τα βουνά
Louis Dupré, Voyage a Athènes et a
Constantinople

♦ «Τους τελευταίους αιώνες οι Ηπειρώτες είχαν μεγάλη προτίμηση για τις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες. Τα караβάνια τους, όπως είναι γνωστό, έφταναν μέχρι τον Δούναβη, περνούσαν στη Ρωσία ή, μέσω Τρανσυλβανίας και Σλοβενίας, έφταναν στην κεντρική Ευρώπη (...) Πριν από 70 ή 80 χρόνια, οι κάτοικοι της περιοχής του Βουκουρεστίου μπορούσαν ακόμη να δουν αυτούς τους

κυρατζήδες πού, εκτός από τη μεταφορά εμπορευμάτων και επιβατών, εκτελούσαν και την ταχυδρομική υπηρεσία, φέρνοντας την αλληλογραφία μεταναστών...»

(V.Papacostea, *Ésquisse sur les rapports entre la Roumanie et L'Épire, 1938*)

1. Από πού ερχόταν ο Ρόβας, ο περίφημος κυρατζής, για τον οποίο μιλάει το τραγούδι;
2. Το караβάνι του Ρόβα με τους βοηθούς του, με πολυάριθμα άλογα και τα φορτωμένα μουλάρια έφτανε στον προορισμό του γύρω στις 25 Οκτωβρίου, στη γιορτή του Αγίου Δημητρίου. Πού τελείωνε το ταξίδι του Ρόβα;
3. Τι άλλο μετέφερε ο Ρόβας εκτός από ταξιδιώτες, πορσελάνη, χαλιά και πολλά άλλα πράγματα για τα σπίτια των Ηπειρωτών;

B. Διαβάστε τους στίχους των παρακάτω τραγουδιών και απαντήστε στις ερωτήσεις :

◆ Έλα ύπνε, πάρε μου το
και παν'το στους μπαχτσέδες
και γέμισε τους κόρφους του
λουλούδια μενεξέδες.
Να κοιμάται σαν τ'αρνάκι,
να ζυπνά σαν κασικάκι.

(Κρήτη)

◆ Νάνι μού το, νάνι νάνι,
κι όπου το πονεί να γιάνει.
Νάνι το, που να το χαρώ, σαν την ελιά
το φύλο,
σαν τα πουλάκια το νερό και τα βουνά
τον ήλιο.

(Δωδεκάνησα)

1. Τι πρόσκληση κάνει του ύπνου η μητέρα που προσπαθεί να κοιμίσει το μωρό της;
2. Ποιοι είναι οι πόθοι και οι ευχές για το μέλλον του παιδιού, που εκφράζει η μάνα στο τραγούδι της;

◆ Ακατα, μάκατα σου κου του μπε, Αμπελ, φάντελ, ντομινέ, Ακατα, μάκατα σου κου του μπε, Αμπελ, φάντελ: Βγε!	Τα «Λαχνίσματα» είναι τα μικρά τραγουδάκια, συνήθως χωρίς νόημα, που τραγουδούν τα παιδιά όταν παίζουνε. Ένα παιδί τραγουδάει και αγγίζει σε κάθε συλλαβή τον εαυτό του και τα άλλα παιδιά. Το παιδί που θα αγγιχτεί στην τελευταία συλλαβή θα βγει από το παιχνίδι.
--	--

3. Γράψτε ένα τέτοιο τραγούδι που συνόδευε τα παιχνίδια της παιδικής σας ηλικίας (είτε στα ρουμανικά, είτε στα ελληνικά).

◆ **Σαράντα παλικάρια**

Σαράντα παλικάρια
από τη Λε μωρ' απ' τη Λεβαδιά

πάνε για να πατήσουνε
την Τροπο, μωρ' την Τροπολιτσά

Στο δρόμο που πηγαίνουν γέροντα,
μωρ' γέροντ' απαντούν.

Ωρα καλή σου γέρο
καλώς τα τα, καλώς τα τα παιδιά

Πού πάτε παλικάρια
πού πάτε βρε, πού πάτε βρε παιδιά.
Πάμε για να πατήσουμε
την Τροπο, μωρ' την Τροπολιτσά

Μάχη της Τριπολιτσάς – Παναγιώτη Ζωγράφου

4. α) Βρείτε στον χάρτη της Ελλάδας τις τοποθεσίες που αναφέρονται στο παραπάνω τραγούδι.

β) Ακούστε το τραγούδι (<https://www.youtube.com/watch?v=LjdlOf6gjIE>)

γ). Μάθετε τι συνέβη στην Τρίπολη στις 23 Σεπτεμβρίου 1821.

(https://el.wikipedia.org/wiki/Άλωση_της_Τριπολιτσάς)

δ). Στη συνέχεια γράψτε μια πρόταση για το ιστορικό πλαίσιο που οδήγησε στη γέννηση αυτού του τραγουδιού.

Cântece grecești în "Lunea Curată"
Ελληνικά τραγούδια την «Καθαρή Δευτέρα»

3.6. Dansurile grecești. Legende și istoria Greciei reflectate în dans

Unitatea de învățare: *Elemente identitare. Aspecte ale vieții grecilor din România*

Conținut: *Dansurile grecești. Legende și istoria Greciei reflectate în dans*

Competențe specifice:

- 1.1. Redarea cu termeni proprii a informațiilor conținute de o sursă istorică
- 3.1. Recunoașterea particularităților culturale ale comunității în care trăiesc (comentarea contextului care contribuie la crearea unor creații culturale)

FIȘĂ DE LUCRU (13)

A. Citiți cu atenție rîndurile de mai jos și răspundeți cerințelor ce urmează:

De mici copii, grecii dansează în brațele părinților sau bunicilor lor. „*Tahtarismata*” sunt cântecelele vioaie cântate de mămici și bunici dansând cu bebelușii în brațe, uneori cu versuri fără noimă, căci ceea ce interesează e ritmul iute al dansului.

Dine, Dine, Konstantine,

Dansul nu îl las de loc

Nase, Nase și Tănase,

Dansul nu se va opri.

dansul nu îl las nicicând

și pe Sf. Constantin

și pe Sf. Atanase

dansul nu se va opri.

(Creta)

Să danseze și să sară

Acum că e fetiță

Să danseze, să se bucure

Acum că e băiețel

Și-apoi se va căsători

Și se va gospădări.

(Asia Mică)

Hopa, hopa! Să sărim,

Să danseze, să-l vedem

Și în față și-napoi,

Cum să fac să nu-l iubesc.

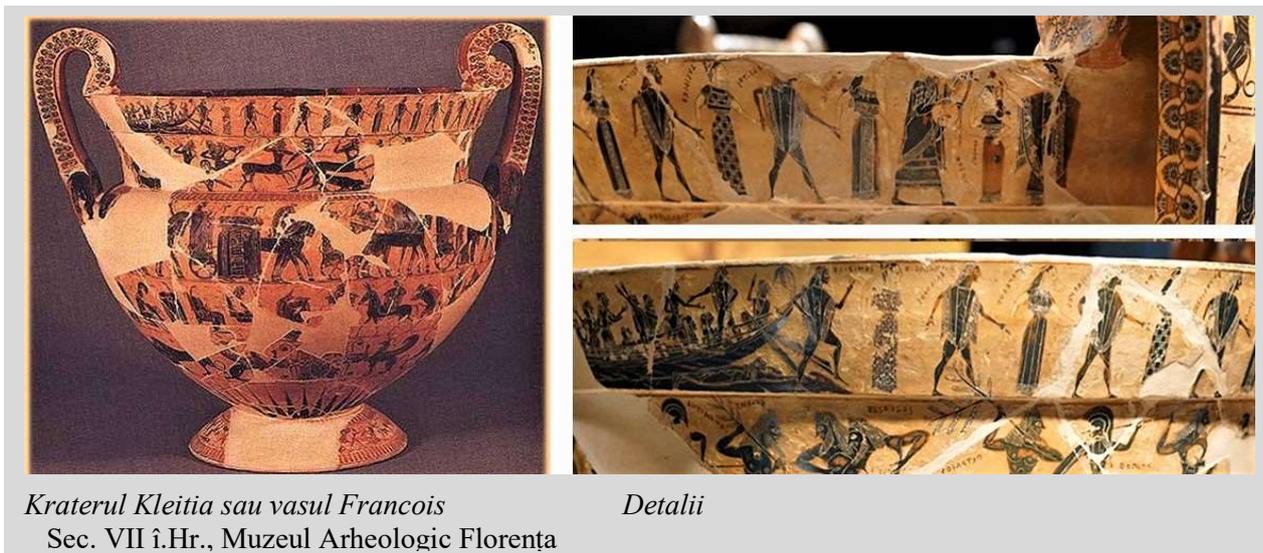
Fă-l așa și hop și-așa,

Mijlocelul 'nalt și suplu.

(Creta)

Ce vise, dorințe și sentimente ale părinților pentru copilașii lor exprimă cântecelele de mai sus?

B. Picturile de pe vasul din imagine redau un episod povestit de Plutarh despre popasul făcut de Tezeu în drum spre Atena, la Delos, după lupta cu Minotaurul din Creta. Ariadna privește pe Tezeu cântând la liră, iar dansatoarele care se țin de mană, au numele scrise pe vas. Cei din bărci privesc dansul. **Examinați imaginile ce urmează, citiți textul și apoi scrieți un paragraf despre istoria dansului *Geranos*.**

Kraterul Kleitias sau vasul Francois
Sec. VII î.Hr., Muzeul Arheologic Florența

Detalii

◆ „Potrivit legendelor, cetățenii din Atena au fost obligați să trimită ca tribut în Creta șapte flăcăi și șapte fecioare. Aceștia au fost aruncați în Labirint, o peșteră cu caverne întortocheate din care nu se putea găsi ieșirea. În ea trăia monstrul numit Minotaur, jumătate taur și jumătate om, care devora pe oricine intra. Într-un an, Tezeu, fiul regelui Atenei, a navigat cu grupul pentru a fi sacrificat. Când au ajuns, Ariadna, fiica lui Minos, regele din Creta, s-a îndrăgostit de Tezeu. Ea i-a dăruit o sabie și un ghem de ață. Tezeu a intrat în Labirint, deșirând ghemul pentru a-și marca traseul, l-a ucis pe Minotaur cu sabia și a găsit ieșirea urmând firul (...) Tezeu, ajuns în Delos, a dansat cu tinerii săi în jurul unui altar făcut din coarne în amintirea Minotaurului. Dansul era o imitație a pasajelor circulare din Labirint, constând în răsuciri și întoarceri ritmice. Acest tip de dans se numește *geranos* („înfășurare“) și se face noaptea, la lumina torțelor (...) Locuitorii din Delos au continuat să execute acest dans șerpuitor timp de secole”. (Aris Zisopol, *Istorie și dans. Dansuri antice grecești*)

C. Citiți cu atenție rândurile de mai jos și răspundeți cerinței. Ele aparțin lui Pierre-Augustin Guys, care a călătorit în sec. XVIII în Grecia, autor al lucrării *Voyage littéraire de la Grèce ou lettres sur les grecs, anciens et modernes, avec un parallèle de leurs mœurs*.

„Prima dansatoare ia un băiat de mână, întinzându-i un baticuț și, în timp ce cuplul ține baticul de ambele capete, ceilalți dansatori, din tot rândul, trec și trec din nou printre ei, aplecându-se sub batic. La început dansul se mișcă încet și de jur împrejur. Apoi, dansatoarea din frunte conduce dansul în jurul ei făcând diferite rotiri. Arta ei este să se desprindă de linie și

Dans grecesc din Paros

să reapară brusc în fruntea dansului, cu numeroasele rotiri concentrice, fluturând triumfător baticul.” (Pierre Augustin de Guys) **Recunoașteți vreun element din dansul descris în sec. XVIII de francezul de Guys, care s-a păstrat până astăzi în dansurile învățate de voi în familie ori în cadrul comunității?**

D. 1. Găsiți pe harta Greciei regiunea Souli și muntele Zalogo, menționate în cântecul de mai jos.

2. Priviți monumentul din imagine și din clipul video și ascultați melodia.

(https://www.alfavita.gr/koinonia/240430_san-simera-o-horos-toy-zalogoy-ekpliktiko-binteo-ptisi-pano-apo-braho).

3. Citiți fragmentul din lucrarea lui Francois Pouqueville *Călătoria în Grecia*, ca să aflați ce s-a întâmplat în acest loc în decembrie 1803.

4. Scrieți apoi o propoziție despre contextul istoric ce a dus la nașterea acestui dans al sacrificiului.

Dansul din Zalogo

Bun rămas, lume-amărată

bun rămas, dulce viață

și tu, nefericită țară

Rămâneți cu bine, izvoare

desișuri, munți și dealuri

Rămâneți cu bine, izvoare

și voi, fecioare din Souli

Pe uscat peștele nu trăiește

și nici fliarea pe nisip

Nici femeile din Souli

nu trăiesc fără libertate.

„Plin de eroism curajul celor șizeci de femei aflate în pericol de a cădea în robia turcilor. Și-au aruncat copiii, ca și cum ar fi fost pietre, deasupra asediatorilor, cântând apoi imnul dinaintea morții și, ținându-se de mână, s-au aruncat în adâncul prăpastiei, unde leșurile dezmembrate ale copiilor lor le-au împiedicat pe unele dintre ele să întâlnească moartea așa cum au dorit”.

(Fr. Pouqueville, *Voyage de la Grèce*, 1822)

.....
.....
.....
.....

3.6. Οι Ελληνικοί χοροί

Οι θρύλοι και η ιστορία της Ελλάδας μέσα από τους χορούς

Μαθησιακή Ενότητα: Στοιχεία ταυτότητας. Η ζωή των Ελλήνων της Ρουμανίας

Περιεχόμενα: Οι Ελληνικοί χοροί. Οι θρύλοι και η ιστορία της Ελλάδας μέσα από τους χορούς
Ειδικές δεξιότητες : 1.1. , 3.1.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (13)

A. Διαβάστε προσεκτικά τις παρακάτω γραμμές και απαντήστε στις ερωτήσεις:

Από μικρά παιδιά, τα Ελληνόπουλα χορεύουν στην αγκαλιά των γονέων ή των παππούδων τους. Τα *ταχταρίσματα* είναι τα χαρούμενα τραγουδάκια που λένε οι μαμάδες και οι γιαγιάδες χορεύοντας το μωρό στην αγκαλιά τους, πολλές φορές με λόγια χωρίς νόημα, γιατί εκείνο που ενδιαφέρει είναι ο γρήγορος χορευτικός ρυθμός.

*Ντίνο, Ντίνο, Κωσταντίνο,
το χορό δεν το αφήνω.
Νάση, Νάση και Θανάση,
ο χορός δε θα χαλάσει
το χορό δεν τον αφήνω,
μα τον Άγιο Κωνσταντίνο.
μα τον Άγιο Αθανάση
ο χορός δε θα χαλάσει.*

(Κρήτη)

*Όπα, όπα! Να πηδούμε,
να προβάλει να το δούμε.
Και χορεύει μπρος και πίσω,
και πως να μην τ'αγαπήσω.
Καν'την έτσι κι έτσι κι έτσι
την ψιλή λιγνή σου μέση.*

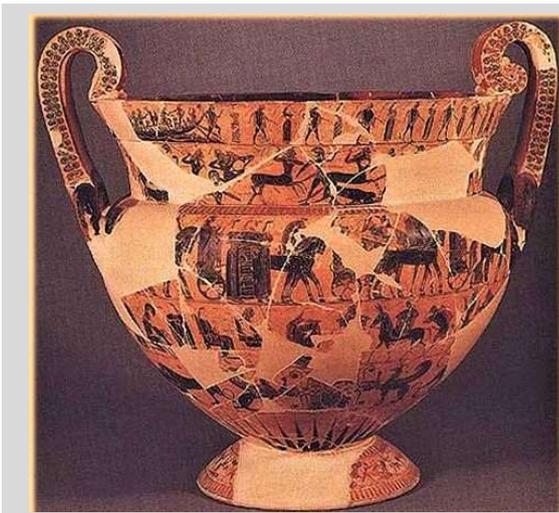
(Κρήτη)

*Να χορέψει να πηδήξει,
τώρα που 'ναι νιο κορίτσι.
να χορέψει να χαρεί
τώρα που 'ναι νιο παιδί,
κι ύστερα θα παντρευτεί
και θα νοικοκυρευτεί.*

(Μικρά Ασία)

Ποια όνειρα, επιθυμίες και αισθήματα για τα παιδάκια τους εκφράζουν οι γονείς με τα παραπάνω τραγουδάκια;

B. Οι ζωγραφιές στο αγγείο περιγράφουν ένα επεισόδιο που διηγήθηκε ο Πλούταρχος για τη στάση που έκανε ο Θησεάς στο ταξίδι του προς την Αθήνα, στη Δήλο, μετά τον αγώνα με τον Μινώταυρο στην Κρήτη. Η Αριάδνη παρακολουθεί τον Θησεά να παίζει λύρα και οι χορευτές, άντρες και γυναίκες, πιασμένοι χέρι χέρι, έχουν γραμμένα τα ονόματά τους στο αγγείο. Όσοι είναι στις βάρκες παρακολουθούν τον χορό. **Παρατηρήστε με προσοχή τις παρακάτω εικόνες, διαβάστε το κείμενο και μετά γράψτε μια παράγραφο για τον Γέρανο χορό και την ιστορία του.**

Ο κρατήρας του Κλειτία ή αγγείο του Φρανσουά
7^ο αι π.Χρ. Αρχαιολογικό Μουσείο Φλωρεντίας

Λεπτομέρειες

«Σύμφωνα με το θρύλο, οι πολίτες της Αθήνας αναγκάστηκαν να στείλουν στην Κρήτη επτά παλικάρια και επτά παρθένες ως φόρο τιμής. Τους πέταξαν στον Λαβύρινθο, ένα δαιδαλώδες σύμπλεγμα σπηλαίων από το οποίο ήταν αδύνατο να βρει κανείς την έξοδο. Σε αυτό ζούσε ο Μινώταυρος, ένα τέρας που ήταν μισός ταύρος και μισός άνθρωπος και καταβρόχθιζε όποιον έμπαινε μέσα. Μια χρονιά, ο Θησέας, γιος του βασιλιά της Αθήνας, αποφάσισε να κάνει το ταξίδι μέχρι εκεί με την ομάδα του, για να θυσιαστούν. Όταν έφτασαν, η Αριάδνη, κόρη του Μίνωα, βασιλιά της Κρήτης, ερωτεύτηκε τον Θησέα. Του έδωσε ένα σπαθί και ένα κουβάρι κλωστής, τον *Μίτο της Αριάδνης*. Ο Θησέας μπήκε στον Λαβύρινθο, ξετυλίγοντας το κουβάρι για να σημαδέψει τη διαδρομή, σκότωσε τον Μινώταυρο με το σπαθί του και βρήκε την έξοδο τυλίγοντας το νήμα. (...) Φτάνοντας στη Δήλο, ο Θησέας χόρευε με τους νέους φίλους του γύρω από ένα βωμό από κέρατα, στη μνήμη του Μινώταυρου. Ο χορός μιμούταν τα κυκλικά περάσματα του Λαβύρινθου, με ρυθμικές συστροφές και πολύπλοκους ελιγμούς. Αυτό το είδος χορού λέγεται *γέρανος* και χορεύεται τη νύχτα, στο φως των πυρσών (...) Οι κάτοικοι της Δήλου συνέχιζαν για αιώνες να χορεύουν αυτόν τον φιδωτό χορό». (Aris Zisopol, *Istorie și dans. Dansuri antice grecești "Teachers for SwanZ", Minighid de mișcare, 2022*)

Γ. Διαβάστε προσεκτικά τις παρακάτω γραμμές και απαντήστε στην ερώτηση:

«Η κορυφαία πιάνει ένα αγόρι από το χέρι δίνοντάς του το μαντήλι, κι ενώ το ζευγάρι κρατάει το μαντήλι από τις δύο άκρες, οι άλλοι χορευτές και χορεύτριες, ολόκληρη σειρά, περνούν και ξαναπερνούν ανάμεσά τους σκύβοντας κάτω απ' το μαντήλι. Στην αρχή ο χορός κινείται αργά και γύρω – γύρω. Ύστερα η κορυφαία κάνοντας διάφορες στροφές οδηγεί το χορό γύρω της. Η τέχνη της είναι να αποσπασθεί από τη

Ελληνικός χορός στην Πάρο

σειρά και να ξαναφανεί ξαφνικά στην κορυφή του χορού με τους πολλούς ομόκεντρους κύκλους, ανεμίζοντας θριαμβευτικά το μαντήλι». (Pierre Augustin de Guys, *Voyage littéraire de la Grèce ou lettres sur les grecs, anciens et modernes, avec une parallèle de leurs moeurs*)

Αναγνωρίζετε στο απόσπασμα από τις ταξιδιωτικές εντυπώσεις του Γάλλου Pierre – Auguste Guys, που περιηγήθηκε στην Ελλάδα τον 18^ο αιώνα, κάποιο στοιχείο του χορού που έχει διατηρηθεί μέχρι σήμερα στους χορούς που μάθατε στην οικογένεια ή στην κοινότητα;

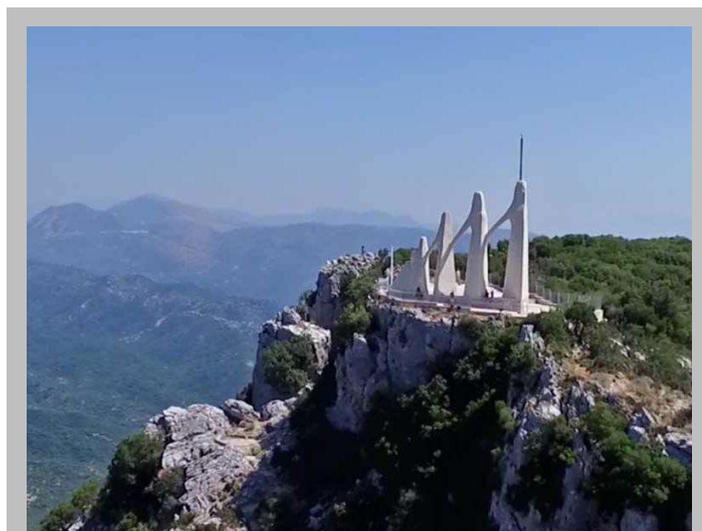
Δ. 1. Βρείτε στον χάρτη της Ελλάδας την περιοχή του Σουλίου και το βουνό Ζάλογγο, που αναφέρονται στο παρακάτω τραγούδι.

2. Δείτε το μνημείο στην εικόνα και το βίντεο, διαβάστε τους στοίχους και ακούστε το τραγούδι (https://www.alfavita.gr/koinonia/240430_san-simera-o-horos-toy-zaloggoy-ekpliktiko-binteo-ptisi-pano-apo-braho)

3. Διαβάστε το κείμενο του Fr. Pouqueville, για να μάθετε τι έγινε σε αυτό το μέρος τον Δεκέμβριο του 1803.

4. Στη συνέχεια γράψτε μια πρόταση για το ιστορικό πλαίσιο που οδήγησε στη γέννηση αυτού του χορού της θυσίας.

*Έχε γεια καημένε κόσμε
Έχε γεια γλυκιά ζωή
Και εσύ, δύστηχη πατρίδα
Έχετε γεια βρυσούλες
Λόγγοι βουνά ραχούλες
Έχετε γεια βρυσούλες
Κι εσείς Σουλιωτοπούλες
Στη στεριά δε ζεί το ψάρι
Ούτε άνθος στην αμμουδιά
Κι οι Σουλιώτισσες δε ζούνε
Δίχως την Ελευθεριά.*

*Μνημείο στην κορυφή του όρους Ζάλογγο,
του γλύπτη Γιώργου Ζογγολοπούλου*

«Ηρωικό το θάρρος εξήντα γυναικών, που κινδύνευαν να παραδοθούν στη σκλαβιά των Τούρκων. Έριξαν τα παιδιά τους πάνω στους πολιορκητές, σαν να ήταν πέτρες, έπειτα ψάλλοντας τον επιθανάτιο ύμνο τους και κρατώντας η μια το χέρι της άλλης ρίχτηκαν στο βάθος της αβύσσου, όπου τα κομματιασμένα πτώματα των παιδιών τους εμπόδισαν ορισμένες από αυτές να συναντήσουν το Χάρο όπως επιθυμούσαν». (Fr. Pouqueville, *Voyage de la Grèce*, 1822)

.....
.....
.....

3.7. Alimentația. bucătăria greacă

Unitatea de învățare: *Elemente identitare. Aspecte ale vieții grecilor din România*

Conținut: *Alimentația. bucătăria greacă*

Competențe specifice:

- 1.1. Redarea cu termeni proprii a informațiilor conținute de o sursă istorică
- 3.1 Recunoașterea particularităților culturale ale comunității în care trăiesc
- 3.3. Participarea la activități care valorizează trecutul comunității

FIȘĂ DE LUCRU (14)

A. Alege termenii potriviți din lista de mai jos și completează spațiile libere din text:

În Grecia antică, alimentația era caracterizată de cumpătare și avea la bază peștele, alături de „triada mediteraneană”: grâu – – O prezență semnificativă aveau,, brânza și alte produsele lactate, în timp ce carnea era consumată mai rar. Bucătăria bizantină a fost asemănătoare cu bucătăria greacă antică dar era mai pentru că includea multe ingrediente noi, fiind un important centru al comerțului cu mirodenii. Multe din mâncărurile grecești din trecut se mai gătesc și astăzi. Sunt gustoasele mâncăruri, ce au ajuns până la noi din generație în generație.

ulei de măsline, vin, pâine, carne, fructe, limitată, bogată, legume, tradiționale, Sparta, Atena, dulciuri, Constantinopol.

B. Următorul fragment descrie o masă de prânz a unei familii bizantine înstărite. Citiți textul și răspundeți apoi cerințelor de mai jos:

„Perioadele de post erau respectate cu evlavie din motive religioase. În rest, prânzul și cina într-o casă înstărită era o ceremonie în trei faze: mai întâi se serveau aperitive. continuau cu pește, adesea însoțit de un sos numit *garos*. Câte-un fel de carne friptă era oferită pentru varietate. La sfârșit ofereau ceva dulce. Era atât de mare varietatea de mâncărurilor încât era loc de alegere pentru toate gusturile. Purcelușul și șunca de porc erau o gustare preferată în Bizanț, așa cum sunt și astăzi în Grecia. Păsările de curte erau de obicei fierte, prăjite sau și la grătar: rațele și peștele se consumau mult. Supele, de asemenea, se mâncau în mod obișnuit. Tocănițele din burtă de vacă îmbogățeau adesea meniul, ca și o mare varietate de salate. Le plăcea mult brânza, ca și fructele proaspete sau în compot. Foloseau uleiul pentru gătit și beau destul de mult vin – mai ales din Chios. O reprezentare pe un mozaic găsit în Antiohia oferă detaliile unei mese. Avea anghinare, sos alb, cotlete de porc, pește, șuncă, rață, fructe, vin, ouă fierte tari, pe care le serveau în tăvi de ouă, frumoase, smălțuite, de culoare albastră și le mâncau cu lingurițe cu mâner lung”.

(**Tamara Talbot Rice**, *Everyday Life In Byzantium*)

1. Care erau principalele feluri de mâncare servite la prânz în familiile bizantine bogate?
2. Care sunt alimentele și băuturile preferate care se consumau în mod obișnuit?

3. Care dintre alimentele și mâncărurile menționate se consumă și azi în mod obișnuit și au un rol important în alimentație în familia ta?
4. Ce mâncăruri și dulciuri cu specific grecesc se consumă de obicei la sărbători în familia ta?
5. Realizați în echipe un afiș al unei *Expoziții de Artă Culinară Grecească*, organizate cu prilejul unei sărbători a comunității din care faceți parte.

3.7. Η διατροφή. Η ελληνική κουζίνα

Μαθησιακή Ενότητα: Στοιχεία ταυτότητας. Η ζωή των Ελλήνων της Ρουμανίας

Περιεχόμενα: Η διατροφή. Η ελληνική κουζίνα

Ειδικές δεξιότητες : 1.1., 3.1., 3.3.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (14)

A. Επιλέξτε τους κατάλληλους όρους από την παρακάτω λίστα και συμπληρώστε τα κενά στο κείμενο:

Στην Αρχαία Ελλάδα, η Ελληνική κουζίνα χαρακτηριζόταν από λιτότητα και είχε ως βάση το ψάρι και τη λεγόμενη «τριάδα της Μεσογείου»: σιτάρι - - Σημαντική θέση είχαν τα, τα, το τυρί και άλλα γαλακτομικά, ενώ το κρέας τρωγόταν πιο σπάνια. Η Βυζαντινή κουζίνα έμοιαζε με την αρχαία Ελληνική κουζίνα, όμως ήταν πιο γιατί περιλάμβανε πολλά νέα υλικά και γιατί η ήταν σημαντικό κέντρο του εμπορίου μπαχαρικών. Πολλά από τα ελληνικά φαγητά εκείνης της εποχής μαγειρεύονται ακόμα και σήμερα. Είναι τα νόστιμα φαγητά, που έχουν φτάσει ως εμάς από γενιά σε γενιά.

ελαιόλαδο, κρασί, ψωμί, κρέας, φρούτα, περιορισμένος, πλούσιος, λαχανικά, παραδοσιακός, Αθήνα, γλυκά, Κωνσταντινούπολη

B. Το ακόλουθο κείμενο περιγράφει ένα γεύμα σε μια βυζαντινή αρχοντική οικογένεια. Διαβάστε το και απαντήστε στις παρακάτω ερωτήσεις:

«Για θρησκευτικούς λόγους, τηρούσαν με ευλάβεια τις περιόδους νηστείας. Τον υπόλοιπο χρόνο το γεύμα και το δείπνο σ' ένα ευκατάστατο σπίτι ήταν τελετή με τρεις φάσεις: Πρώτα σέρβιραν ορεκτικά. Συνέχιζαν με ψάρι, που συνοδευόταν συχνά με σάλτσα, που λεγόταν γάρως. Κάποια μορφή ψητού κρέατος προβλεπόταν για ποικιλία. Τέλος, πρόσφεραν κάποιο γλυκό. Ήταν τόσο μεγάλη η ποικιλία τροφών, ώστε υπήρχε περιθώριο επιλογής για όλα τα γούστα. Γουρουνόπουλο και χοιρομέρι ήταν αγαπητός μεζές στο Βυζάντιο, όπως και σήμερα στην Ελλάδα. Τα πουλερικά συνηθίζονταν βραστά, ψητά ή και στη σχάρα: πάπιες και ψάρια έχαιραν ιδιαίτερης προτίμησης. Συνηθίζονταν επίσης οι σούπες. Πατσάδες πλούτιζαν πολλές φορές το μενού, καθώς και σαλάτες, σε μεγάλη ποικιλία. Τους άρεσε πολύ το τυρί, όπως και τα φρούτα, νωπά ή κομπόστα. Το λάδι το χρησιμοποιούσαν για το μαγείρεμα και έπιναν αρκετό κρασί - κυρίως από τη Χίο. Μια παράσταση σε μωσαϊκό που βρέθηκε στην Αντιόχεια, δίνει τις λεπτομέρειες ενός γεύματος. Είχε αγκινάρες, άσπρη σάλτσα, μπριζόλες χοιρινές, ψάρι, χοιρομέρι, παπιά, φρούτα, κρασί, καλοβρασμένα αυγά, που τα σέρβιραν σε ωραίες, από μπλε σμάλτο αυγοθήκες και τα έτρωγαν με μικρά κουτάλια με μακριά λαβή».

(Tamara Talbot Rice, *Ο δημόσιος και ο ιδιωτικός βίος των Βυζαντινών*)

1. Ποια ήταν τα κύρια πιάτα που σερβίρονταν για μεσημεριανό στα βυζαντινά αρχοντικά;
2. Ποια είναι τα φαγητά και ποτά που καταναλώνονταν συνήθως;
3. Ποια από τα τρόφιμα και τα πιάτα που αναφέρθηκαν, εξακολουθούν να καταναλώνονται και σήμερα και παίζουν σημαντικό ρόλο στη διατροφή της οικογένειάς σου;
4. Ποια ελληνικά φαγητά και γλυκά ετοιμάζετε συνήθως στις γιορτές στην οικογένειά σου;
5. Φιλοτεχνήστε, σε ομάδες, την αφίσα μιας Έκθεσης Ελληνικής Μαγειρικής Τέχνης, που διοργανώνεται με την ευκαιρία μιας γιορτής της κοινότητας στην οποία ανήκετε.

3.8. Elemente identitare. Aspecte ale vieții grecilor din România

FIȘĂ DE EVALUARE (15)

Timp de lucru: 45 minute

A. Alegeți termenii potriviți din lista de mai jos și completați spațiile libere din text. Argumentați ultima propoziție completând printr-o frază ultimul paragraf al textului.

politeist, creștin, Olimp, Schismă, rus, otoman, Catholicism, Ortodoxie

Dacă în Antichitate, termenul *grec (elin)* desemna pe cel ce vorbea limba greacă, avea origine greacă și credea în zeii, mai târziu termenul *grec (romaios)* însemna un bun....., supus Imperiului roman. În 395, la moartea împăratului Teodosius, Imperiul Roman se împărțea între fiii acestuia, în Imperiul Roman de Răsărit și Imperiul Roman de Apus. Occidentul latin și Orientul grecesc au urmat drumuri diferite, iar Marea a Bisericii din 1054 a accentuat separarea celor două lumi opuse. Lumea greacă, deschisă către Orient, ajunge sub stăpânire iar grecii devin foarte legați de Biserică, originea lor se identificându-se adesea cu credința creștin-ortodoxă. Elenismul a găsit un sprijin important în Țările Române datorită atașamentului românesc față de (2px5=10 puncte)

.....
.....
.....
.....

(5 puncte)

B. Menționați 5 ocupații des întâlnite ale grecilor stabiliți în spațiul românesc.

.....
..... (2px5=10 puncte)

C. Scrie 10 de cuvinte din limba română ce provin din limba greacă:

.....
.....
.....

(1px10=10 puncte)

D. Scrieți un exemplu pentru fiecare din următoarele categorii de cântece :

- a. Cântece legate de legende
- b. Cântece inspirate de istoria Greciei
- c. Cântece de sărbători(5px3=15 puncte)

E. Unește punctele, marcând corespondența dintre termenii și explicațiile din cele 2 coloane:

A	B
<i>Kavadi</i> •	• rochie lungă, de in sau mătase, cu mâneci, deschisă în față
<i>Melomakarona</i> •	• fustă albă, plisată, răspândită larg în timpul revoluției de la 1821, devenită parte componentă importantă a costumului național masculin grecesc
<i>Kourabiedes</i> •	• prăjitură delicioasă la sărbătorile de iarnă cu unt și migdale prăjite, cu uzo și aromă de vanilie
<i>Fustanela</i> •	• friptură tradițională, nelipsită de pe masa de Crăciun a grecilor
<i>Vasilopita</i> •	• numele primei regine a Greciei, soția regelui Otto, cea care dă numele costumului feminin grecesc ce îmbină portul european cu elemente ale costumului tradițional
<i>Amalia</i> •	• prăjitură nelipsită la Crăciun, din făină, ulei de măsline, griș, nuci rase, miere, aromată cu cuișoare, portocală, nușoară și scorțișoară
<i>Maghiritsa</i> •	• dans tradițional grecesc din zona Traciei, al cărui nume provine de la brăurile (cingătorile) dansatorilor, de care ei se prind, unul de celălalt
<i>Zonaradikos</i> •	• ciorbă din intestine de miel, ce se mănâncă noaptea, la prima masă după slujba de Înviere, alături de ouă roșii
<i>Curcan</i> •	• dans tradițional din insula Evia, ce amintește de legendele legate de numeroasele naufragii din zonă datorate locului strâmt prin care navigau vasele între Evia și Andros
<i>Kavontoritiko</i> •	• plăcintă tradițională care se taie de anul nou, ce conține bănuțul norocos

(2px10=20 puncte)

F. Menționează un obiect important, tradițional păstrat mai multe generații în familia ta, dezvoltându-ne pe scurt povestea lui și arătând în ce constă valoarea lui (poate fi un element de mobilier, un obiect lucrat de mână, un articol de îmbrăcăminte, un vas de bucătărie, un caiet de rețete, un album de fotografii, etc).

.....

.....

..... (10 puncte)

G. Scrie pe scurt despre o tradiție grecească păstrată în familia ta

.....

.....

..... (10 puncte) ♦ Se acordă 10 puncte din oficiu.

3.8. Στοιχεία ταυτότητας. Η ζωή των Ελλήνων της Ρουμανίας

ΦΥΛΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ (15)

Χρόνος εργασίας: 50 λεπτά

A. Επιλέξτε τους κατάλληλους όρους από την παρακάτω λίστα και συμπληρώστε τα κενά στο κείμενο. Αιτιολογήστε την υπογραμμισμένη πρόταση και συμπληρώστε την τελευταία παράγραφο του κειμένου.

πολυθεϊστής, Χριστιανός, Όλυμπος, Σχίσμα, ρωσικός, οθωμανικός, Καθολικισμός, Ορθοδοξία

Αν στην Αρχαιότητα, ο όρος *Έλλην* προσδιόριζε αυτόν που μιλούσε την Ελληνική γλώσσα, ήταν Ελληνικής καταγωγής και πίστευε στους θεούς του, αργότερα, ο όρος *Ρωμαίος* σήμαινε *ένας καλός*, υπήκοος της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας. Το 395, με το θάνατο του αυτοκράτορα Θεοδοσίου, το ρωμαϊκό κράτος μοιράστηκε μεταξύ των γιων του, σε Ανατολική Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία και Δυτική Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία. Η Λατινική Δύση και η Ελληνική Ανατολή ακολούθησαν διαφορετικούς δρόμους και το Μεγάλο της Εκκλησίας το 1054 επισφράγισε τον χωρισμό των δύο αντίθετων κόσμων. Ο Ελληνικός κόσμος, ανοιχτός προς την Ανατολή, φτάνει υπό κυριαρχία και η ιστορία των Ελλήνων θα συνδεθεί πολύ με την Εκκλησία, ενώ η καταγωγή τους ταυτίζεται συχνά με τη χριστιανική - ορθόδοξη πίστη τους. Ο Ελληνισμός βρήκε σημαντική υποστήριξη στο ρουμανικό χώρο λόγω της αφοσίωσης των Ρουμάνων στην (5 βαθμοί) (2β x 5=10 βαθμοί)

.....
.....
.....
..... (5 βαθμοί)

B. Να αναφέρετε 5 από τα συνηθέστερα επαγγέλματα Ελλήνων που εγκαταστάθηκαν στο ρουμανικό χώρο..... (2β x 5=10 βαθμοί)

Γ. Γράψτε 10 ρουμανικές λέξεις που προέρχονται από την Ελληνική γλώσσα:
.....
..... (1β x 10=10 βαθμοί)

Δ. Γράψτε από ένα παράδειγμα για καθεμία από τις παρακάτω κατηγορίες τραγουδιών:
α. Τραγούδια που σχετίζονται με θρύλους
β. Τραγούδια εμπνευσμένα από την ιστορία της Ελλάδας
γ. Τραγούδια των γιορτών

(5β x 3 = 15 βαθμοί)

Ε. Ενώστε τις τελείες, αντιστοιχώντας τους όρους με τις επεξηγήσεις στις δυο στήλες:

Α	Β
<i>Καβάδι</i> •	• μακρύ φόρεμα, λινό ή μεταξωτό, με μανίκια, ανοιχτό μπροστά
<i>Μελομακάρονα</i> •	• λευκή, πλισέ φούστα, διαδεδομένη κατά την επανάσταση του 1821, που έγινε σημαντικό στοιχείο της ελληνικής ανδρικής εθνικής φορεσιάς
<i>Κουραμπιέδες</i> •	• νόστιμα χειμωνιάτικα γλυκά με βούτυρο και ψητά αμύγδαλα, με γεύση ούζο και βανίλια
<i>Φουστανέλα</i> •	• παραδοσιακό ψητό, που δε λείπει από το ελληνικό χριστουγεννιάτικο τραπέζι
<i>Βασιλόπιτα</i> •	Το όνομα της πρώτης βασίλισσας της Ελλάδας. Σύζυγος του βασιλιά Όθωνα. Δίνει το όνομα στην ελληνική γυναικεία φορεσιά, που συνδυάζει την ευρωπαϊκή ενδυμασία με στοιχεία παραδοσιακής φορεσιάς.
<i>Αμαλία</i> •	• χριστουγεννιάτικο γλυκό, από αλεύρι, ελαιόλαδο, σιμιγδάλι, καρύδια τριμμένα, μέλι, αρωματισμένο με γαρύφαλλο, πορτοκάλι, μοσχοκάρυδο και κανέλα
<i>Μαγειρίτσα</i> •	• παραδοσιακός ελληνικός χορός από τη Θράκη, που πήρε το όνομά του από τις ζώνες των χορευτών, με τις οποίες κρατιούνται μεταξύ τους
<i>Ζωναράδικος</i> •	• σούπα από έντερα αρνιού, που τρώγεται νωρίς, στο πρώτο γεύμα μετά την Ανάσταση, μαζί με κόκκινα αυγά
<i>Γαλοπούλα</i> •	• παραδοσιακός ελληνικός χορός από το νησί της Εύβοιας, που θυμίζει τους θρύλους που σχετίζονται με τα πολυάριθμα ναυάγια της περιοχής, στο στενό από όπου περνούσαν τα πλοία
<i>Καβοντορίτικος</i> •	• παραδοσιακή πρωτοχρονιάτικη πίτα που περιέχει το τυχερό φλουρί

(2β x10=20 βαθμοί)

ΣΤ. Αναφέρετε ένα σημαντικό, παραδοσιακό αντικείμενο, που διατηρείται για πολλές γενιές στην οικογένειά σας. Αφηγηθείτε εν συντομία την ιστορία του, εξηγώντας σε τι έγκειται η αξία του (μπορεί να είναι ένα έπιπλο, ένα χειροποίητο αντικείμενο, ένα ρούχο, ένα μαγειρικό σκεύος, ένας τσελεμεντές, ένα άλμπουμ με φωτογραφίες κτλ).

.....

 (10 βαθμοί)

Ζ. Γράψτε ένα μικρό κείμενο για μια ελληνική παράδοση που διατηρείται στην οικογένειά σας.....

.....(10 βαθμοί)

♦ 15 + 10 + 10 + 15 + 20 + 10 + 10 = 90 βαθμοί. ♦ 10 βαθμοί δίδονται ως μπόνους.

4. EVOLUȚIA ISTORICĂ A MINORITĂȚII ELENE

DIN ROMÂNIA ÎN SECOLELE XIX - XX

4.1. Anul 1821 în istoria românilor și grecilor

Unitatea de învățare: *Evoluția istorică a minorității elene în sec. XIX-XX (I)*

Conținut: *Anul 1821 în istoria românilor și grecilor*

Competențe specifice:

- 1.1. Formularea unor texte explicative simple utilizând adecvat termeni specifici
- 1.3. Utilizarea resurselor digitale (analiza și descrierea unor imagini)
- 2.2. Formularea de opinii pornind de la analiza unor surse care prezintă puncte de vedere diferite despre aceleași fapte / procese istorice
- 2.3. Comentarea posibilelor diferențe de atitudine în legătură cu prezentarea acelorași fapte / procese istorice

FIȘĂ DE LUCRU (16)

A. Citiți cu atenție fragmentele de mai jos și răspundeți cerințelor:

*Alexandru Ipsilanti
(Lud. Stawski)*

◆ „A venit timpul să ne scuturăm de acest jug insuportabil, să ne eliberăm patria, să dărâmăm puterea semilunei, pentru a ridica însemnul creștinătății, întotdeauna învingător, și anume Crucea. Astfel ne vom apăra și salva Patria și credința noastră ortodoxă de la prigoana și disprețul necredincioșilor (...) La arme, așadar, prieteni, Patria Ne Cheamă!”

(Proclamația *Luptă pentru credință și patrie* a lui Alexandru Ipsilanti, Iași, 24 febr.1821)

◆ „Fraților! Câți n-ați lăsat să se stingă în inimile domniilor voastre sfânta dragoste cea către patrie, aduceți-vă aminte că sunteți părți ale unui neam; și că, câte bunătăți aveți, sunt răsplătiri din partea neamului către strămoșii noștri pentru slujbele ce le-au făcut (...) Să ne unim dar cu toții, mici și mari. Și, ca niște frați, fii ai unei maici, să lucrăm cu toții împreună...”

(Tudor Vladimirescu, *Apelul către locuitorii Bucureștiului*, 20 martie 1821)

Tudor Vladimirescu (Th. Aman)

1. Cele două apeluri cheamă grecii și românii la lupta pentru eliberarea patriilor lor. Împotriva cui se îndreaptă această luptă?
2. Cine sunt cei doi conducători din fruntea luptei antiotomane din 1821?

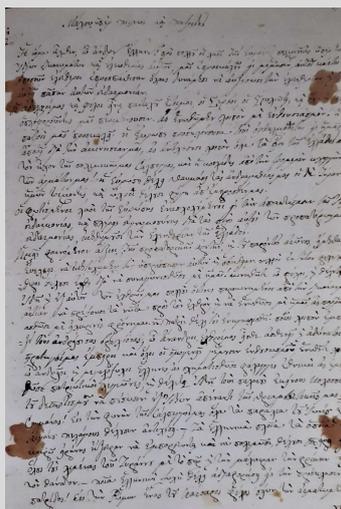
B. Priviți cu atenție imaginile, citiți textele ce urmează și răspundeți cerințelor:

*Alexandru Ipsilanti trece Prutul
Sculeni 22 febr. 1821
(litografie Peter von Hess)*

*Jurând pentru libertatea Greciei!
Ceremonia de sfințire a steagului Revoluției de către
mitropolitul Veniamin Costache
la mănăstirea 3 Ierarhi, Iași, 26 febr. 1821
(gravură de Vinzenz Katzler)*

*Proclamația lui Alexandru
Ipsilanti, Iași, 24 febr. 1821*

*Palatul Ghica-Tei din Colentina
(București)
Palatul și vechile mănăstiri din cartierul
Colentina (Mărțuța, Fundeni,
Plumbuita) au adăpostit pe eteriști în
martie 1821*

*Lupta de la Drăgășani,
iunie 1821
(litografie Peter von Hess)*

*Steagul Eteriei
(Dimitra Stasinopoulou, 1821 – Η
Ελληνική Επανάσταση στις
Παραδουνάβιες Ηγεμονίες
Μολδαβίας & Βλαχίας Στα βήματα
του Αλέξανδρου Υψηλάντη)*

◆ «La 27 februarie, în Biserica Trei Ierarhi, mitropolitul Veniamin Costache a sfințit steagul eterist, roșu, negru și alb și l-a încins cu o sabie pe Ipsilanti, cum se proceda la urcarea pe tron a domnitorilor. Drapelul avea pe față o cruce, chipul împăratului Constantin și al mamei sale, Elena, cu deviza „*Prin aceasta vei învinge!*“ iar pe spate, pasărea Phoenix, cu deviza „*Din cenușa mea renasc!*“ După ce au jurat pe steagul sfințit, Ipsilanti și cei 2000 de luptători cu greu adunați, plini de euforie, s-au îndreptat spre București, prin Bârlad, Roman și Focșani. Curând, entuziasmul eteriștilor, al boierilor, al domnului Moldovei avea să se transforme în disperare: ajutorul rusesc nu numai că nu venea, dar țarul, indignat de această „vinovată revoluțiune“, o repudia public». (Georgeta Filitti, Tudor Vladimirescu și Eteria, în „Magazin istoric“, iulie 2021)

◆ „După dezavuarea mișcării de către țar, Ipsilanti nu se mai bucură de nicio considerație în fața armatei sale (...) Uneltirile provoacă mari rupturi între comandanții politici și cei militari. Ipsilanti nu poate să restabilească ordinea (...) Nehotărârea lui Ipsilanti, diferendele naționale dintre greci, români, sârbi, bulgari, neînțelegerile dintre comandanți, atitudinea suspectă și în cele din urmă trădătoare a lui Vladimirescu și a lui Savvas, invidia dintre liderii greci, indisciplina militarilor și lipsa credinței față de îndatoriri au subminat unitatea și moralul acestora“.

(Apostolos E. Vakalopoulos, *Istoria Greciei moderne (1204-1985)*, București, 2004)

◆ „Tudor a trădat? Da și nu. Din punctul de vedere al grecilor, trădase pentru că a corespondat cu pașalele de la Dunăre. Din punctul de vedere al lui și al perspectivei istoricilor de peste ani, n-a trădat. Tudor a căutat toate formulele posibile ca să evite un lucru. Primejdia cea mai iminentă, cea mai sigură, cea mai gravă – ocupația turcească“.

(Georgeta Filitti, în vol. *Revoluția elenă pe pământ românesc*, București, 2021)

1. Cu ajutorul informațiilor din texte și imagini, mergeți pe urmele lui Alexandru Ipsilanti, marcând pe hartă câteva puncte ale traseului său în Țările Române.
2. Identificați în texte opinii și atitudini diferite față de evenimentele din 1821 și comentați aceste diferențe. Menționați apoi principalele cauze ale înfrângerii revoluțiilor din 1821.
3. Scrieți un text scurt despre anul revoluționar 1821 în care să folosiți și informațiile din texte și imagini. Relatați evenimentele în ordine cronologică, menționați câteva lupte ale grecilor pe pământ românesc.

4. Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΗΣ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ ΤΟΝ 19^ο ΚΑΙ ΤΟΝ 20^ο ΑΙΩΝΑ

4.1. Το 1821 στην ιστορία των Ρουμάνων και των Ελλήνων

Μαθησιακή Ενότητα: Η ιστορική εξέλιξη των Ελλήνων της Ρουμανίας τον 19^ο και τον 20^ο αιώνα

Περιεχόμενα: Το 1821 στην ιστορία των Ρουμάνων και των Ελλήνων

Ειδικές δεξιότητες : 1.1., 1.3., 2.2., 2.3.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (16)

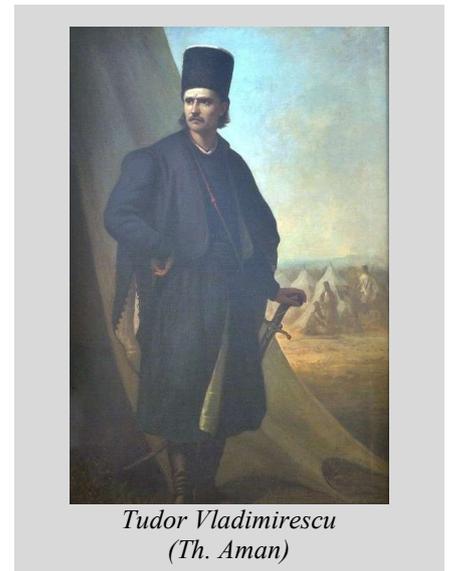
A. Διαβάστε προσεκτικά τα κάτωθι αποσπάσματα και απαντήστε στις ερωτήσεις:

♦ «Είναι καιρός να αποτινάξωμεν τον αφόρητον τούτον Ζυγόν, να ελευθερώσωμεν την Πατρίδα, να κρημνίσωμεν από τα νέφη την ημισέληνον, διά να υψώσωμεν το σημείον, δι' ου πάντοτε νικώμεν, λέγω τον Σταυρόν. Και ούτω να εκδικήσωμεν την Πατρίδα, και την Ορθόδοξον ημών Πίστιν από την ασεβή των ασεβών Καταφρόνησιν (...) Εις τα όπλα λοιπόν φίλοι, η Πατρίς Μας Προσκαλεί!» (Η Προκήρυξη του Αλέξανδρου Υψηλάντη, Ιάσιο, 24 Φεβρουαρίου 1821)

♦ «Αδέρφια! Όσοι από εσάς δεν έχετε αφήσει την ιερή αγάπη για την πατρίδα να σβήσει στις καρδιές σας, θυμηθείτε ότι είστε μέρος ενός έθνους. Και ότι τα καλά που έχετε είναι η ανταμοιβή του έθνους στους προγόνους μας για τις προσπάθειές τους (...) Ας ενωθούμε όλοι, μικροί και μεγάλοι. Και σαν αδέρφια, γιοι μιας μητέρας, ας δουλέψουμε όλοι μαζί...»

(Tudor Vladimirescu, Η έκκληση στους κατοίκους του Βουκουρεστίου, 20 Μαρτίου 1821)

1. Οι δύο εκκλήσεις καλούν τους Έλληνες και τους Ρουμάνους να αγωνιστούν για την απελευθέρωση των πατρίδων τους. Εναντίον ποιων κατευθύνεται αυτός ο αγώνας;
2. Ποιοι είναι οι δύο επικεφαλής του αντιοθωμανικού αγώνα, το 1821;

B. Κοιτάζτε προσεκτικά τις εικόνες, διαβάστε τα κείμενα που ακολουθούν και απαντήστε στις ερωτήσεις:

Ο Αλέξανδρος Υψηλάντης διασχίζοντας τον Προύθο
Sculeni 22 Φεβ. 1821
(Peter von Hess)

Ορκίζοντας για την ελευθερία της Ελλάδας!
Πανηγυρικός καθαγιασμός της σημαίας της Επανάστασης
από τον μητροπολίτη Veniamin Costache,
στη Μονή των Τριών Ιεραρχών, Ιάσιο, 26 Φεβ. 1821
(Vinzenz Katzler)

Η Προκήρυξη του
Αλέξανδρου Υψηλάντη,
Ιάσιο, 24 Φεβ. 1821

Στο Παλάτι Ghica – Τει στην
Colentina (τότε μια συνοικία κοντά
στο Βουκουρέστι) έμεινε ο
Αλέξανδρος Υψηλάντης τον Μάρτιο
του 1821
Στα παλιά μοναστήρια της συνοικίας
Κολεντίνα (Mărcuța, Fundeni,
Plumbuita) εγκαταστάθηκαν οι
επαναστάτες.

Η μάχη του Ντραγκασάνι,
Ιούνιος, 1821
(λιθογραφία Peter von Hess)

Η σημαία της Φιλικής
Εταιρείας
(Δήμητρα Στασινοπούλου, 1821
– Η Ελληνική Επανάσταση στις
Παραδουνάβιες Ηγεμονίες
Μολδαβίας & Βλαχίας
Στα βήματα του Αλέξανδρου
Υψηλάντη)

♦ «Στις 27 Φεβρουαρίου, στον Ιερό Ναό των Τριών Ιεραρχών, ο μητροπολίτης Veniamin Costache αγίασε τη σημαία της Φιλικής Εταιρείας, κόκκινη, ασπρόμαυρη, και έδωσε ένα σπαθί του Υψηλάντη, όπως γινόταν κατά την ενθρόνιση των ηγεμόνων. Η σημαία είχε στην μπροστινή όψη έναν σταυρό, το πρόσωπο του αυτοκράτορα Κωνσταντίνου και της μητέρας του, Ελένης, με το σύνθημα «*Με αυτό να νικήσεις!*» και στην πίσω όψη το πουλί του Φοίνικα, με το σύνθημα «*Από τις στάχτες μου ξαναγεννιέμαι!*». Αφού ορκίστηκαν στην αγιασμένη σημαία, ο Υψηλάντης και οι 2000 αγωνιστές, μαζεμένους με δυσκολία, κατευθύνθηκαν γεμάτοι ευφορία προς το Βουκουρέστι, περνώντας από το Bârlad, Roman και Focșani. Σύντομα, ο ενθουσιασμός των Φιλικών, των βογιάρων και του ηγεμόνα της Μολδαβίας θα μετατρέποταν σε απελπισία: η ρωσική βοήθεια όχι μόνο δεν ερχόταν, αλλά ο τσάρος εξοργισμένος λόγω της «*ένοχης επανάστασης*», την απέρριψε δημόσια». (Georgeta Filitti, *Tudor Vladimirescu și Eteria*, 2021)

♦ «Μετά την αποδοκιμασία του κινήματος από τον Τσάρο, ο Υψηλάντης έχασε όλη την εκτίμηση του στρατού του... Οι δολοπλοκίες προκαλούν μεγάλες ρήξεις ανάμεσα στους πολιτικούς και τους στρατιωτικούς διοικητές. Ο Υψηλάντης δεν μπορεί να αποκαταστήσει την τάξη ... Η αναποφασιστικότητα του Υψηλάντη, οι εθνικές διαφορές μεταξύ Ελλήνων, Ρουμάνων, Σέρβων και Βουλγάρων, οι παρεξηγήσεις μεταξύ των διοικητών, η ύποπτη και εν τέλει προδοτική στάση του Vladimirescu και του Σάββα, ο φθόνος μεταξύ των Ελλήνων ηγετών, η έλλειψη πειθαρχίας των στρατιωτών και η έλλειψη πίστης στα καθήκοντά τους υπονόμισαν την ενότητα και το ηθικό τους». (Απόστολος Ε. Βακαλόπουλος, *Νέα Ελληνική Ιστορία 1204-1985*)

♦ «Πρόδωσε ο Tudor; Ναι και Όχι. Από την σκοπιά των Ελλήνων, είχε προδώσει, γιατί είχε αλληλογραφία με τους πασάδες από τον Δούναβη. Από τη δική του σκοπιά και την άποψη των ιστορικών μετά από χρόνια, δε πρόδωσε. Ο Tudor αναζήτησε όλους τους δυνατούς τρόπους για να αποφύγει ένα πράγμα. Τον πιο προφανή, τον πιο σίγουρο, τον πιο σοβαρό κίνδυνο, τον οθωμανικό ζυγό».

(Georgeta Filitti, *Η Ελληνική Επανάσταση στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες*, 2021)

1. Με τη βοήθεια των πληροφοριών από τα κείμενα και τις εικόνες, ακολουθήστε τα βήματα του Αλέξανδρου Υψηλάντη, σημειώνοντας στον χάρτη μερικά σημεία της διαδρομής του στον Ρουμάνικο χώρο.

2. Εντοπίστε στα κείμενα διαφορετικές απόψεις και στάσεις ως προς τα γεγονότα του 1821 και σχολιάστε αυτές τις διαφορές. Στη συνέχεια, αναφέρετε τους κύριους λόγους για τους οποίους απέτυχαν οι επαναστάσεις το 1821.

3. Γράψτε ένα σύντομο κείμενο για το επαναστατικό έτος 1821 στο οποίο θα χρησιμοποιήσετε και πληροφορίες από τα κείμενα και τις εικόνες. Να τηρήσετε τη σωστή χρονολογική σειρά και να αναφέρετε ορισμένες μάχες των Ελλήνων στο ρουμανικό έδαφος.

4.2. Participarea grecilor la mari evenimente ale istoriei românilor: Războiul de independență

Unitatea de învățare: *Evoluția istorică a minorității elene în sec. XIX-XX*

Conținut: *Participarea grecilor la mari evenimente ale istoriei românilor: Războiul de independență*

Competențe specifice:

- 1.1. Formularea de texte explicative simple utilizând adecvat termeni specifici
- 1.2. Formularea unui punct de vedere în urma lecturării unor surse istorice

FIȘĂ DE LUCRU (17)

A. Citiți cu atenție textele de mai jos și răspundeți cerințelor:

◆ «Un puternic ecou în presa greacă din București îl are lupta poporului român pentru independență, diferite articole și comentarii evidențiind importanța intrării României în război. Ziarul *Iris*, al *popoarelor răsăritene*, începe să înregistreze evenimentele încă din perioada premergătoare războiului. (...) La 6 mai, rubrica ziarului intitulată *România*, saluta cu entuziasm începutul ostilităților: „Ne bucurăm că vitejia străbunilor n-a dispărut la urmașii românilor”. De asemenea, se exprimă încrederea în succesul lor (...). Începând de la 21 mai, se dau ample detalii cu privire la bombardamentele de la Calafat și Vidin (...). Cu un interes desosebit și foarte amănunțit se redă în ziar pregătirea atacului românesc de la Plevna».

(**Olga Cicanci**, *Presa de limbă greacă din România în veacul al XIX-lea*)

◆ «La 31 august citim în *Iris*: „La București, toate privirile se îndreaptă către Plevna, pentru că astăzi va avea loc asaltul general”. Se menționează decorarea a 40 de militari români de către țar. Relatând emoția cu care se urmărește, în capitală, bătălia decisivă de la Plevna, ziarul își exprimă speranța în victoria combatanților români. Un comentariu entuziast însoțește știrea privind luarea drapelului turc de către generalul Candiano Popescu la Plevna, unde „eroicii fii ai României se sacrifică pentru pace”. Ziarul anunță noi liste de subscripții destinate să ușureze suferințele răniților și îi roagă pe grecii din România să le dea ajutorul lor „fraților care luptă împotriva dușmanului comun, așa cum ei înșiși au făcut pentru noi” (...). La 2 decembrie se anunță că evenimentul cel mai important este victoria armatelor române și ruse la Plevna, victorie care „a ridicat un entuziasm indescrisibil al populației din București și ale cărui ecouri au umplut presa europeană” ».

(**Cornelia Papacostea Danielopolu**, *Comunitățile grecești din România în sec al XIX-lea*)

1. Ce poziție au avut comunitățile grecești din România în raport cu intrarea țării în Războiul pentru independență?
2. La ce „dușman comun” face referire fragmentul citat?
3. Menționați două lupte din Războiul de independență.

B. Patru litere din alfabet sunt în plus, Dacă le veți elimina, veți afla numele unor ofițeri și medici civili de origine elenă care, pentru serviciile militare și civile făcute statului român, au fost decorați cu Ordinul „Steaua Dunării” în 1878.

P	A	P	A	D	O	P	O	L	O	J
B	J	K	B	X	F	O	T	I	N	O
R	I	T	O	R	I	D	E	B	J	B
J	X	K	I	A	T	R	O	P	O	L
K	K	X	S	T	E	R	I	A	D	E
J	B	K	G	O	R	G	O	S	J	B
X	K	F	I	L	I	T	T	I	B	J
K	D	I	A	M	A	N	D	I	J	X
J	K	J	S	E	R	F	I	O	T	I
K	B	K	X	D	A	R	V	A	R	I
X	B	J	Z	I	T	S	E	O	S	K
K	T	E	O	C	H	A	R	I	J	B
X	P	E	R	I	D	E	B	J	K	X
P	O	L	I	C	H	R	O	N	I	E
Y	K	J	R	I	Z	U	X	K	B	J
J	S	T	A	V	R	I	D	E	J	K
P	E	T	R	I	N	I	K	X	B	X
X	B	K	A	L	E	N	D	E	R	U
K	B	J	Z	I	S	S	U	B	J	K

Ofițeri:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Medici civili:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

C. Scrieți un text scurt despre cum au sprijinit grecii din România lupta pentru independență a românilor

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4.2. Η συμμετοχή των Ελλήνων σε μεγάλα γεγονότα της ρουμανικής ιστορίας: Ο Πόλεμος για την Ανεξαρτησία

Μαθησιακή Ενότητα: Η ιστορική εξέλιξη των Ελλήνων της Ρουμανίας τον 19^ο και τον 20^ο αιώνα

Περιεχόμενα: Η συμμετοχή των Ελλήνων σε μεγάλα γεγονότα της ρουμανικής ιστορίας: Ο Πόλεμος για την Ανεξαρτησία

Ειδικές δεξιότητες : 1.1., 1.2.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (17)

Α. Διαβάστε με προσοχή τα παρακάτω κείμενα και απαντήστε στις ερωτήσεις:

♦ «Ο αγώνας του ρουμανικού λαού για την ανεξαρτησία έχει έντονη απήχηση στον ελληνικό Τύπο του Βουκουρεστίου. Διάφορα άρθρα και σχόλια τονίζουν τη σημασία της εισόδου της Ρουμανίας στον πόλεμο. Η εφημερίδα *Τρις, των λαών της Ανατολής*, αρχίζει να καταγράφει τα γεγονότα από την προπολεμική περίοδο ακόμη. (...) Στις 6 Μαΐου, η στήλη της εφημερίδας με τίτλο *Ρουμανία*, χαιρέτιζε με ενθουσιασμό την έναρξη των εχθροπραξιών: «Χαιρόμαστε που η γενναιότητα των προγόνων δεν έχει χαθεί στους απογόνους των Ρουμάνων». Επίσης, εκφράζεται η πεποίθηση ότι θα νικήσουν (...) Από τις 21 Μαΐου δίνονται λεπτομέρειες για τους βομβαρδισμούς στο Calafat και το Vidin (...) Με ιδιαίτερο ενδιαφέρον και πολύ αναλυτικά, περιγράφεται στην εφημερίδα η προετοιμασία για την ρουμανική επίθεση στην Plevna (...)

(**Olga Cicanci**, *Presa de limbă greacă din România în veacul al XIX-lea*)

♦ «Στις 31 Αυγούστου διαβάζουμε στην *Iris*: «Στο Βουκουρέστι, όλα τα βλέμματα είναι στραμμένα προς την Plevna, γιατί σήμερα θα εξαπολυθεί η γενική επίθεση». Αναφέρεται η παρασημοφόρηση 40 Ρουμάνων στρατιωτικών από τον τσάρο. Περιγράφοντας τη συγκίνηση με την οποία, στην πρωτεύουσα, ο κόσμος παρακολουθεί την αποφασιστική μάχη της Plevna, η εφημερίδα εκφράζει την ελπίδα της για τη νίκη των Ρουμάνων αγωνιστών. Ένα ενθουσιώδες σχόλιο συνοδεύει την είδηση για την κυρίευση της τουρκικής σημαίας από τον στρατηγό Candiano Popescu στην Plevna, όπου οι «*ήρωες γιοί της Ρουμανίας θυσιάζονται για την ειρήνη*». Η εφημερίδα ανακοινώνει και δημοσιεύει νέες λίστες με βοήθεια για την ανακούφιση των τραυματιών και ζητάει από τους Έλληνες της Ρουμανίας να στηρίξουν «*τους αδελφούς που πολεμούν ενάντια στον κοινό εχθρό, όπως έκαναν οι ίδιοι για εμάς*» (...) Στις 2 Δεκεμβρίου ανακοινώνεται ότι το πιο σημαντικό γεγονός είναι η νίκη του ρουμανικού και του ρωσικού στρατού στην Plevna, μια νίκη που «*προκάλεσε έναν απερίγραπτο ενθουσιασμό στους κατοίκους του Βουκουρεστίου και καλύφθηκε εκτενώς από τον ευρωπαϊκό Τύπο*».

(**Cornelia Papacostea Danielopolu**, *Comunitățile grecești din România în sec al XIX-lea*)

1. Ποια θέση έλαβαν οι ελληνικές κοινότητες της Ρουμανίας όσον αφορά στην είσοδο της χώρας στον Πόλεμο για την Ανεξαρτησία;
2. Σε ποιον «κοινό εχθρό» αναφέρεται το κείμενο;

3. Αναφέρετε δύο μάχες από τον Πόλεμο για την Ανεξαρτησία (1877-1878).

Β. Τέσσερα γράμματα της αλφαβήτου περισσεύουν. Αν τα διαγράψετε, θα μάθετε τα ονόματα ορισμένων αξιωματικών και γιατρών ελληνικής καταγωγής που, για τις στρατιωτικές και μη υπηρεσίες τους προς το ρουμανικό κράτος, τιμήθηκαν, το 1878, με το Τάγμα «Αστέρι του Δουνάβεως».

P	A	P	A	D	O	P	O	L	O	J
B	J	K	B	X	F	O	T	I	N	O
R	I	T	O	R	I	D	E	B	J	B
J	X	K	I	A	T	R	O	P	O	L
K	K	X	S	T	E	R	I	A	D	E
J	B	K	G	O	R	G	O	S	J	B
X	K	F	I	L	I	T	T	I	B	J
K	D	I	A	M	A	N	D	I	J	X
J	K	J	S	E	R	F	I	O	T	I
K	B	K	X	D	A	R	V	A	R	I
X	B	J	Z	I	T	S	E	O	S	K
K	T	E	O	C	H	A	R	I	J	B
X	P	E	R	I	D	E	B	J	K	X
P	O	L	I	C	H	R	O	N	I	E
Y	K	J	R	I	Z	U	X	K	B	J
J	S	T	A	V	R	I	D	E	J	K
P	E	T	R	I	N	I	K	X	B	X
X	B	K	A	L	E	N	D	E	R	U
K	B	J	Z	I	S	S	U	B	J	K

Αξιωματικοί:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Γιατροί:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Γ. Γράψτε ένα σύντομο κείμενο για το πώς υποστήριξαν οι Έλληνες της Ρουμανίας τον αγώνα των Ρουμάνων για ανεξαρτησία

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4.3. Participarea grecilor la mari evenimente ale istoriei românilor: Războiul de întregire

Unitatea de învățare: *Evoluția istorică a minorității elene în sec. XIX-XX (I)*

Conținut: *Participarea grecilor la mari evenimente ale istoriei românilor: Războiul de întregire*

Competențe specifice:

1.3. Formularea de texte explicative simple utilizând adecvat termeni specifici

1.4. Formularea unui punct de vedere în urma lecturării unor surse istorice

FIȘĂ DE LUCRU (18)

Citiți cu atenție textele de mai jos și răspundeți cerințelor:

◆ **A.** „Trebuie să ne reamintim de cei care și-au jertfit viața înfăptuind mărețele idealuri ale poporului român. Printre aceștia, în armata română s-au numărat și membri ai minorității elene care au luptat cu arma în mână pe câmpul de luptă împotriva cotropitorilor. Tineri abia ieșiți din băncile școlilor s-au dus cu inima deschisă la luptă și mii dintre ei au căzut la datorie. Printre ei a fost și sublocotenentul Aristotel Diamandopol. Născut la 24 martie 1894, la Tuzla, jud. Constanța, fiul lui Nicolae și al Anei, a absolvit Facultatea de Economie Politică la Anvers, după care a urmat Școala de Ofițeri de rezervă și s-a oferit voluntar să plece pe front. Lovit de schizele unui obuz, el cade în luptă scriind, alături de camarazii săi, o pagină de glorie în istoria țării”.

*Aristotel Diamandopol
(1894-1917)*

(George Stavraca, *Aristotel Diamandopol*, în „Elpis”, nr. 1-2/ 1996)

◆ **B.** „Aristotel N. Diamandopol a absolvit Liceul *Mircea cel Bătrân* din Constanța. Încă de pe acea vreme el știuse prin bunătatea lui de suflet să câștige dragostea și admirația celor ce pășeau cu

Placă comemorativă din bronz pusă la 40 de ani de la înființarea Liceului Mircea cel Bătrân, dedicată eroilor din războiul de întregire, detaliu (sculptor Ion Jalea, 1936)

atâta timiditate pragul acestui secol. (...) Sublocotenent de administrație în corpul 5 Armată, el a fost mutat la Regimentul 34 Infanterie când patria l-a chemat la datorie. Fără nicio ezitare, nu numai că s-a prezentat de îndată, dar prin raport personal a cerut imediata lui mutare la o formație de front unde credea el că putea fi de folos patriei în nevoie. Urmează pretutindeni regimentul, dând cele mai strălucite dovezi de vitejie, pentru care i-a fost foarte ușor să câștige dragostea și stima camarazilor săi de arme. La Mărășești însă, acolo unde armata română a scris o pagină atât de glorioasă din istoria ei, Aristotel N. Diamandopol a trebuit să însemne o jertfă pe altarul victoriei noastre, ce nu avea să întârzie

prea mult. Acolo a căzut vitejește lovit în piept (...). Veșnică și de-a pururi stimată fie amintirea acestui viteaz erou al neamului nostru”.

(Traian Ulpiu I. Berberianu, *Aristotel N. Diamandopol*)

1. Localizați în timp și pe hartă locul luptei menționate în text.
2. Menționați principala cauză a participării României la acest război. Ce alte victorii ale românilor cunoașteți din timpul Primului Război Mondial?
3. Faceți o scurtă caracterizare a eroului la care se referă cele două texte.

După un secol de la Marea Unire, românii și grecii sărbătorec împreună!

4.3. Η συμμετοχή των Ελλήνων σε μεγάλα γεγονότα της ρουμάνικης ιστορίας: Ο Πόλεμος για την εθνική ολοκλήρωση

Μαθησιακή Ενότητα: Η ιστορική εξέλιξη των Ελλήνων της Ρουμανίας τον 19^ο και τον 20^ο αιώνα

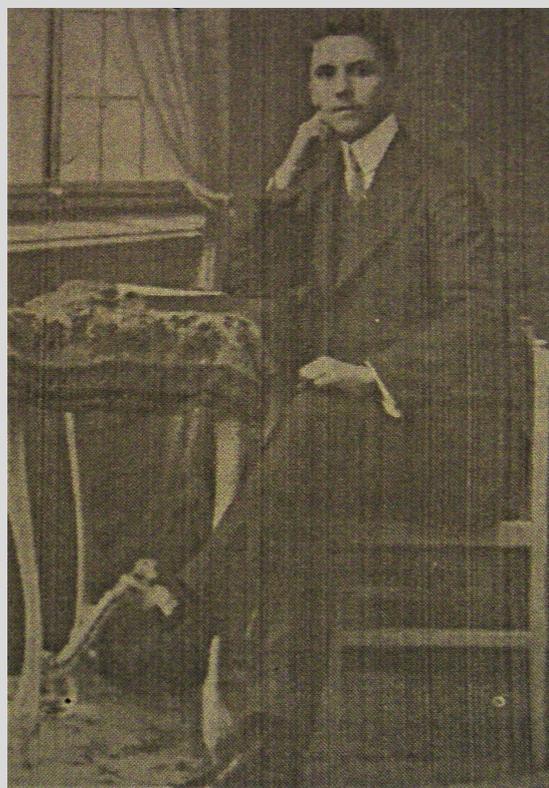
Περιεχόμενα: Η συμμετοχή των Ελλήνων σε μεγάλα γεγονότα της ρουμάνικης ιστορίας: Ο Πόλεμος για την εθνική ολοκλήρωση

Ειδικές δεξιότητες : 1.1., 1.2.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (18)

Διαβάστε προσεκτικά τα παρακάτω κείμενα και απαντήστε στις ερωτήσεις:

♦ «Πρέπει να θυμόμαστε αυτούς που θυσίασαν τη ζωή τους για τα μεγάλα ιδανικά του ρουμανικού λαού. Μεταξύ αυτών, και μέλη της ελληνικής μειονότητας, που πολέμησαν με το ρουμανικό στρατό, με το όπλο στο χέρι, στο πεδίο της μάχης, κατά των εισβολέων. Νέοι, που μόλις είχαν τελειώσει το σχολείο, πήγαν και ρίχτηκαν στη μάχη και χιλιάδες από αυτούς έπεσαν στο καθήκον. Ανάμεσά τους και ο ανθυπολοχαγός Αριστοτέλης Διαμαντόπουλος. Γεννημένος στις 24 Μαρτίου 1894, στην Tuzla του νομού Constanța, γιος του Νικόλα και της Άννας, σπούδασε στη Σχολή Πολιτικής Οικονομίας στην Αμβέρσα, μετά την οποία φοίτησε στη Σχολή Εφέδρων Αξιωματικών και προσφέρθηκε ως εθελοντής να πάει στο μέτωπο. Χτυπημένος από οβίδα, πέφτει στη μάχη γράφοντας, μαζί με τους συντρόφους του, μια ένδοξη σελίδα στην ιστορία της χώρας».

Αριστοτέλης Διαμαντόπουλος
(1894-1917)

(George Stavraca, *Aristotel Diamandopol*, „Elpis”, 1-2/ 1996)

Χάλκινη αναμνηστική πλακέτα, που τοποθετήθηκε 40 χρόνια μετά την ίδρυση του Λυκείου «Mircea cel Bătrân», αφιερωμένη στους ήρωες του Πολέμου για για την εθνική ολοκλήρωση, λεπτομέρεια (γλύπτης Ion Jalea, 1936)

♦ «Ο Αριστοτέλης Διαμαντόπουλος ήταν απόφοιτος του Λυκείου *Mircea cel Bătrân* της Constanța. Από τότε ακόμη ήξερε, με την καλοσύνη της ψυχής του, να κερδίζει την αγάπη και τον θαυμασμό εκείνων που τόσο δειλά περνούσαν το κατώφλι αυτού του αιώνα (...) Διοικητικός υπολοχαγός στο 5^ο Σώμα Στρατού, μετατέθηκε στο 34^ο Σύνταγμα Πεζικού όταν η πατρίδα τον κάλεσε στο καθήκον. Χωρίς κανένα δισταγμό, όχι μόνο παρουσιάστηκε αμέσως, αλλά, με προσωπική αναφορά ζήτησε την άμεση μεταφορά του στην πρώτη γραμμή όπου πίστευε ότι μπορούσε να υπηρετήσει τη χώρα που είχε ανάγκη. Ακολούθησε το σύνταγμα παντού, αποδεικνύοντας περίτρανα τη γενναιότητά του,

χάρη στην οποία πανεύκολα κέρδισε την αγάπη και την εκτίμηση των συντρόφων του. Στο Mărășești, όμως, εκεί όπου ο ρουμανικός στρατός έγραψε μια τόσο ένδοξη σελίδα της ιστορίας του, ο Αριστοτέλης Ν. Διαμαντόπουλος χρειάστηκε να θυσιαστεί στον βωμό της νίκης μας, η οποία δεν άργησε πολύ να έρθει. Εκεί έπεσε γενναία χτυπημένος στο στήθος (...) Αιώνια και παντοτινά σεβαστή η μνήμη αυτού του γενναίου ήρωα του έθνους μας»

(Traian Ulpiu I. Berberianu, *Aristotel N. Diamandopol*)

1. Προσδιορίστε χρονικά και εντοπίστε στον χάρτη τη μάχη που αναφέρεται στο κείμενο.
2. Αναφέρετε την κύρια αιτία της συμμετοχής της Ρουμανίας σε αυτόν τον πόλεμο. Ποιες άλλες νίκες των Ρουμάνων στον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο γνωρίζετε;
3. Σκιαγραφήστε τον χαρακτήρα του ήρωα στον οποίο αναφέρονται τα δύο κείμενα.

4.4. Războiul Civil din Grecia (după al Doilea Război Mondial) și noul val de refugiați greci

Unitatea de învățare: *Evoluția istorică a minorității elene în sec. XIX-XX*

Conținut: *Războiul Civil din Grecia (după al Doilea Război Mondial) și noul val de refugiați greci*

Competențe specifice:

- 1.1. Formularea unor texte explicative simple utilizând adecvat termeni specifici
- 2.1. Identificarea interacțiunilor dintre diferiți actori implicați într-un eveniment sau proces istoric (discuții despre atitudinea participanților la evenimente și procese istorice)
- 3.1. Realizarea unor interviuri cu martori ai timpului (persoane din comunitatea locală)

FIȘĂ DE LUCRU (19)

Citiți cu atenție textele de mai jos și răspundeți cerințelor:

A. ♦ Primul text vorbește despre sosirea refugiaților greci în România, în timpul războiului civil desfășurat în Grecia după Al Doilea Război Mondial. Autorul, istoricul Apostolos Patelakis, s-a născut la Craiova, într-o familie de emigranți greci refugiați în România.

„Refugiații greci sosesc în România într-o perioadă deosebit de dificilă în Balcani. (...) România era distrusă de război, de seceta din 1945-1946 care secerase 80.000 de români, era împovărată de despăgubirile de război (trebuia să plătească Uniunii Sovietice suma imensă de 300 de milioane de dolari), de cheltuielile pentru întreținerea trupelor sovietice staționate pe teritoriul țării, de lipsa de materii prime, energie electrică etc. (...) Poporul român, deși se afla într-o situație foarte grea, i-a primit pe greci cu brațele deschise, mulți considerându-i eroi. (...) Majoritatea grecilor, necunoscând realitățile din România, nici nu și-au dat seama de sacrificiile făcute de poporul român în acei ani pentru ca ei să trăiască decent în această țară (...).

Emigranții greci au venit în România în trei valuri. Primul l-au constituit copiii, al doilea – bolnavii și răniții și al treilea partizanii și bătrânii. (...) Crucea Roșie Română a acordat asistență umanitară, creând 12 colonii de copii greci în stațiuni balneoclimaterice și în zone unde erau clădiri libere pentru a caza acești copii vlăguți atât fizic, cât și psihic. Astfel de colonii au fost la Călimănești, Arad, Cluj, Blaj, Orăștie, Oradea, Roman, Sinaia, Tulgheș, Pâclișa, Vața de Jos și Florica (Ștefănești - Pitești). România a primit cel mai mare număr de copii (5664).

*Coloniile erau bine organizate, condițiile de cazare erau excelente, dispuneau de grădinițe, școli, săli de sport, cinematografe, biblioteci cu cărți și reviste în limba greacă și română, cluburi, săli de joacă, ateliere etc (...). Pentru a asigura o îngrijire medicală imediată, toate coloniile aveau infirmerii sau mici spitale. Copiii care sufereau de boli grave, în special pulmonare, erau îngrijiți în sanatorii pe Valea Prahovei. Medicii români și asistentele au reușit ca într-un an-doi, să transforme aceste schelete în copii normali, plini de viață și energie (...). Organizațiile de masă din România, în special Crucea Roșie, Confederația Generală a Muncii, Uniunea Femeilor Democratice din România, trimiteau în mod regulat daruri individuale și colective copiilor greci”. (Apostolos Patellakis, *Războiul civil din Grecia și emigranții politici greci în România*)*

B. ♦ Majoritatea copiilor greci din colonii au venit din Albania, după o lungă și obositoare călătorie prin Iugoslavia. Următorul text descrie o parte a acestei călătorii. Autorul, scriitorul Gheorghios Demos, se numără printre copiii refugiați atunci.

„În sfârșit, a sosit și ziua plecării din Albania. Noua destinație avea să fie Ungaria. (...) Urma să străbatem, în lungime, toată Iugoslavia, parcurgând peste o mie de kilometri, fără

posibilitatea aprovizionării trenului. Îmi amintesc că la plecare, fusesem aprovizionați cu puține alimente, mai precis pâine și brânză, pentru drum, dar la cât de înfometați eram, aceste provizii s-au epuizat încă din prima zi. Apa se împuțina și ea, încetul cu încetul și a doua zi s-a terminat de tot. Atunci a început supliciul. Pe măsură ce timpul trecea, setea punea stăpânire pe noi tot mai mult. Nu-i mai puteam rezista. Cei mai mici – de parcă eu eram mai mare – s-au pus pe plâns, cerând cu disperare apă. După puțin timp, am început cu toții, în cor, să țipăm și să plângem. Responsabilii convoiului de copii, *partizanii „pedagogi”*, neputând să ne ajute, se uitau pur și simplu la noi și ne compătimeau. În tren nu se auzea altceva decât plânsetul nostru și, din când în când, șuieratul locomotivei. Și deodată, în toată disperarea noastră, a avut loc o minune. Doamne, fiindcă spre norocul nostru, a început să plouă. Și, pe măsură ce picăturile de ploaie loveau trenul, apa intra prin crăpăturile geamurilor, pe partea interioară a acestora, formând un fel de „pâraie” care alunecau în jos. În fața nesperatului dar, toți copiii ne-am repezit spre geamuri, călcându-ne unii pe alții în picioare, și am început să lingem cu lăcomie. Doamne, ce satisfacție am simțit!”

(Georgios Demos, *Nostalgia întoarcerii*, Craiova, 2019)

Copii greci din colonii

1. Descrieți pe scurt situația economică a României după Al Doilea Război Mondial.
2. Precizați 3 etape ale sosirii refugiaților greci din timpul Războiului Civil din Grecia (1946-1949)
3. Cum i-au primit românii pe emigranții greci?
4. Precizați câteva colonii ale copiilor greci din România și localizați-le pe hartă. Descrieți pe scurt viața copiilor din colonii.
5. Deduceți sensul cuvintelor subliniate din cele două texte și alcătuiți câte o propoziție cu fiecare cuvânt subliniat.
6. Realizați un interviu cu o persoană din comunitatea voastră care provine dintr-o familie de refugiați. Alcătuiți mai întâi o

listă cu întrebări și încercați să aflați amănunte despre călătoria lor din locul de origine până în România și despre viața copiilor greci refugiați în țara noastră.

4.4. Ο Ελληνικός Εμφύλιος Πόλεμος και το νέο κύμα Ελλήνων πολιτικών προσφύγων

Μαθησιακή Ενότητα: Η ιστορική εξέλιξη των Ελλήνων της Ρουμανίας τον 19^ο και τον 20^ο αιώνα

Περιεχόμενα: Ο Ελληνικός Εμφύλιος Πόλεμος και το νέο κύμα Ελλήνων πολιτικών προσφύγων

Ειδικές δεξιότητες: 1.1, 2.1., 3.1.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (19)

Διαβάστε προσεκτικά τα παρακάτω κείμενα και απαντήστε στις ερωτήσεις:

A. ♦ Το πρώτο κείμενο μιλάει για την άφιξη των Ελλήνων πολιτικών προσφύγων στη Ρουμανία, κατά τη διάρκεια του εμφύλιου πολέμου στην Ελλάδα, μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Ο συγγραφέας, ο ιστορικός Απόστολος Πατελάκης, γεννήθηκε στην Κραγιόβα, σε μια οικογένεια Ελλήνων πολιτικών προσφύγων.

«Οι Έλληνες πρόσφυγες έφτασαν στη Ρουμανία σε μια περίοδο εξαιρετικά δύσκολη στα Βαλκάνια. (...) Η Ρουμανία ήταν κατεστραμμένη από τον πόλεμο, από την ξηρασία την περίοδο 1945-1946, η οποία είχε θερίσει 80.000 ψυχές. Έπρεπε επίσης να καταβάλει 300 εκατομμύρια δολάρια ως πολεμικές επανορθώσεις στη Σοβιετική Ένωση, και να συντηρεί τα σοβιετικά στρατεύματα (30-40.000 στρατιώτες) επί ρουμανικού εδάφους. Επιπρόσθετα, υπήρχαν τεράστιες ελλείψεις πρώτων υλών, διάφορων υλικών, ηλεκτρικής ενέργειας κ.α.(...) Ο ρουμανικός λαός, αν και βρισκόταν σε αυτή την πολύ δύσκολη κατάσταση, υποδέχτηκε τους Έλληνες πρόσφυγες με αγάπη και συμπάθεια και τους θεώρησαν ήρωες (...) Οι περισσότεροι Έλληνες, μην γνωρίζοντας την πραγματικότητα στη Ρουμανία, ούτε καν αντιλήφθηκαν τις θυσίες που έκανε ο ρουμανικός λαός εκείνη την εποχή ώστε αυτοί να ζήσουν αξιοπρεπώς στη Ρουμανία. (...)

Οι πολιτικοί πρόσφυγες έφτασαν στη Ρουμανία σε τρία κύματα. Το πρώτο κύμα, το αποτέλεσαν τα παιδιά, το δεύτερο οι τραυματίες και οι άρρωστοι, ενώ το τρίτο οι παρτιζάνοι (οι αντάρτες) και οι ηλικιωμένοι...(…). Ο Ρουμανικός Ερυθρός Σταυρός ανέλαβε να φιλοξενήσει τα ελληνόπουλα δημιουργώντας 12 παιδικούς σταθμούς, κυρίως σε θέρετρα ή σε πόλεις όπου υπήρχαν μεγάλα ελεύθερα κτίρια για να φιλοξενήσουν τα παιδιά αυτά που ήταν εξουθενωμένα τόσο από άποψη φυσική όσο και ψυχική. Τέτοιοι παιδικοί σταθμοί λειτούργησαν κατά την περίοδο 1948-1949 στο Călimănești, Arad, Cluj, Blaj, Orăștie, Oradea, Roman, Sinaia, Tulgheș, Pâclișa, Vața de Jos και Florica (Ștefănești - Pitești). Η Ρουμανία δέχτηκε τα περισσότερα παιδιά (5664).

Οι παιδικοί σταθμοί ήταν πάρα πολύ καλά οργανωμένοι, οι συνθήκες φιλοξενίας ήταν εξαιρετικές, υπήρχαν νηπιαγωγεία, σχολεία, γυμναστήρια, αίθουσες προβολής ταινιών, βιβλιοθήκες με βιβλία και περιοδικά στη ρουμανική και ελληνική γλώσσα, παιδότοποι, διάφορα εργαστήρια κ.α.(...) Για να εξασφαλιστεί η άμεση ιατρική περίθαλψη, όλοι οι παιδικοί σταθμοί διέθεταν αναρρωτήρια ή μικρά νοσοκομεία. Παιδιά με σοβαρές ασθένειες, ιδιαίτερα πνευμοπαθείς, θεραπεύτηκαν σε σανατόρια στη Valea Prahovei. Οι Ρουμάνοι γιατροί και οι νοσοκόμες κατάφεραν σε ένα - δύο χρόνια να μεταμορφώσουν αυτούς τους σκελετούς σε φυσιολογικά παιδιά, γεμάτα ζωή και ενέργεια. (...) Οι διάφορες οργανώσεις της Ρουμανίας, κυρίως ο Ερυθρός Σταυρός, η Ένωση Δημοκρατικών Γυναικών Ρουμανίας, η Γενική

Συνομοσπονδία Εργατών έστειλαν με διάφορες ευκαιρίες δώρα ατομικά και ομαδικά στα ελληνόπουλα».

(Apostolos Patellakis, *Războiul civil din Grecia și emigranții politici greci în România*)

B. ♦ Τα περισσότερα ελληνόπουλα από τους παιδικούς σταθμούς ήρθαν από την Αλβανία, μετά από ένα μακρύ και κουραστικό ταξίδι μέσω Γιουγκοσλαβίας. Το κείμενο που ακολουθεί περιγράφει αυτό το ταξίδι. Ανάμεσα στα προσφυγόπουλα ήταν και ο συγγραφέας Γεώργιος Ν. Ντέμος.

«Επιτέλους, ήρθε η μέρα της αναχώρησης από την Αλβανία. Ο νέος προορισμός ήταν η Ουγγαρία (...) Έπρεπε να διασχίσουμε κατά μήκος ολόκληρη, σχεδόν, τη Γιουγκοσλαβία διανύοντας πάνω από χίλια χιλιόμετρα, χωρίς τη δυνατότητα ανατροφοδοσίας του τρένου (...) Θυμάμαι πως, πριν ξεκινήσουμε για το μεγάλο ταξίδι, μας είχαν εφοδιάσει με λίγα τρόφιμα – ψωμοτύρι, δηλαδή για το δρόμο. Αυτά, φυσικά, πεινασμένα και εξαθλιωμένα καθώς ήμασταν, εξαντλήθηκαν από την πρώτη κιόλας μέρα. Το νερό, κι αυτό, ολοένα λιγότευε, ώστε τη δεύτερη μέρα του ταξιδιού να σωθεί εντελώς. Κι' απ' αυτήν τη στιγμή άρχισε το μαρτύριό μας. Η δίψα, όσο περνούσε ο χρόνος, όλο και μας κυριέυε, δεν την αντέχαμε πια και τα μικρότερα - λες κι εγώ ήμουν μεγάλος, έξι χρόνων ήμουν, - βάλανε τα κλάματα, φωνάζοντας απελπισμένα «νερό, νερό». Σε λίγο μπήκαμε όλοι στο χορό φωνάζοντας και κλαίγοντας. Οι υπεύθυνοι της αποστολής, οι αντάρτες „παιδονόμοι” μας, ανήμποροι να κάνουν κάτι, μας κοιτούσαν απλώς, συμπάσχοντας μαζί μας. Σε όλο το τρένο δεν ακούγονταν τίποτα άλλο εκτός από το κλάμα μας και, αραιά και πού, το σφύριγμα της μηχανής. Και να που, πάνω στην απελπισία μας, γίνεται το θαύμα, γιατί περί θαύματος επρόκειτο, Θεούλη μου. Για καλή μας τύχη, άρχισε να βρέχει. Καθώς οι σταγόνες της βροχής χτυπούσαν στα παράθυρα κι' απ τα ανοίγματά τους η βροχή έμπαινε στην εσωτερική πλευρά των παραθύρων, σχηματίζονταν „ρυάκια” τα οποία κυλούσαν προς τα κάτω. Μπροστά σ' αυτό το αναπάντεχο καλό, όλα τα παιδιά σπρώχνοντας και σχεδόν ποδοπατώντας το ένα το άλλο, χιμήξαμε προς τα παράθυρα και αρχίσαμε με λαιμαργία να γλείφουμε τα τζάμια. Θεέ μου, τι ικανοποίηση που είχα νιώσει!» (Γ. Ν. Ντέμος, *Η νοσταλγία του γυρισμού*, Φλώρινα, 2010)

1. Περιγράψτε συνοπτικά την οικονομική κατάσταση της Ρουμανίας μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο.
2. Αναφέρετε 3 στάδια της άφιξης των Ελλήνων προσφύγων κατά τον ελληνικό Εμφύλιο πόλεμο (1946-1949)
3. Πώς υποδέχτηκαν οι Ρουμάνοι τους Έλληνες;
4. Αναφέρετε μερικούς παιδικούς σταθμούς των ελληνόπουλων της Ρουμανίας και τοποθετήστε τους στον χάρτη. Περιγράψτε συνοπτικά τη ζωή των παιδιών στους παιδικούς σταθμούς.

5. Βρείτε τη σημασία των υπογραμμισμένων λέξεων στα δύο κείμενα και γράψτε από μια πρόταση με κάθε υπογραμμισμένη λέξη.

6. Κάντε μια συνέντευξη με ένα άτομο από την κοινότητά σας που προέρχεται από οικογένεια πολιτικών προσφύγων. Φτιάξτε πρώτα μια λίστα με ερωτήσεις και προσπαθήστε να μάθετε λεπτομέρειες για το ταξίδι τους από τον τόπο καταγωγής τους έως τη Ρουμανία και για τη ζωή των Ελλήνων προσφυγόπουλων στη χώρα μας.

4.5. *Reînvierea comunităților elene după 1989*

Unitatea de învățare: *Evoluția istorică a minorității elene în sec. XIX-XX*

Conținut: *Reînvierea comunităților elene după 1989*

Competențe specifice:

1.1. Formularea unor texte explicative simple utilizând adecvat termeni specifici (completarea unor texte lacunare)

2.1. Identificarea interacțiunilor dintre diferiți actori implicați într-un eveniment sau proces istoric

FIȘĂ DE LUCRU (20)

A . Alege termenii potriviți și completează spațiile libere din text:

1 Decembrie, partide, minorități, 9 Mai, Al Doilea Război Mondial, Al Doilea Război Civil, Consiliul pentru Minoritățile Naționale, comunist, școli, biserici, Uniunea Elenă din România, 18 Decembrie.

După terminarea celui de, odată cu instaurarea regimului, activitatea comunităților elene din România s-a restrâns, iar bunurile le-au fost confiscate. Înainte de război, comunitățile elene dețineau un important patrimoniu format din.....,, cluburi, biblioteci, restaurante, cinematografe. Presiunile noului regim au făcut pe mulți greci să plece din România, dar mulți dintre ei au rămas aici.

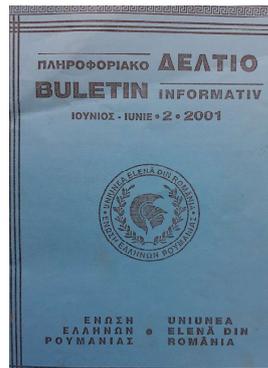
La fel ca toate celelalte din România, după evenimentele din decembrie 1989, grecii și-au constituit propria organizație: Primii care s-au organizat în 1990 au fost grecii din București, Constanța, Brăila, Piatra Neamț, Târgoviște, Galați, Tulcea, Prahova, Iași, Sulina, Pitești, Onești, Roman, Brașov. A urmat apoi înființarea comunităților elene din Craiova și Izvoarele (1991), Babadag, Turnu Severin (1995), Calafat (1996), Cluj (1998). Ziua de a fost declarată Ziua Minorităților Naționale. Comunitățile elene s-au bucurat încă de la început de sprijinul statului român:

.....
.....
.....

B. Completează textul de mai sus cu câteva rânduri, folosind informațiile din imaginile ce urmează:

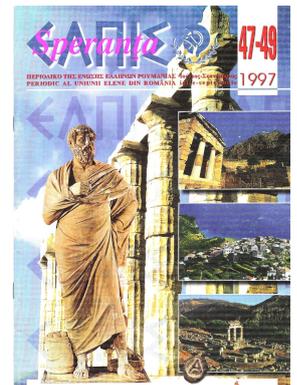
Sediul Uniunii Elene din România

Buletinul informativ

Ziarul „Dialog cu timpul”

Revista “Elpis” / “Speranța” a U.E.R

Grădinița elenă din București

Festivalul Elenismului din România, București, 2010

Festivalul Alfabetul Conviețuirii, Ploiești, 2016

Teatrul „Elpis” din Constanța, retrocedat comunității elene

Comemorarea eroilor la Drăgășani

Olimpiada Internațională a Elenismului, 2019

Sursa fotografiilor: Colecția Uniunii Elene din România

C. Alcătuțiți o lucrare cu tema „Reînviearea comunității elene din localitatea noastră în epoca contemporană”. Lucrați în echipă, împărțindu-vă munca. Puteți utiliza surse variate, precum: publicații din biblioteca comunității, documente sau materiale video din arhiva comunității, materiale postate pe internet despre comunitatea voastră, mărturiile ale membrilor

comunității cu care puteți realiza interviuri. Prezentați-vă lucrările organizând un concurs între echipe.

4.5. Η αναβίωση των ελληνικών κοινοτήτων μετά το 1989

Μαθησιακή Ενότητα: Η ιστορική εξέλιξη των Ελλήνων της Ρουμανίας τον 19^ο και τον 20^ο αιώνα

Περιεχόμενα: Η αναβίωση των ελληνικών κοινοτήτων μετά το 1989

Ειδικές δεξιότητες : 1.1., 2.1.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (20)

A. Επιλέξτε τους κατάλληλους όρους και συμπληρώστε τα κενά στο κείμενο:

1^η Δεκεμβρίου, κόμματα, μειονότητες, 9 Μαΐου, Β' Παγκόσμιος Πόλεμος, Β' Εμφύλιος Πόλεμος, Συμβούλιο για τις Εθνικές Μειονότητες, κομμουνιστικός, σχολεία, εκκλησίες, Ένωση Ελλήνων Ρουμανίας, 18 Δεκεμβρίου

Μετά το τέλος του, με την εγκατάσταση του ...*κομμουνιστικού*.. καθεστώτος, η δραστηριότητα των ελληνικών κοινοτήτων της Ρουμανίας περιορίστηκε και οι περιουσίες τους κατασχέθηκαν. Πριν τον πόλεμο, οι ελληνικές κοινότητες διέθεταν μια σημαντική περιουσία:,, συλλόγους, βιβλιοθήκες, εστιατόρια, κινηματογράφους. Οι πιέσεις του νέου καθεστώτος ανάγκασαν πολλούς Έλληνες να εγκαταλείψουν τη Ρουμανία, πολλοί όμως από αυτούς έμειναν εδώ. Όπως όλες οι άλλες, της Ρουμανίας, μετά τα γεγονότα του Δεκεμβρίου 1989, οι Έλληνες δημιούργησαν τη δική τους οργάνωση, την Οι πρώτοι που οργανώθηκαν το 1990 ήταν οι Έλληνες του Βουκουρεστίου, της Κωνσταντίας, Βραϊλας, Πιάτρα Νεάμτς, Τούλτσα, Πράχοβα, Τιργκόβιστε, του Γαλασίου, Ιασίου, Σουλινά, Πιτέστι, Ονέστι, Ρόμαν, Μπρασόβ, Ακολούθησε η ίδρυση ελληνικών κοινοτήτων Ιζβοάρελε, (1991), Μπαμπαντάγκ και Τούρνου Σεβερίν (1995), Καλαφάτ (1996), Κλουζ (1998). Η ανακηρύχθηκε Ημέρα των Εθνικών Μειονοτήτων. Οι ελληνικές κοινότητες είχαν από την αρχή την στήριξη του ρουμανικού κράτους.

.....

.....

.....

.....

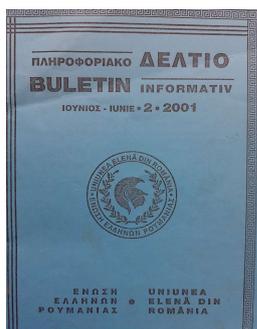
.....

.....

Β. Συμπληρώστε το παραπάνω κείμενο με μερικές αράδες, χρησιμοποιώντας τις πληροφορίες από τις παρακάτω εικόνες.

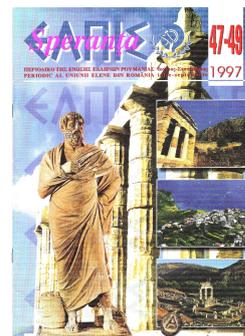
Έδρα της Ένωσης Ελλήνων Ρουμανίας στο Βουκουρέστι

Το ενημερωτικό δελτίο

Η εφημερίδα «Διάλογο με τον χρόνο»

Το περιοδικό «Ελπίς» „Speranta”

Το Ελληνικό νηπιαγωγείο

Το Φεστιβάλ Ελληνισμού, Βουκουρέστι, 2010

Το Φεστιβάλ «Το Αλφάβητο της Συνύπαρξης», Πλοϊέστι, 2016

Το Θέατρο «Ελπίς», (Κωνσταντζα)

Η μνημόνευση των ηρώων (Ντραγκασάνι)

Η Διεθνής Ολυμπιάδα Ελληνισμού 2019

Φωτογραφίες από το αρχείο της Ένωσης Ελλήνων Ρουμανίας

Γ. Ετοιμάστε μια εργασία με θέμα «Η αναβίωση της ελληνικής κοινότητας στην πόλη μας σήμερα». Εργαστείτε σε ομάδες, μοιράζοντας τη δουλειά. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε διάφορες πηγές, όπως: δημοσιεύσεις από τη βιβλιοθήκη της κοινότητας, έγγραφα ή βίντεο από το αρχείο της κοινότητας, αναρτήσεις στο Διαδίκτυο για την κοινότητά σας, μαρτυρίες μελών της κοινότητας από τα οποία μπορείτε να πάρετε συνέντευξη. Παρουσιάστε τις εργασίες σας οργανώνοντας έναν διαγωνισμό μεταξύ ομάδων.

4.6. Evoluția istorică a minorității elene din România în sec. XIX-XX

FIȘĂ DE EVALUARE (21)

Timp de lucru: 45 minute

A. Alege termenii potriviți și completează spațiile libere din textele de mai jos:

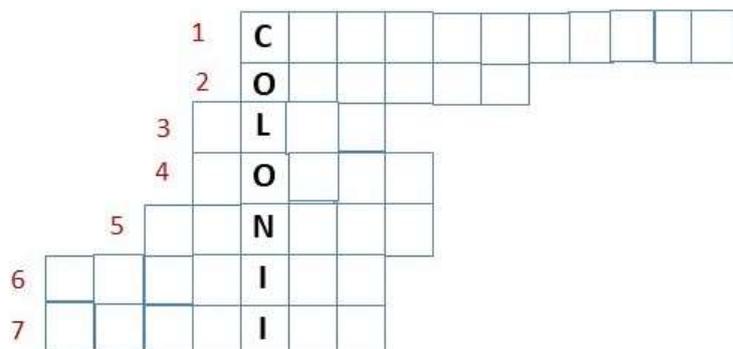
1821, 1859, 1877-1878, 1917, 1945, 1990, Eteria, stat, creștin, fanariot, independență, Steaua Dunării, comerț, Coroana României, Smârdan, Vidin, Mărășești, Alexandru Ipsilanti, teatre, cluburi, restaurante, cinematografe, Tudor Vladimirescu, Alexandru Ioan Cuza, biserici, școli, publicații.

◆ Revoluția română și revoluția greacă izbucnite în anul s-au intersectat pe pământ românesc. Ambele au marcat profund mersul istoriei românilor și al istoriei grecilor, ambele au stat sub semnul emancipării naționale. Atât lupta grecilor uniți în jurul idealurilor, cât și lupta românilor conduși de, se integrează în lupta popoarelor din sud-estul european împotriva opresorului otoman. Contradicțiile dintre cele două mișcări și din interiorul fiecăreia au ușurat victoria turcilor. Revoluția română a început și s-a încheiat în 1821, cu înlăturarea regimului impus de Imperiul otoman. Revoluția greacă declanșată pe pământ românesc va continua pe pământul Elladei, până la recunoașterea statului grec în 1930. (2p. x 5 = 10 p)

◆ O parte a grecilor din România s-au întors în Grecia liberă, dar mulți au rămas definitiv în Principate și s-au remarcat în societatea românească. Libertatea câștigată în 1929 a făcut să crească numărul grecilor din spațiul românesc. În familiile grecești, copiii au fost educați să slujească noii lor țări. Numeroși tineri greci au participat activ la Războiul de independență al României din, fiind decorați cu ordinul „.....”. Împreună au luptat și-n anul la Mărăști, și Oituz, în Războiul de întregire. (2p. x 5 = 10 p)

◆ După formarea național român din 1859, din anul 1860, comunitățile grecești au fost oficial recunoscute de principele Grecii s-au integrat activ în viața societății românești. Comunitățile s-au dezvoltat pe baza acordurilor semnate de România și Grecia, având dreptul la, și în limba greacă. Treptat, ele au ajuns să dețină un patrimoniu important (format din biserici, școli, dar și,,,) care va fi confiscat odată cu instaurarea regimului comunist. Activitatea comunităților elene va renaște după (2p x 10 = 20 p)

B. Completați pe orizontală numele a 7 localități în care au fost organizate colonii ale copiilor refugiați greci în România după Războiul Civil din Grecia. (2p. x 7 = 14 p)

C. Bifați localitățile în care grecii din România s-au organizat în comunități elene după 1990. (20 p)

Alba - Iulia		Cluj Napoca		Oradea	
Arad		Cetate		Piatra Neamț	
Bistrița		Constanța		Pitești	
Bîrlad		Craiova		Prahova	
Brăila		Galați		Roman	
Brașov		Greci		Sighișoara	
București		Iași		Sulina	
Calafat		Izvoarele		Târgoviște	
Caracal		Lugoj		Tulcea	
Caransebeș		Onești		Turnu Severin	

D. Găsiți cele mai iubite activități ale grecilor din România care aduc împreună, an de an, numeroși membri ai comunităților elene din toată țara. (2p. x 8 = 16 p)

Localitate – simbol în care grecii își comemorează an de an eroii	_____
Întrecere a celor mai buni elevi la Limba Neogreacă	_____
Localitate gazdă a festivalului <i>Alfabetul Conviețuirii</i>	_____
Ziua Minorităților Naționale din România	_____
Cea mai îndrăgită manifestare dedicată Elenismului din România	_____
Ziua Internațională a Limbii Elene	_____
Concurs de istorie al copiilor din comunitățile elene: Cei 7...	_____
Îi adună în jurul mesei pe greci la fiecare început de an	_____

♦ **10 + 10 + 20 + 14 + 20 + 16 = 90 puncte.** ♦ **Se acordă 10 puncte din oficiu.**

4.6. Η ιστορική εξέλιξη των Ελλήνων της Ρουμανίας τον 19^ο και τον 20^ο αιώνα

ΦΥΛΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ (21)

Χρόνος εργασίας: 45 λεπτά

A. Επιλέξτε τους κατάλληλους όρους και συμπληρώστε τα κενά στα παρακάτω κείμενα:

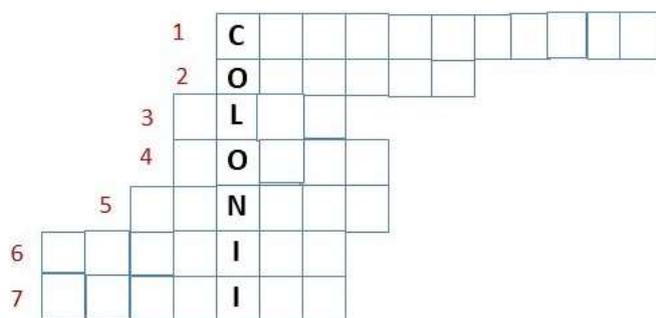
1821, 1859, 1877-1878, 1917, 1945, 1990, Φιλική Εταιρεία, κράτος, χριστιανικός, φαναριώτικος, ανεξαρτησία, Αστέρι του Δουνάβεως, εμπόριο, Smârdan, Vidin, Mărășești, Αλέξανδρος Υψηλάντης, θέατρα, σύλλογοι, εστιατόρια, κινηματογράφοι, Tudor Vladimirescu, Alexandru Ioan Cuza, εκκλησίες, σχολεία, εκδόσεις

♦ Η Ρουμανική Επανάσταση και η Ελληνική Επανάσταση, που ξέσπασαν το διασταυρώθηκαν σε ρουμανικό έδαφος. Και οι δύο σημάδεψαν βαθιά την ιστορία των Ρουμάνων και των Ελλήνων. Και οι δύο έγιναν για την εθνική, στα πλαίσια των αγώνων των λαών της νοτιοανατολικής Ευρώπης κατά του οθωμανικού ζυγού. Οι αντιθέσεις μεταξύ των δύο κινημάτων και στο εσωτερικό καθενός από αυτά διευκόλυναν τη νίκη των Τούρκων. Η Ρουμανική Επανάσταση ξεκίνησε και τελείωσε το 1821, με την απομάκρυνση του καθεστώτος που είχε επιβάλει η Οθωμανική Αυτοκρατορία. Η Ελληνική Επανάσταση, που ξεκίνησε σε ρουμανικό έδαφος το 1821, θα συνεχιστεί στην Ελλάδα μέχρι την αναγνώριση της του ελληνικού κράτους το 1930. (2β. x 5 = 10 β)

♦ Ένα μέρος των Ελλήνων της Ρουμανίας επέστρεψε στην ελεύθερη Ελλάδα, πολλοί όμως παρέμειναν μόνιμα στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες και διακρίθηκαν στη ρουμανική κοινωνία. Η απελευθέρωση του το 1929 είχε ως αποτέλεσμα να αυξηθεί ο αριθμός των Ελλήνων στον ρουμανικό χώρο. Στις ελληνικές οικογένειες τα παιδιά εκπαιδεύονταν να υπηρετήσουν τη νέα τους πατρίδα. Πολλοί νέοι Έλληνες συμμετείχαν στον Πόλεμο για την Ανεξαρτησία της Ρουμανίας το 1877-1878 και παρασημοφορήθηκαν από το ρουμανικό κράτος με το Τάγμα Μαζί πολέμησαν και το στο Mărăști, Mărășești και Oituz, στον πόλεμο για την εθνική ολοκλήρωση. (2β. x 5 = 10β)

♦ Μετά την ίδρυση του ρουμανικού εθνικούκράτους.... το 1859, το 1860, οι ελληνικές κοινότητες αναγνωρίστηκαν επίσημα από τον πρίγκιπα Οι Έλληνες ενσωματώθηκαν και συμμετείχαν ενεργά στη ζωή της ρουμανικής κοινωνίας. Οι κοινότητες αναπτύχθηκαν στη βάση των συμφωνιών που υπέγραψαν η Ρουμανία και η Ελλάδα, με τις οποίες τους παραχωρήθηκε το δικαίωμα σε, και στην ελληνική γλώσσα. Σιγά - σιγά, απέκτησαν σημαντική κληρονομιά, αποτελούμενη από εκκλησίες, σχολεία, αλλά και,,, που κατασχέθηκε μετά την εγκατάσταση του κομμουνιστικού καθεστώτος. Οι ελληνικές κοινότητες επαναδραστηριοποιήθηκαν μετά το 1990. (2β. x 10 = 20β)

Β. Συμπληρώστε οριζόντια τα ονόματα 7 παιδικών σταθμών Ελλήνων προσφύγων στη Ρουμανία μετά τον Εμφύλιο Πόλεμο. (2β. x 7 = 14 β)

Γ. Σημειώστε τις πόλεις όπου οι Έλληνες της Ρουμανίας οργανώθηκαν σε κοινότητες μετά το 1990. (1 x 20=20 β)

Alba – Iulia		Cluj Napoca		Oradea	
Arad		Cetate		Piatra Neamt	
Bistrița		Constanța		Pitești	
Bîrlad		Craiova		Prahova	
Brăila		Galați		Roman	
Brașov		Greci		Sighișoara	
București		Iași		Sulina	
Calafat		Izvoarele		Târgoviște	
Caracal		Lugoj		Tulcea	
Caransebeș		Onești		Turnu Severin	

Δ. Βρείτε τις δράσεις των Ελλήνων της Ρουμανίας που συγκεντρώνουν, κάθε χρόνο, το μεγαλύτερο ενδιαφέρον των μελών των ελληνικών κοινοτήτων από όλη τη χώρα. (2x8=16 β)

Πόλη-σύμβολο, όπου οι Έλληνες τιμούν κάθε χρόνο τους ήρωές τους	_____
Διαγωνισμός των καλύτερων μαθητών στην Ελληνική Γλώσσα	_____
Πόλη που φιλοξενεί το φεστιβάλ Το Αλφάβητο της Συνύπαρξης	_____
Η Ημέρα των Εθνικών Μειονοτήτων στη Ρουμανία	_____
Η πιο αγαπημένη δράση αφιερωμένη στον Ελληνισμό της Ρουμανίας	_____
Η Παγκόσμια Ημέρα της Ελληνικής Γλώσσας	_____
Διαγωνισμός ιστορίας των παιδιών Ελληνικών κοινοτήτων (Οι 7)	_____
Μαζεύει τους Έλληνες γύρω από το τραπέζι σε κάθε αρχή του χρόνου	_____

♦ 10 + 10 + 20 + 14 + 20 + 16 = 90 βαθμοί. ♦ 10 βαθμοί δίδονται ως μπόνους.

5. REPERE SPIRITUALE ALE COMUNITĂȚII ELENE

5.1. *Viața religioasă. Biserici grecești din România*

Unitatea de învățare: *Repere spirituale ale comunității elene*

Conținut: *Viața religioasă. Biserici grecești din România*

Competențe specifice:

1.2. Formularea unui punct de vedere în urma lecturării unor surse (participarea la traducerea unor surse istorice din alte limbi și valorificarea lor)

3.1. Descoperirea în diverse surse istorice a componentelor memoriei colective care contribuie la identitatea unei comunități (observarea de surse scrise și nescrise ce poartă amprenta grupul etnic)

3.2. Promovarea de elemente definitorii ale contextului cultural local care contribuie la patrimoniul național (lucru la portofoliul despre moștenirea culturală a minorității în localitate)

FIȘĂ DE LUCRU (22)

Citiți cu atenție textele de mai jos, examinați fotografiile ce le însoțesc și răspundeți cerințelor:

A. ♦ «Biserica are trei Sfinte Mese: cea centrală care este în cinstea Bunei Vestiri, cea din sud, în cinstea Sf. Nicolae (protectorul marinarilor) și cea din nord în cinstea Sf. Gherasim (protectorul Chefaloniei). Sub paraclisul Sf. Gherasim există un izvor făcător de minuni ce a fost descoperit în urma unei vedenii avută de către unul dintre ctitori în timpul lucrărilor pentru punerea temeliei bisericii din anul 1863. La acest izvor se săvârșesc minuni de sărbătoarea Izvorului Tămăduirii. În fiecare an, slujba agheasmei este săvârșită cu mare cucernicie de către episcopul Dunării de Jos când se adună mulțime de pelerini din toată țara și nu numai, ca să primească apa vindecătoare. (...) Pe

Biserica greacă din Brașov

fațada criptei unde se găsește izvorul, există următoarea inscripție, pe care citim: „Η ΕΝ ΒΡΑΙΛΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΣ ΕΘΕΣΕ ΤΟΝ ΘΕΜΕΛΕΙΟΝ ΛΙΘΟΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΝΑΟΥ Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΤΗΝ 8 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1863“. Arhitectul Bisericii Buna Vestire a fost Avram Ioannidis din Prusa. (...) Marii binefăcători ai bisericii au fost: Ioannis Sechiaris, Paraschevi I. Sechiaris, Dimitrios Anagnostopoulos, Emanuil Panagacos și Dimitrie Carousos. Pictura bisericii s-a făcut în ulei (...), în trei faze: la 1872 Gh. Tattarescu a pictat o parte ce a fost continuată între anii 1901-1903 de Constantinos Livadas Liochis și a fost finalizată între

anii 1945-1946 de către Dimitrie Belizarie». (**Vincentiu Curelaru**, *Istoria Bisericii Grecești „Buna Vestire“ din Brăila*)

Biserica greacă din Constanța

◆ **B.** „Comunitatea greacă din Constanța este cea care a ridicat și prima biserică creștină din Constanța modernă, în 1862. După începerea lucrărilor la calea ferată dintre Cernavodă și Constanța, precum și la portul Constanța, vechiul oraș de la malul mării se trezește la viața modernă. Dar populația creștină a orașului suferea de lipsa unui lăcaș de cult care să-i servească nevoilor spirituale. Atunci a venit la Constanța arhimandritul Filip Tzulatis, care s-a dedicat împlinirii dorințelor grecilor din vechea urbe tomitană, depunând eforturi pentru ridicarea unei biserici, a unei școli și a unui spital, deziderate firești

ale unei comunități în plină afirmare“.

(**Const. Cheramidoglu**, *Grecii Constanței vechi*)

◆ **C.** „În decembrie 1866 era inaugurată și biserica „Buna Vestire” a comunității elene din *Giurgiu*. În același an, construindu-se o biserică nouă la *Sulina*, românii lasă grecilor biserica veche. Și tot în 1866 s-a pus și piatra de temelie a bisericii grecești „Schimbarea la Față” din *Galați*, pe care o va sfinți, în 1872, Melhisedec, episcop al Romanului. Terenul fusese cumpărat în 1864 de către Eforia greacă de la maiorul Iancu Fotea, principalii fondatori fiind trecuți pe inscripția de marmură a intrării principale: Andreas Panas, Dimitrios Rodokanakis, Constantinos Sokomanos. (...) La *Tulcea*, grecii au construit biserica „Buna Vestire” (după unele surse în 1854, după altele în 1869), iar la *Calafat*, Hagi-Panait Theodoris, cavalier de Rhodos, a dăruit o însemnată sumă de bani și terenul pe care s-a construit, între 1871 și 1874, biserica „Izvorul Tămăduirii”. La construirea bisericii au mai contribuit și alți membri marcați ai comunității: Arseni, Gheorghiadis, Faragos, Ioannidis, Tahoulas, Nicolaidis, Koumpos, Firiadis, Dimitriu, Hristodoulou“.

Biserica greacă din Galați

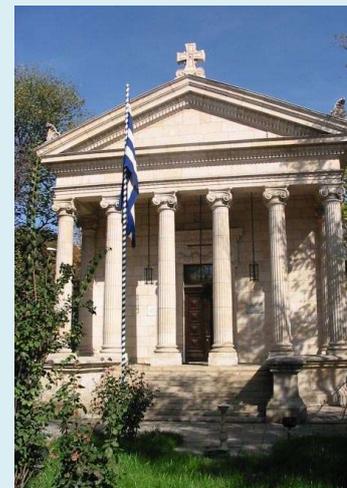
(**Paula Scalcău**, *Grecii din România*)

Biserica greacă din Sulina

Biserica greacă din Tulcea

*Biserica greacă din
București*

Sursa fotografiilor: *Colecția Uniunii Elene din România*

◆ **D.** „Lucrările de construcție ale bisericii au început la 25 noiembrie 1899, când a avut loc și sfințirea pentru începerea lor. Proiectul a fost executat de către arhitectul german A. Lardel (...) asistat fiind de către inginerul grec din România N.Vergotis (...) După inaugurarea bisericii la 25 martie 1901, mulțime de lume a vizitat biserica. Prin înfățișarea ei asemănătoare unui templu vechi grecesc, a prezentat un mare interes, fiind singura construcție în acest stil din capitală. La târgul Moșilor, însuși regele Carol I a vizitat biserica greacă și a mărturisit admirația lui pentru strălucitoarea clădire ce împodobește acum capitala românească. Biserica a fost construită în întregime cu cheltuiala lui P. Harokopos (...). Constantin Livadas Liochis va picta biserica împreună cu pictorul S. Apostolou. (...)“.

(**Vincentiu Curelaru**, *Istoria Bisericii Grecești „Buna Vestire“ din București*)

1. Traduceți în limba română înscripția ctitoricească menționată în primul text. Aflați în ce oraș al României s-a ridicat această biserică grecească și la ce dată s-a pus piatra de temelie. Menționați sărbătoarea creștin-ortodoxă în care această biserică adună cei mai mulți pelerini credincioși în Vinerea din săptămâna luminată.
2. Enumerați 8 comunități grecești din sec. al XIX-lea care aveau biserici proprii (în ordinea cronologică a ridicării acestora).
3. Menționați numele unor donatori ce au contribuit la ridicarea acestor biserici.
4. Menționați numele unor artiști care au contribuit la realizarea acestor biserici.
5. Dacă există o biserică grecească în localitatea voastră, adunați informații (date, fotografii ale ctitorilor, donatorilor, artiștilor etc) și scrieți o pagină despre istoria ei pentru portofoliul cu tema: *Moștenirea culturală a grecilor din comunitatea voastră, parte integrantă a patrimoniului național*. Dacă nu există o biserică grecească, scrieți o pagină despre *Viața religioasă a grecilor*

din comunitate și adunați informații despre lăcașul / lăcașele în care grecii din comunitatea voastră și-au ținut în trecut slujbele și și-au organizat sărbătorile religioase.

5. ΣΤΑΘΜΟΙ ΣΤΗΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

5.1. Η θρησκευτική ζωή. Ελληνικές εκκλησίες στη Ρουμανία

Μαθησιακή Ενότητα: Σταθμοί στην πνευματική ζωή της ελληνικής κοινότητας

Περιεχόμενα: Η θρησκευτική ζωή. Ελληνικές εκκλησίες στη Ρουμανία

Ειδικές δεξιότητες : 1.2. , 3.1, 3.2.

ΦΥΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (22)

Διαβάστε προσεκτικά τα παρακάτω κείμενα, παρατηρήστε τις συνοδευτικές φωτογραφίες και απαντήστε στις ερωτήσεις:

♦ Α. «Ο ναός έχει τρεις Άγιες Τράπεζες: την κεντρική προς τιμήν του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου, τη νότια προς τιμήν του Αγίου Νικολάου (προστάτη των ναυτικών), και τη βόρεια προς τιμήν του Αγίου Γερασίμου (προστάτη των Κεφαλληνίων). Κάτω από το παρεκκλήσιο του Αγίου Γερασίμου υπάρχει θαυματουργή πηγή που είχε ανακαλυφθεί μετά από όραμα ενός κτήτορα κατά τις εργασίες για τη θεμελίωση του ναού το 1863. Σ' αυτήν την πηγή γίνονται θαύματα κατά τη γιορτή της Ζωοδόχου Πηγής. Κάθε χρόνο, η ακολουθία του αγιασμού τελείται με μεγάλη κατανύξη από τον επίσκοπο Κάτω Δουνάβεως και μαζεύεται πλήθος προσκυνητών απ' όλη τη χώρα και όχι μόνο, για να πάρουν από το θαυματουργό ύδωρ. (...) Στο

Η Ελληνική Εκκλησία της Βραΐλας

μαρμάρينو υπέρθυρο της κρύπτης, όπου φυλάσσεται η πηγή, υπάρχει η εξής επιγραφή όπου διαβάζουμε : „Η ΕΝ ΒΡΑΙΛΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΣ ΕΘΕΣΕ ΤΟΝ ΘΕΜΕΛΕΙΟΝ ΛΙΘΟΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΝΑΟΥ Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΤΗΝ 8 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1863“. Αρχιτέκτονας του ναού του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου ήταν ο Αβραάμ Ιωαννίδης από την Προύσα. (...) Μεγάλοι ευεργέτες του ναού υπήρξαν οι: Ιωάννης Σεκιάρης, Παρασκευή Ιω. Σεκιάρη, Δημήτριος Αναγνωστόπουλος, Εμμανουήλ Παναγάκος και Δημήτριος Καρούσος. Οι τοιχογραφίες του ναού έγιναν με την τεχνική ελαιογραφίας (...), σε τρεις φάσεις: το 1872, ο Γεώργιος Τατταρέσκου αγιογράφησε ένα κομμάτι που συνεχίστηκε μεταξύ 1901-1903 από τον Κωνσταντίνο Λιβαδά Λιώκη και ολοκληρώθηκε από το Δημήτριο Μπελιζάριε το 1945-1946». (π.

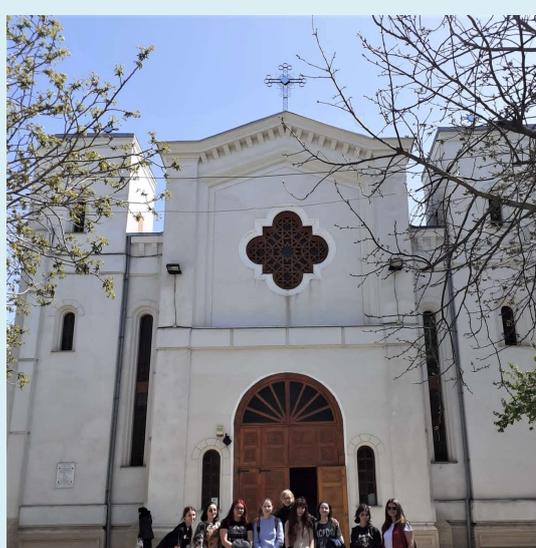
Βικέντιος Κουρελάρου, Η ιστορία του Ελληνικού Ναού του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου στη Βραϊλα)

Η Ελληνική Εκκλησία της Κωνσταντζας

προσπάθεια για την εκπλήρωση των επιθυμιών των Ελλήνων της πόλης, την ανέγερση μιας εκκλησίας, ενός σχολείου και ενός νοσοκομείου, εύλογες επιθυμίες μιας ακμάζουσας κοινότητας». (**Const. Cheramidglu, Grecii Constanței vechi**)

♦ Γ. «Τον Δεκέμβριο του 1866 εγκαινιάστηκε και ο Ιερός Ναός του *Ευαγγελισμού της Θεοτόκου* της ελληνικής κοινότητας Τζιούρτζιου. Την ίδια χρονιά, καθώς ανεγέρθη μια νέα εκκλησία στο Σουλινά, οι Ρουμάνοι άφησαν στους Έλληνες την παλιά εκκλησία. Και επίσης το 1866 τέθηκε ο θεμέλιος λίθος του Ελληνικού Ναού της *Μεταμορφώσεως του Σωτήρος* στο Γαλάτσι, τον οποίο θα αγιάσει ο Επίσκοπος Ρόμαν, Μελχισεδέκ. Η Ελληνική Εφορία είχε αγοράσει το οικοπέδο το 1864 από τον ταγματάρχη Ιάνκου Φώτσα. Τα ονόματα των σημαντικότερων εκ των ιδρυτών

Η Ελληνική Εκκλησία του Γαλάτσι

αναφέρονται στη μαρμαρίνη επιγραφή της κύριας εισόδου: Ανδρέας Πάνας, Δημήτριος Ροδοκανάκης, Κωνσταντίνος Σωκομάνος (...) Στην *Τούλτσα*, οι Έλληνες ανέγειραν την Εκκλησία του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου (σύμφωνα με ορισμένες πηγές το 1854, κατ' άλλες το 1869) και στο *Καλαφάτ* ο Χατζή-Παναγής Θεοδωρής, ιππότης της Ρόδου δώρισε χρηματικό ποσό και το οικοπέδο στο οποίο ανεγέρθη, μεταξύ 1871 και 1874, η Εκκλησία της *Ζωοδόχου Πηγής*. Στην ανέγερση της εκκλησίας συνεισέφεραν και άλλα εξέχοντα μέλη της κοινότητας: Αρσένης,

Γεωργιάδης, Φαράγκος, Ιωαννίδης, Ταχούλας, Νικολαΐδης, Κούμπος, Φηριάδης, Δημητρίου, Χριστοδούλου». (Paula Scalcău, *Grecii din România*, 2005)

Η Ελληνική Εκκλησία
του Σουλινά

Η Ελληνική Εκκλησία
της Τούλτσεας

Η Ελληνική Εκκλησία του
Βουκουρεστίου

Φωτογραφίες από το αρχείο της Ένωσης Ελλήνων Ρουμανίας

Δ. «Τα έργα κατασκευής του ναού άρχισαν στις 25 Νοεμβρίου 1899 οπότε έγινε και ο αγιασμός για την έναρξή τους. Το σχέδιο της εκκλησίας το συνέταξε ο Γερμανός αρχιτέκτονας A. Lardel (...), βοηθηθείς υπό τον Έλληνα μηχανικό από τη Ρουμανία Ν. Βεργώτη. (...) Μετά τα εγκαίνια του ναού στις 25 Μαρτίου, πλήθος κόσμου επισκέφθηκε την εκκλησία, που με τη μορφή του αρχαίου ελληνικού ναού παρουσίαζε μεγάλο ενδιαφέρον, όντας μοναδικό κτίσμα τέτοιου ρυθμού στην πρωτεύουσα. Στην πανήγυρη του Μόσι, ο ίδιος ο βασιλιάς Κάρολος Α΄ επισκέφτηκε την ελληνική εκκλησία και εξέφρασε το θαυμασμό του για το λαμπρό κτίριο που στόλιζε πλέον την ρουμανική πρωτεύουσα. Η εκκλησία κατασκευάστηκε ολόκληρη με τα έξοδα του Χαροκόπου. (...) Ο Κωνσταντίνος Λιβαδάς Λιώκης συνεργάστηκε με τον αγιογράφο Σ. Αποστόλου (...)».

(π. **Βικέντιος Κουρελάρου**, *Η ιστορία του Ελληνικού Ναού του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου στο Βουκουρέστι*)

1. Μεταφράστε στα ρουμανικά την ελληνική κτητορική επιγραφή που αναφέρεται στο πρώτο κείμενο και βρείτε σε ποια ρουμανική πόλη χτίστηκε η συγκεκριμένη εκκλησία. Σε ποια ημερομηνία τέθηκε ο θεμέλιος λίθος; Σε ποια χριστιανική Ορθόδοξη εορτή η εκκλησία αυτή συγκεντρώνει τους πιο πολλούς πιστούς προσκυνητές;
2. Αναφέρετε 8 ελληνικές κοινότητες από τον 19ο αιώνα, που είχαν δικές τους εκκλησίες (με τη χρονολογική σειρά ανέγερσής τους).
3. Αναφέρετε τα ονόματα σημαντικών δωρητών, που συνέβαλαν στην ανέγερση αυτών των εκκλησιών.

4. Αναφέρετε τα ονόματα καλλιτεχνών, που συνέβαλαν στην υλοποίηση των έργων για αυτούς τους ιερούς ναούς.

5. Εάν υπάρχει ελληνική εκκλησία στην πόλη σας, συλλέξτε πληροφορίες και γράψτε μια σελίδα για την ιστορία της (ενδεικτικά: ημερομηνίες, φωτογραφίες κτητόρων, ευεργετών, καλλιτεχνών κτλ). Η εργασία έχει θέμα *Η πολιτιστική κληρονομιά των Ελλήνων της κοινότητάς σας, αναπόσπαστο μέρος της εθνικής κληρονομιάς*. Εάν δεν υπάρχει ελληνική εκκλησία, γράψτε μια σελίδα για τη *Θρησκευτική ζωή των Ελλήνων της κοινότητας* και συγκεντρώστε πληροφορίες σχετικά με τα μέρη όπου οι Έλληνες της κοινότητάς σας τελούσαν στο παρελθόν τις λειτουργίες και οργάνωναν τις θρησκευτικές γιορτές τους.

5.2. *Învățământul. Școlile grecești din România*

Unitatea de învățare: *Repere spirituale ale comunității elene*

Conținut: *Învățământul. Școlile grecești din România*

Competențe specifice:

1.1. Formularea unor texte explicative simple utilizând adecvat termeni specifici (completarea unor texte lacunare)

1.2. Formularea unui punct de vedere în urma lecturării unor surse (susținerea unor puncte de vedere asupra unei teme prin jocul de rol)

FIȘĂ DE LUCRU (23)

A. Alege termenii potriviți și completează spațiile libere din textul următor: *Atena, Cluj, Constanța, Mediaș, familii, epitropie, teatru, diaspora, comunitate, asociație, privat, stat*

O prioritate a grecilor din România a fost mereu conservarea limbii grecești. Pe lângă grecești, un rol important îl au și școlile grecești, ce au fost fondate și întreținute fie de elene, fie de diferite, fie erau școli Fiecare școală grecească, indiferent de tip, avea o formată din personalități marcante ale orașului, respectate în comunitatea elenă. Cele mai renumite școli grecești au funcționat la *București, Galați și Brăila*. Dar școli grecești au existat și la, *Sulina, Giurgiu, Turnu Severin*. Școlile grecești au contribuit la strângerea legăturilor comunităților elene cu grec și grecii de pretutindeni.

B. Examinează cu atenție sursele de mai jos și răspunde cerințelor:

◆ „Nu încapă îndoială că școlile grecești din România, mai ales la sfârșitul secolului al XIX-lea erau destinate exclusiv familiilor de greci stabiliți în spațiul românesc. (...) Obiectivele

declarate diferă în funcție de structură și organizare, de posibilitățile financiare, de personalul didactic și de numărul elevilor. Ceea ce le apropie este dorința de a oferi tinerilor resursele necesare pentru dobândirea unei bune poziții în societate. (...) Educația națională greacă și educația creștină au contribuit esențial la menținerea strânselor legături ale comunităților grecești din România cu restul diasporei și cu statul elen“. (L. Rados, *Școlile grecești din România*)

◆ „Pe lângă obligația de a studia cu seriozitate, învățăceii aveau câteva îndatoriri care, puse în practică, le modelau caracterul și felul de a fi: să arate respect față de profesori și personalul auxiliar; să se îngrijească de curățenia trupului, a hainelor, cărților, caietelor, a lucrurilor personale; să vorbească frumos și civilizată, cuvintele și gesturile indecente fiind aspru pedepsite. Cu deosebire la institutele particulare, unde așteptările erau mai mari. Aceste sancțiuni difereau de la o școală la alta, dar în linii mari, constau în mustrarea secretă, cea mai ușoară, apoi mustrarea de către profesor în fața clasei, de către director în fața colegilor, interzicerea temporară a relațiilor cu ceilalți copii, privarea de repaos, de jocuri sau plimbări, închisoare și, cea mai gravă, exmatricularea“. (L. Rados, *Școlile grecești din România*)

◆ „Nu e lipsit de importanță să vedem care era programul diurn pentru învățăceii școlilor grecești. De pildă, ziua unui elev intern la Institutul „Venieris“ din Galați, începea, într-un veritabil spirit spartan, la orele 5 dimineața. Jumătate de oră era dedicată trezirii, spălării și rugăciunii. De la cinci și jumătate până la șapte și jumătate elevii își repetau lecțiile în sala comună sub supravegherea unui pedagog. O altă jumătate de oră era rezervată micului dejun și repaosului, iar de la 8.00 la 12.00 micuții intrau la cursuri în clasele corespunzătoare. Prânzul (de la 12.00 la 13.00), era urmat de odihnă (de la 13.00 la 14.00), după care se întorceau la clase pentru alte trei ore. De trei ori pe săptămână, între 17.00 și 18.00, elevii se bucurau de gimnastică și de plimbare,

Școala Greacă din Galați, 1939

iar de la 18.00 la 20.00 se adunau din nou în sala comună, pentru studiu, sub supravegherea unui pedagog. Masa de seară se lua între 20.00 și 20.30, pentru ca următoarea jumătate de oră să fie dedicată rugăciunii și pregătirii pentru somn“.

(Leonidas Rados, *Școlile grecești din România*)

♦ **Orarul elevilor clasei a VI-a de la Școala de băieți a Comunității Elene din Brăila**
(an școlar 1905/1906)

Ora	Luni	Marti	Miercuri	Joi	Vineri	Sâmbătă
8-9	Lb. franceză	Lb. franceză	Lb. franceză	Lb. franceză	Lb. franceză	Lb. franceză
9-10	Correspondența	Aritmetica	Correspondența	Aritmetica	Correspondența	Aritmetica
10-11	Lb. elenă	Lb. elenă	Lb. elenă	Lb. elenă	Lb. elenă	Lb. elenă
11-12	Lb. română	Lb. română	Lb. română	Lb. română	Lb. română	Lb. română
2-3	Cântul	Caligrafia	Noțiuni de fizică	Gimnastica	Desen	Noțiuni de fizică
3-4	Religia	Istoria	Geografia	Religia	Istoria	Geografia

(Leonidas Rados, *Școlile grecești din România*)

1. Menționează 3 tipuri de școli grecești existente în România după recunoașterea oficială a comunităților elene (1860) și două obiective principale ale acestor școli.
2. Scrie o lucrare cu tema: *Școala în urmă cu 150 de ani. O zi din viața unui elev grec din România.* Imaginează-ți că ești acest elev și prezintă-ți școala în fața colegilor tăi, jucând acest rol. Spune-le despre ceea ce înveți, disciplinele studiate, îndatoririle tale, orarul, programul tău zilnic, etc. Intră în dialog cu colegii tăi și găsești asemănări și deosebiri între viața unui elev din trecut și cea de astăzi.

Școala româno-elenă de la Turmu Severin (1901-1906)

5.2. Η Εκπαίδευση. Τα Ελληνικά σχολεία στη Ρουμανία

Μαθησιακή Ενότητα: Σταθμοί στην πνευματική ζωή της ελληνικής κοινότητας

Περιεχόμενα: Η Εκπαίδευση. Τα Ελληνικά σχολεία στη Ρουμανία

Ειδικές δεξιότητες : 1.1. , 1.2.

ΦΥΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (23)

A. Επιλέξτε τους κατάλληλους όρους και συμπληρώστε τα κενά στο παρακάτω κείμενο: *Αθήνα, Κλούτζ, Κωνσταντζα, Μέντιας, οικογένειες, επιτροπή, θέατρο, κοινότητα, σύλλογος, ιδιωτικός, κράτος.*

Προτεραιότητα των Ελλήνων της Ρουμανίας ήταν πάντα η διατήρηση της ελληνικής γλώσσας. Εκτός από τις ελληνικές, σημαντικό ρόλο παίζουν και τα ελληνικά σχολεία, που ιδρύθηκαν και συντηρήθηκαν είτε από τις ελληνικές είτε από διάφορους, είτε ήταν σχολεία. Τη λειτουργία κάθε ελληνικού σχολείου επέβλεπε μια στην οποία συμμετείχαν εξέχουσες προσωπικότητες της πόλης, που έχαιραν σεβασμού στην ελληνική κοινότητα. Τα πιο γνωστά ελληνικά σχολεία λειτουργούσαν στο Βουκουρέστι, το Γαλάτσι και τη Βραϊλα. Ελληνικά σχολεία υπήρχαν και στις πόλεις, *Σουλινά, Τζιούρτζιου και Turnu Severin*. Τα ελληνικά σχολεία συνέβαλαν στην ενίσχυση των δεσμών των ελληνικών κοινοτήτων με το ελληνικό και τους απανταχού Έλληνες.

B. Εξετάστε προσεκτικά τις παρακάτω πηγές και απαντήστε στις ερωτήσεις:

♦ «Αναμφισβήτητα, τα ελληνικά σχολεία της Ρουμανίας, κυρίως στο τέλος του 19^{ου} αιώνα, απευθύνονταν αποκλειστικά και μόνο στις οικογένειες των Ελλήνων που είχαν εγκατασταθεί στο ρουμάνικο χώρο. (...) Οι δηλωμένοι στόχοι τους διαφέρουν ανάλογα με την δομή και οργάνωση, τις οικονομικές δυνατότητες, το διδακτικό προσωπικό και τον αριθμό των μαθητών. Κοινό σημείο αναφοράς είναι η επιθυμία να προσφέρουν στους νέους τα κατάλληλα εφόδια για μια καλή κοινωνική θέση. Η Ελληνική εκπαίδευση και η χριστιανική παιδεία συνέβαλαν σημαντικά στη διατήρηση στενών δεσμών των ελληνικών κοινοτήτων της Ρουμανίας με την υπόλοιπη διασπορά και το ελληνικό κράτος». (Leonidas Rados, *Școlile grecești din România*)

♦ «Εκτός από την υποχρέωση να μελετούν σοβαρά, οι μαθητές είχαν μερικά καθήκοντα που, εφαρμοσμένα, διαμόρφωναν τον χαρακτήρα και τη συμπεριφορά τους: να δείχνουν σεβασμό στους καθηγητές και στο βοηθητικό προσωπικό, να φροντίζουν την καθαριότητα του σώματος, των ρούχων, των τετραδίων, βιβλίων, των προσωπικών αντικειμένων, να μιλάνε όμορφα και πολιτισμένα. Τα απρεπή λόγια και οι χειρονομίες τιμωρούνταν αυστηρά. Ειδικά στα ιδιωτικά σχολεία, όπου οι προσδοκίες ήταν μεγαλύτερες. Αυτές οι κυρώσεις διέφεραν από το ένα σχολείο

στο άλλο, αλλά, σε γενικές γραμμές, ήταν η κατά μόνας επίπληξη – η πιο ελαφριά, μετά η επίπληξη από τον καθηγητή μπροστά στην τάξη, από τον διευθυντή μπροστά στους συμμαθητές, η προσωρινή απαγόρευση συναναστροφής με τα άλλα παιδιά, η στέρηση ανάπαυσης παιχνιδιών ή περιπάτων, ο εγκλεισμός, και η χειρότερη όλων, η αποβολή». (Leonidas Rados, *Scolile grecești din România*)

♦ «Έχει σημασία να δούμε ποιο ήταν το καθημερινό πρόγραμμα για τους μαθητές των ελληνικών σχολείων. Για παράδειγμα, η ημέρα ενός εσώκλειστου μαθητή του Ινστιτούτου «Βενιέρη» στο Γαλάτσι ξεκινούσε, με πραγματικό σπαρτιατικό πνεύμα, στις 5 το πρωί. Μισή ώρα ήταν αφιερωμένη για το ξύπνημα, το πλύσιμο και την προσευχή. Από τις 5.30 ως τις 7.30 οι μαθητές επαναλάμβαναν τα μαθήματά τους στην κοινή αίθουσα υπό την επίβλεψη ενός παιδαγωγού. Άλλη μισή ώρα ήταν για πρωινό και ξεκούραση και από τις 8.00 ως τις 12.00 τα παιδιά έμπαιναν στις τάξεις τους για τα μαθήματα. Μετά το μεσημεριανό γεύμα (από τις δώδεκα ως τη μία), ακολουθούσε ανάπαυση (από τη μία ως τις δύο) και μετά επέστρεφαν στα μαθήματα για άλλες τρεις ώρες. Τρεις φορές την εβδομάδα μεταξύ 17.00 και 18.00, οι μαθητές απολάμβαναν γυμναστική και βόλτα, και από τις 18.00 ως τις 20.00 μαζεύονταν ξανά στην κοινή αίθουσα, για μελέτη, υπό την επίβλεψη ενός παιδαγωγού. Έπαιρναν το βραδινό γεύμα από τις 20.00 ως τις 20.30, για να αφιερώσουν το επόμενο μισάωρο στην προσευχή και την προετοιμασία για ύπνο». (Leonidas Rados, *Scolile grecești din România*)

♦ **Το ωράριο των μαθητών της Στ' τάξης του Αρρεναγωγείου της Ελληνικής Κοινότητας Βραΐλας (σχολικό έτος 1905/1906)**

Ora	Luni	Marți	Miercuri	Joi	Vineri	Sâmbătă
8-9	Γαλλικά	Γαλλικά	Γαλλικά	Γαλλικά	Γαλλικά	Γαλλικά
9-10	Αλληλογραφία	Αριθμητική	Αλληλογραφία	Αριθμητική	Αλληλογραφία	Αριθμητική
10-11	Ελληνικά	Ελληνικά	Ελληνικά	Ελληνικά	Ελληνικά	Ελληνικά
11-12	Ρουμάνικα	Ρουμάνικα	Ρουμάνικα	Ρουμάνικα	Ρουμάνικα	Ρουμάνικα
2-3	Μουσική	Καλλιγραφία	Στοιχεία φυσικής	Γυμναστική	Ζωγραφική	Στοιχεία φυσικής
3-4	Θρησκεία	Ιστορία	Γεωγραφία	Θρησκεία	Ιστορία	Γεωγραφία

(Leonidas Rados, *Scolile grecești din România*)

1. Αναφέρετε τρεις τύπους ελληνικών σχολείων στη Ρουμανία μετά την επίσημη αναγνώριση των ελληνικών κοινοτήτων (1860) και δύο βασικούς στόχους αυτών των σχολείων.
2. Γράψε μια εργασία με θέμα *Το Σχολείο πριν 150 χρόνια. Μια μέρα στη ζωή ενός Έλληνα μαθητή από τη Ρουμανία*. Σκέψου ότι είσαι αυτός ο μαθητής και παρουσίασε το σχολείο σου στους συμμαθητές σου, παίζοντας αυτόν τον ρόλο. Μίλησέ τους για αυτά που σπουδάζεις, τα μαθήματα που κάνεις, τα καθήκοντά σου, το ωράριο, το καθημερινό πρόγραμμα κτλ. Κάνε διάλογο με τους συμμαθητές σου και βρείτε ομοιότητες και διαφορές ανάμεσα στη ζωή ενός μαθητή του χθες και του σήμερα.

5.3. Presa de limbă greacă din România

Unitatea de învățare: *Repere spirituale ale comunității elene*

Conținut: *Presa de limbă greacă din România*

Competențe specifice:

1.1. Formularea unor texte explicative simple utilizând adecvat termeni specifici

3.2. Promovarea de elemente definiții ale contextului cultural local care contribuie la patrimoniul național (lucru la portofoliul despre moștenirea culturală a minorității în localitate)

FIȘĂ DE LUCRU (24)

A. Citiți cu atenție textele de mai jos din presa greacă (ori despre presa greacă) și răspundeți cerințelor:

◆ „Începuturile arheologiei române îi preocupă pe membrii comunității grecești. Se urmăresc regulat cercetările epigrafice ale profesorului G. G. Pappadopoulos, conferințele lui Tocilescu despre geografia antică a Dobrogei, discuțiile genealogice ale lui Nicolae Iorga și Octavian Lecca, inițiativa Academiei Române pentru elaborarea unei bibliografii românești vechi și apariția marelui Dicționar al lui B. P. Hașdeu, *Etimologicum Magnum Romaniae*. (...) Interesul arătat de aceste ziare pentru teatrul grecesc se completează cu rubrici închinare turneelor artistice și vizitelor în țara noastră ale unor artiști greci”.

(**Cornelia Papacostea-Danielopolu**, *Comunitățile grecești din România în sec. al XIX-lea*)

◆ „Când am auzit despre îndoita alegere a Domnului Alexandru Ioan Cuza, am săltat de bucurie și am urat din inimă a auzi în curând și de completa unire, realizându-se acum, să fie iarăși aplaudată de toți Elenii și trâmbițată de toată presa internă și externă elină, ca un fapt ce promite independența completă (...) vă vom da o mână de ajutor ca să discutați Transilvania voastră, Bucovina, Banatul și Basarabia, noi suntem naturalii voștri aliați, fiind coreligionari...”

(*Ο Θεατής/Spectatorul*, cf. **Olga Cicanci**, *Presa de limbă greacă din România în veacul al XIX-lea*)

◆ „După două secole de tăcere mormântală, poporul român a ridicat capul cu bucurie și înaintează pe câmpul de onoare (...) Ne bucurăm că vitejia străbunilor n-a dispărut la urmașii lor (...) Rușii au găsit în România un aliat prețios, cu atât mai mult cu cât Europa este nehotărâtă”.

(*Iris*, mai 1877, cf. **Olga Cicanci**, *Presa de limbă greacă din România în veacul al XIX-lea*)

◆ „Dorim ca Noul An să împlinească marea operă a celor care au clădit România, Dacia Mare, de la Tisa până la Gurile Dunării. Cu toții dorim aceasta pentru prietena noastră România și încă

de pe acum o numim Dacia”. (*Iris*, 1 ian. 1878, cf. **Cornelia Papacostea-Danielopolu**, *Comunitățile grecești din România în sec.al XIX-lea*)

♦ „Independența României va deveni un fapt împlinit după ce arborele acestei zeițe va fi udat cu sângele românesc, iar armata română se va fi arătat demnă de gloria ancestrală a armatelor lui Decebal și Mihai Viteazul. (...) Cetățeanul elen, imparțial, iubind libertatea universală, dorește progresul, triumful și fericirea poporului daco-român, la care a găsit adăpost în epocile nefericite...”. (**Thomas Paschidis**, *Chestiunea orientală și soluționarea sa*, 1878)

Pe lângă știrile din Grecia, presa greacă din România scrie despre problemele grecilor din comunitățile elene și numeroase subiecte de interes comun pentru societatea românească.

1. Menționați astfel de subiecte din presa greacă.
2. Arătați cum comentează ziarele grecești cele mai importante evenimente din istoria României.
3. Căutați în biblioteca comunității ziare sau reviste grecești și scrieți o fișă cu tema *Viața comunității noastre în presa greacă*, pentru portofoliul vostru despre *Moștenirea culturală a comunității voastre*.

5.3. Ο Ελληνικός Τύπος στη Ρουμανία

Μαθησιακή Ενότητα: Σταθμοί στην πνευματική ζωή της ελληνικής κοινότητας

Περιεχόμενα: Ο Ελληνικός Τύπος στη Ρουμανία

Ειδικές δεξιότητες : 1.1. , 3.2.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (24)

Α, Διαβάστε προσεκτικά τα παρακάτω κείμενα από τον ελληνικό Τύπο (ή για τον ελληνικό Τύπο) και απαντήστε στις ερωτήσεις:

♦ «Οι αρχές της ρουμανικής αρχαιολογίας ενδιαφέρουν τα μέλη της ελληνικής κοινότητας, που παρακολουθούν τακτικά τις επιγραφικές έρευνες του καθηγητή Γ. Γ. Παπαδόπουλου, τα συνέδρια του Tocilescu για την αρχαία γεωγραφία της Dobrogea, τις γενεαλογικές συζητήσεις του N. Iorga και O. Lecca, την πρωτοβουλία της Ρουμανικής Ακαδημίας για την κατάρτιση μιας ρουμανικής βιβλιογραφίας και την έκδοση του μεγάλου Λεξικού του B. P. Hașdeu, *Etimologicum Magnum Romaniae*. (...) Το ενδιαφέρον που δείχνουν οι ελληνικές εφημερίδες για το ελληνικό θέατρο φαίνεται στις στήλες αφιερωμένες σε καλλιτεχνικές περιοδείες και επισκέψεις στη χώρα μας, ορισμένων Ελλήνων καλλιτεχνών».

(**Cornelia Papacostea-Danielopolu**, *Comunitățile grecești din România în sec.al XIX-lea*)

♦ «Όταν άκουσα για τη διπλή εκλογή του ηγεμόνα Alexandru Ioan Cuza, πετάχτηκα από χαρά και ευχήθηκα μέσα από την καρδιά μου να ακούσω σύντομα και για την μεγάλη ένωση, να χειροκροτηθεί για άλλη μια φορά από όλους τους Έλληνες και να διακηρυχθεί με σάλπιγγα από όλο τον Ελληνικό Τύπο, στο εσωτερικό και το εξωτερικό, ως γεγονός που προαναγγέλλει την πλήρη ανεξαρτησία (...) θα σας βοηθήσουμε να συζητήσετε για την Τρανσυλβανία σας, τη Μπουκοβίνα, το Μπανάτ και τη Βεσσαραβία, είμαστε οι φυσικοί σας σύμμαχοι, είμαστε ομόθρησκοι...»

(*Ο Θεατής*, βλ. **Olga Cicanci**, *Presa de limbă greacă din România în veacul al XIX-lea*)

♦ «Μετά από δύο αιώνες νεκρικής σιωπής, ο ρουμάνικος λαός σήκωσε το κεφάλι με χαρά και προχωράει στο πεδίο της τιμής (...) Χαιρόμαστε που η γενναιότητα των προγόνων δεν χάθηκε στους απόγονους (...) Οι Ρώσοι βρήκαν στη Ρουμανία έναν πολύτιμο σύμμαχο, ιδίως τώρα που η Ευρώπη είναι αναποφάσιστη».

(*Η Ίρις*, βλ. **Olga Cicanci**, *Presa de limbă greacă din România în veacul al XIX-lea*.)

♦ «Θέλουμε η Πρωτοχρονιά να ολοκληρώσει το μεγάλο έργο όσων έκτισαν τη Ρουμανία, τη Μεγάλη Δακία, από την Τίσα μέχρι τις εκβολές του Δούναβη. Όλοι το θέλουμε αυτό για τη φίλη μας, τη Ρουμανία, και από εδώ και πέρα τη λέμε Δακία». (*Η Ίρις*, Ιαν.1878, βλ. **Cornelia Papacostea-Danielopolu**, *Comunitățile grecești din România în sec.al XIX-lea*)

♦ «Η ανεξαρτησία της Ρουμανίας θα συντελεστεί όταν το δέντρο αυτής της θεάς θα ποτιστεί με ρουμάνικο αίμα και ο ρουμάνικος στρατός θα έχει αποδειχτεί άξιος της προγονικής δόξας των στρατών του Δεκεβάλου και του Μιχαήλ του Γενναίου (...) Ο Έλληνας πολίτης, αμερόληπτος, λατρεύοντας την καθολική ελευθερία, θέλει την πρόοδο, τον θρίαμβο και την ευτυχία του δακο-ρουμανικού λαού, στον οποίο βρήκε καταφύγιο στους δύσκολους καιρούς». (Thomas Paschidis, 1878, Βλ. **Olga Cicanci**, *Presa de limbă greacă din România în veacul al XIX-lea*)

Εκτός από τα νέα από την Ελλάδα, ο ελληνικός Τύπος της Ρουμανίας γράφει για τα προβλήματα των Ελλήνων στις Ελληνικές κοινότητες και για πολυάριθμα θέματα κοινού ενδιαφέροντος για τη Ρουμάνικη κοινωνία.

1. Αναφέρετε τέτοια θέματα από τον ελληνικό Τύπο.
2. Δείξτε πώς σχολιάζουν οι ελληνικές εφημερίδες τα πιο σημαντικά γεγονότα της ρουμάνικης ιστορίας.
3. Αναζητήστε στο αρχείο της κοινότητας ελληνικές εφημερίδες ή περιοδικά και γράψτε μια σελίδα με θέμα *Η ζωή της κοινότητάς μας στον Ελληνικό Τύπο*, για το φάκελό σας για την *Πολιτιστική κληρονομιά των Ελλήνων της κοινότητας*.

6. CONTRIBUȚIA MINORITĂȚII ELENE LA PATRIMONIUL COMUN PERSONALITĂȚI DE ORIGINE ELENĂ DIN ROMÂNIA

6.1. Personalități marcante de origine greacă din istoria românilor

Unitatea de învățare: *Contribuția minorității elene la patrimoniul comun. Personalități de origine elenă din România*

Conținut: *Personalități marcante de origine greacă din istoria românilor*

Competențe specifice:

3.1. Descoperirea în diverse surse istorice a componentelor memoriei colective care contribuie la identitatea unei comunități (observarea de surse scrise și nescrise ce poartă amprenta grupul etnic)

3.3. Utilizarea resurselor digitale / multimedia pentru elaborarea și desfășurarea unor proiecte despre trecutul și prezentul comunității (lucru la portofoliul despre moștenirea culturală a minorității folosind Internetul și surse în format electronic pentru informare)

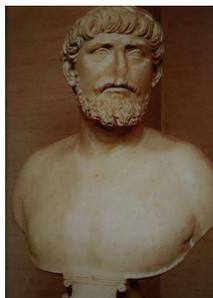
FIȘĂ DE LUCRU (25)

A. Examinați cu atenție imaginile și textele de mai jos. Utilizați informațiile pentru realizarea fișelor din portofoliul vostru despre *Contribuția minorității elene la patrimoniul comun* și completați-le apoi utilizând internetul ori alte resurse digitale, urmărind cerințele:

1. Recunoașteți arhitectul și monumentul din fotografie, despre care scrie istoricul roman Dio Casius în textul de mai jos.

Piciorul podului

Gliptoteca din München

Podul reprezentat pe Columna lui Traian

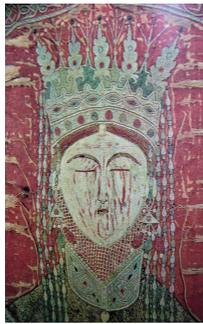

Macheta podului - Muzeul Regiunii Porților de Fier din Turnu Severin

♦ „Minunate sunt și celelalte construcții ale lui Traian, dar acesta este mai presus de toate acelea”.

(Dio Casius, *Istoria Romei*)

2. Realizați o fișă cu tema: *Arhitecții greci ai podurilor de peste Dunăre din imperiul Roman*. Adăugați, alături de numele lui Apollodor din Damasc, numele unui alt arhitect grec ce a construit podul de la Celei.

Maria de Mangop,
acoperământ de la
Putna, detaliu

◆ *Maria de Mangop, a doua soție a domnului Ștefan cel Mare*
„Provenea din familia domnitoare a micului principat grecesc Theodoro (Mangop) în Crimeea (...). Prin prezența sa, chiar și de scurtă durată la Suceava, a contribuit la consolidarea, la curtea Moldovei a influențelor culturale deopotrivă bizantine și occidentale”. (Tudor Dinu, Dragoș Gabriel Zisopol, *Personalități grecești care au jucat un rol în istoria României, din antichitate până în zilele noastre*)

3. Scrieți o fișă cu tema: *Înrudiri ale domnilor români cu familii grecești*. Aflați ce alți domnitori români s-au căsătorit cu grecoaice (puteți consulta pe Internet lucrarea *Istoria minorităților naționale din România*).

◆ *Despot Vodă, domn al Moldovei, originar din Samos*

„În scurta sa domnie a luat măsuri în vederea occidentalizării principatului, înființând, printre altele, o școală cu predare în latină la Cotnari”. (Tudor Dinu, Dragoș Gabriel Zisopol, *Personalități grecești care au jucat un rol în istoria României, din antichitate până în zilele noastre*)

Despot Vodă
Reproducere după moneda
din timpul domniei sale

4. Scrieți o fișă cu tema: *Domnitori de origine greacă în Țările Române* Adăugați la numele lui Despot Vodă și alți domnitori ai Moldovei și Țării Românești cu origini grecești.

Rigas din Velestino
Andreas Kriezis, Muzeul
Benaki, Atena

◆ „Dar cine a fost Rigas? Un tesaliot, născut în 1757 la Velestino (anticul Ferai) și ucis la Belgrad în 1798. S-a școlit la Zagora, apoi la Constantinopol, unde a viețuit pe lângă familia Ipsilanti. La un moment dat a venit în Țara Românească; aici a fost slujbaș domnesc pe lângă un serdar grec – baron austriac. A deținut proprietăți și și-a scris întreaga operă politică, poetică, dramatică și de traducător și cartograf. S-a dus apoi la Viena să-și tipărească lucrările. Intenționa să se întoarcă în Grecia. La Triest a fost arestat, datorită unei trădări, de autoritățile austriece, anchetat și predat pașei din Belgrad care ordonă uciderea sa”. (Georgeta Filitti, *Românii despre Rigas*)

„Viteji feciori, voi, bravii, să mai trăim cât vreți
tot singuri, cum sunt leii, prin munții pădureți?”

În peșteri s-avem casa, spre codri să privim,
 De-amarnica sclavie din lume să fugim?
 Să ne mai pierdem frații și-al patriei pământ?
 Părinți, copii, prieteni și tot ce-avem mai sfânt?
 Mai bine-n libertate, un singur ceas, decât
 Sclavia să te strângă, ani patruzeci, de gât!”

(traducere de Ion Brad, în vol. **Rigas Veletinlis**,
Scrieri revoluționare)

Imnul lui Rigas, artist necunoscut, Muzeul Benaki, Atena

5. Scrieți o fișă cu tema: *Rigas și epoca sa*, în care să arătați rolul său în lupta pentru independență a popoarelor din Balcani. Puteți completa fragmentul de mai sus ascultând *Imnul lui Rigas* (vezi link-ul: https://www.youtube.com/watch?v=Vs1aN_5NC6c)

B. Cinci litere din alfabet sunt în plus. Dacă le veți elimina, veți afla numele a 11 familii fanariote.

B	C	A	L	I	M	A	C	H	I	J
I	P	S	I	L	A	N	T	I	B	Z
X	R	A	C	O	V	I	T	Ă	J	F
H	A	N	G	E	R	L	I	X	Z	B
F	M	A	V	R	O	G	H	E	N	I
B	J	G	H	I	C	A	F	K	X	Z
X	B	Z	K	M	O	R	U	Z	I	B
Z	K	B	F	X	R	U	S	E	T	Z
Z	B	Z	F	K	D	X	B	J	F	F
B	Z	C	A	R	A	G	E	A	B	K
F	X	K	S	U	T	U	J	B	Z	X

Familii din Fanar din care provin domnitorii Moldovei și Țării Românești

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.
11.

1. Enumerați familiile fanariote din care provin domnii Moldovei și Țării Românești.
2. Alegeți din numele descoperite pe cele potrivite pentru a completa propozițiile de mai jos:
 Influențat de ideile iluminismului, Constantin a reușit, în cele 10 domnii ale sale (6 domnii în Țara Românească și 4 în Moldova), să facă importante reforme în plan social, administrativ și fiscal. Alți domnitori, ca Alexandru, Scarlat, Gheorghe, influențați de modelele europene ale despoților luminați, au contribuit la alcătuirea unor legi noi.
3. Scrieți o fișă pentru portofoliul vostru cu tema: *Domnitori fanarioți în Țările Române*, completând datele voastre cu ajutorul Internetului.

6. Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΑΣ

ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ ΑΠΟ ΤΗ ΡΟΥΜΑΝΙΑ

6.1. Εξέχουσες προσωπικότητες ελληνικής καταγωγής στη ρουμανική ιστορία

Μαθησιακή Ενότητα: Η συμβολή της ελληνικής μειονότητας στην κοινή κληρονομιά.

Προσωπικότητες ελληνικής καταγωγής από τη Ρουμανία

Περιεχόμενα: Εξέχουσες προσωπικότητες ελληνικής καταγωγής στη ρουμανική ιστορία

Ειδικές δεξιότητες : 3.1. , 3.3.

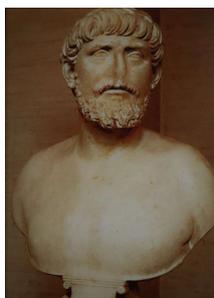
ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (25)

A. Εξετάστε προσεκτικά τις εικόνες και τα παρακάτω κείμενα. Χρησιμοποιήστε τις πληροφορίες για το φάκελό σας για τη Συμβολή της ελληνικής μειονότητας στην κοινή κληρονομιά. Στη συνέχεια συμπληρώστε τις πληροφορίες χρησιμοποιώντας το Διαδίκτυο ή άλλα ψηφιακά μέσα και απαντήστε στις ερωτήσεις:

1. Αναγνωρίστε τον αρχιτέκτονα και το μνημείο στη φωτογραφία, για το οποίο ο Ρωμαίος ιστορικός Δίων Κάσσιος έγραψε στο παρακάτω κείμενο:

Το πόδι της
γέφυρας

.....
Γλυπτοθήκη-
München

Η γέφυρα – στη Στήλη του Τραϊανού

Μακέτα της γέφυρας – Μουσείο της Περιοχής
Σιδηρών Πυλών – Τούρνου Σεβερίν

♦ «Καταπληκτικές είναι και οι άλλες κατασκευές του Τραϊανού, αλλά αυτό τα ξεπερνάει όλα». (Δίων Κάσσιος, *Ιστορία της Ρώμης*)

2. Γράψτε μια σελίδα με θέμα: *Οι Έλληνες αρχιτέκτονες που σχεδίασαν τις γέφυρες του Δούναβη επί Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας*. Προσθέστε, δίπλα στο όνομα που ανακαλύψατε παραπάνω, το όνομα ενός άλλου αρχιτέκτονα ελληνικής καταγωγής που έκτισε τη γέφυρα στο Celei.

Μαρία του Μανγκούπ
Μοναστήρι Putna

♦ *Μαρία του Μανγκούπ, η δεύτερη σύζυγος του ηγεμόνα Στέφανου του Μέγα:* «Καταγόταν από την άρχουσα οικογένεια του μικρού ελληνικού πριγκιπάτου του Θεόδωρου της Κριμαίας (...). Με την παρουσία της, έστω και για μικρό διάστημα στη Suceava, συνέβαλε στην εδραίωση τόσο των βυζαντινών, όσο και των δυτικών πολιτισμικών επιρροών στην αυλή της Μολδαβίας». (**Tudor Dinu, Dragoș Gabriel Zisopol, Personalități grecești care au jucat un rol în istoria României, din antichitate până în zilele noastre**)

3. Γράψτε μια σελίδα με θέμα: *Συγγενικοί δεσμοί Ρουμάνων με ελληνικές οικογένειες*. Μάθετε ποιοι άλλοι Ρουμάνοι ηγεμόνες παντρεύτηκαν Ελληνίδες (Μπορείτε να ανατρέξετε, στο Διαδίκτυο, στο έργο *Istoria minorităților naționale din România*).

♦ *Despot Vodă από τη Σάμο, ηγεμόνας της Μολδαβίας*

«Στη σύντομη κυβέρνησή του, έκανε βήματα προς τον εκδυτικισμό του πριγκιπάτου, ιδρύοντας, μεταξύ άλλων, το Λατινικό Σχολείο στο Cotnari» (**Tudor Dinu, Dragoș Gabriel Zisopol, Personalități grecești care au jucat un rol în istoria României, din antichitate până în zilele noastre**)

Despot Vodă
Αναπαραγωγή από ένα νόμισμα

4. Γράψτε μια σελίδα με θέμα: *Ηγεμόνες ελληνικής καταγωγής στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες*. Προσθέστε στο όνομα του Despot Vodă (όπως είναι γνωστός ο Ιάκωβος Βασιλικός Ηρακλείδης) και άλλους ηγεμόνες της Μολδαβίας και της Βλαχίας με ελληνική καταγωγή.

♦ «*Αλλά ποιος ήταν ο Ρήγας; Ήταν ένα Θεσσαλός που γεννήθηκε στο Βελεστίνο (την αρχαία πόλη Φερές) το 1757 και θανατώθηκε στο Βελιγράδι το 1798. Σπούδασε πρώτα στη Ζαγορά και μετά στην Κωνσταντινούπολη, όπου εισήλθε στον κύκλο των Υψηλάντηδων. Κάποια στιγμή ήλθε στη Βλαχία όπου διετέλεσε ηγεμονικός υπάλληλος και βοηθός ενός Έλληνα σερδάρη – Αυστριακού βαρόνου. Είχε γαιοκτησίες και συνέγραψε εδώ ολόκληρο το πολιτικό, ποιητικό, δραματικό, μεταφραστικό και χαρτογραφικό έργο του. Πήγε μετά στη Βιέννη για να τυπώσει τα συγγράμματά του. Είχε την πρόθεση να επιστρέψει στην Ελλάδα, μα ύστερα από προδοσία συνελήφθη στην Τεργέστη από τις Αυστριακές αρχές, ανακρίθηκε και παραδόθηκε στον πασά του Βελιγραδίου, ο οποίος διέταξε τη δολοφονία του».*

(**Georgeta Filitti, Români despre Rigas**)

Ρήγας Βελεστινλής,
Ανδρέας Κριεζής,
Μουσείο Μπενάκη,
Αθήνα

«Ὡς πότε, παλικάρια, να ζούμεν στα στενά,
μονάχοι, σαν λιοντάρια, στες ράχες, στα βουνά;
σπηλιές να κατοικούμεν, να βλέπωμεν κλαδιά,
να φεύγωμ' απ' τον κόσμο, για την πικρή σκλαβιά;
να χάνωμεν αδέρφια, Πατρίδα και γονείς,
τους φίλους, τα παιδιά μας κι όλους τους συγγενείς;
Καλλιό 'ναι μιας ώρας ελεύθερη ζωή,
παρά σαράντα χρόνοι σκλαβιά και φυλακή!»

(Ρήγας Βελεστινλής, Θούριος, μετάφραση Ion Brad)

5. Γράψτε μια σελίδα με θέμα: *Ο Ρήγας και η εποχή του*, δείχνοντας τον ρόλο του στον αγώνα των λαών των Βαλκανίων για ανεξαρτησία. Μπορείτε να συμπληρώσετε το παραπάνω απόσπασμα ακούγοντας τον Θούριο του Ρήγα (https://www.youtube.com/watch?v=Vs1aN_5NC6c).

Β. Πέντε γράμματα της αλφαβήτου περισσεύουν. Αν τα διαγράψετε, θα μάθετε τα ονόματα 11 φαναριώτικων οικογενειών.

B	C	A	L	I	M	A	C	H	I	J
I	P	S	I	L	A	N	T	I	B	Z
X	R	A	C	O	V	I	T	Ă	J	F
H	A	N	G	E	R	L	I	X	Z	B
F	M	A	V	R	O	G	H	E	N	I
B	J	G	H	I	C	A	F	K	X	Z
X	B	Z	K	M	O	R	U	Z	I	B
Z	K	B	F	X	R	U	S	E	T	Z
Z	B	Z	F	K	D	X	B	J	F	F
B	Z	C	A	R	A	G	E	A	B	K
F	X	K	S	U	T	U	J	B	Z	X

Οικογένειες Φαναριωτών από τις οποίες
κατάγονται οι ηγεμόνες της Μολδαβίας και
της Βλαχίας

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.
11.

1. Απαριθμήστε τις φαναριώτικες οικογένειες από τις οποίες προέρχονται οι ηγεμόνες της Μολδαβίας και της Βλαχίας.

2. Επιλέξτε από τα ονόματα που ανακαλύψατε, τα ορθά για τη συμπλήρωση των παρακάτω προτάσεων:

Επηρεασμένος από τις ιδέες του Διαφωτισμού, ο Constantin κατάφερε, στις 10 βασιλείες του (6 στη Βλαχία και 4 στη Μολδαβία) να υλοποιήσει σημαντικές κοινωνικές, διοικητικές και φορολογικές μεταρρυθμίσεις. Άλλοι ηγεμόνες, όπως Alexandru,

B. Descoperiți, cu ajutorul Internetului, cele mai importante opere ale unor scriitori de origine greacă din România. Uniți cuvintele din cele două coloane arătând legătura dintre fiecare autor și opera sa (cercetați www.wikipedia.ro).

Alexandru A. Filippide •	• <i>Aur sterp, Stânci fulgerate, Monolog în Babilon</i>
Panait Istrati •	• <i>Dumnezeu s-a născut în exil</i>
Elena Farago •	• <i>Poeme lirice, Ahile</i>
Athanasios Hristopoulos •	• <i>Moș Anghel, Chira-Chiralina, Codin</i>
Menelaos Loudemis •	• <i>Șoaptele amurgului, Din traista lui Moș Crăciun</i>
Dimos Rendis - Ravanis •	• <i>Un copil numără stelele</i>
Horia Vintilă •	• <i>Reîntâlnire</i>

C. Descoperiți, cu ajutorul Internetului, numele potrivite din lista de mai jos pentru a evidenția prin exemple prezența personalităților de origine elenă în următoarele domenii științifice: *George Fotino, Edmond Nicolau, Orest Tafrali, Odiseu Apostol, Emanoil Bacaloglu, Daniil Dimitrie Filippide, Athanasie Demosten, Steriu Steriade, Octav Luchide, Hristide Epaminonda, Radu Manicatide, Apostol Arsaki, Dionisie Pippidi*

Istorie:	
Geografie:	
Fizică:	
Aeronautică:	
Medicină:	
Drept:	
Cibernetică:	

6.2. Η συμβολή των ελληνικής καταγωγής λογοτεχνών και επιστημόνων

Μαθησιακή Ενότητα: Η συμβολή της ελληνικής μειονότητας στην κοινή κληρονομιά.

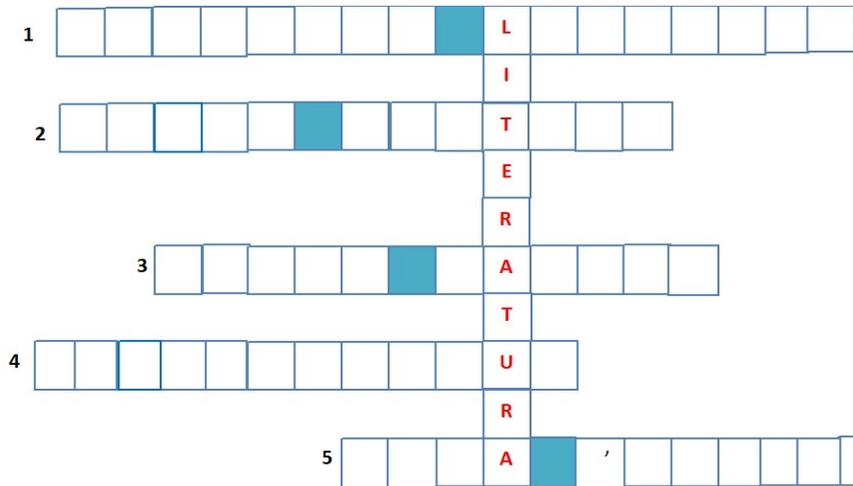
Προσωπικότητες ελληνικής καταγωγής από τη Ρουμανία

Περιεχόμενα: Η συμβολή των ελληνικής καταγωγής λογοτεχνών και επιστημόνων

Ειδικές δεξιότητες: 3.1., 3.3.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (26)

A. Ανακαλύψτε, με τη βοήθεια του Διαδικτύου, τα ψευδώνυμα που χρησιμοποίησαν άνθρωποι των γραμμάτων ελληνικής καταγωγής από τη Ρουμανία (αναζήτηση www.wikipedia.ro).

1. Ψευδώνυμο του *Dimitri Valasiadi* - ποιητή και πεζογράφου γεννημένου στην Κωνσταντινούπολη, μεταφραστή και συγγραφέα πολυάριθμων έργων, τα περισσότερα εκ των οποίων γράφτηκαν στο Βουκουρέστι
2. Ψευδώνυμο του *Vintilă Ciștangioglu* (1915-1992), συγγραφέα, διπλωμάτη και δημοσιογράφου, γεννημένου στη Segarcea, γόνου οικογένειας ελληνικής καταγωγής, που έγραψε το μυθιστόρημα *Dieu est né en exil (Ο Θεός γεννήθηκε στην εξορία)*.
3. Ψευδώνυμο της *Elena Paximadou* (1878-1954), γνωστής συγγραφέα παιδικών ποιημάτων και διηγημάτων.
4. Ψευδώνυμο του *Dimitrie S. Panaitescu* (1891-1971), γιου του Ηπειρώτη Στέφαν Παναγιώτη που γεννήθηκε στη Βραΐλα, γνωστού ποιητή, κριτικού και ιστορικού της λογοτεχνίας, ακαδημαϊκού.
5. Ψευδώνυμο της πριγκίπισσας *Elena Ghica* (1828-1888), συγγραφέα έργων στα γαλλικά, τα ιταλικά και τα ελληνικά.

B. Ανακαλύψτε, με τη βοήθεια του Διαδικτύου, τα πιο σημαντικά έργα συγγραφέων ελληνικής καταγωγής από τη Ρουμανία. Ενώστε με μια γραμμή τους συγγραφείς στην α' στήλη με τα έργα τους στη β' στήλη (αναζήτηση www.wikipedia.ro).

Alexandru A. Filippide	•	•	<i>Aur sterp, Stânci fulgerate, Monolog în Babilon</i>
Panait Istrati	•	•	<i>Dumnezeu s-a născut în exil</i>
Elena Farago	•	•	<i>Poeme lirice, Ahile</i>
Athanasios Hristopoulos	•	•	<i>Moș Anghel, Chira-Chiralina, Codin</i>
Menelaos Loudemis	•	•	<i>Șoaptele amurgului, Din traista lui Moș Crăciun</i>
Dimos Rendis - Ravanis	•	•	<i>Un copil numără stelele</i>
Horia Vintilă	•	•	<i>Reîntâlnire</i>

C. Βρείτε, με τη βοήθεια του Διαδικτύου, από τη λίστα που ακολουθεί, τα ονόματα επιστημόνων που diέπρεψαν στα αντίστοιχα επιστημονικά πεδία, για να αναδείξετε με παραδείγματα την παρουσία προσωπικοτήτων ελληνικής καταγωγής στους συγκεκριμένους τομείς: *George Fotino, Edmond Nicolau, Orest Tafrali, Odiseu Apostol, Emanoil Bacaloglu, Daniil Dimitrie Filippide, Athanasie Demosten, Steriu Steriade, Octav Luchide, Hristide Epaminonda, Radu Manicatide, Apostol Arsaki, Dionisie Pippidi*

Ιστορία:	
Γεωγραφία:	
Φυσική:	
Αεροναυτική	
Ιατρική:	
Νομική:	
Κυβερνητική:	

6.3. Contribuții în sport și artă

Unitatea de învățare: *Contribuția minorității elene la patrimoniul comun. Personalități de origine elenă din România*

Conținut: *Contribuții în sport și artă*

Competențe specifice:

1.3. Redactarea de texte diverse folosind aplicații digitale

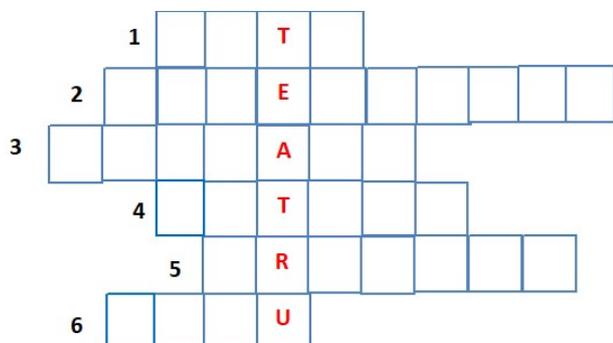
3.1. Descoperirea în diverse surse istorice a componentelor memoriei colective care contribuie la identitatea unei comunități (observarea de surse scrise și nescrise ce poartă amprenta grupul etnic)

3.3. Utilizarea resurselor digitale / multimedia pentru elaborarea și desfășurarea unor proiecte despre trecutul și prezentul comunității (lucru la portofoliul despre moștenirea culturală a minorității folosind Internetul și surse în format electronic pentru informare)

FIȘĂ DE LUCRU (27)

A. Citiți cu atenție cerințele de mai jos și găsiți răspunsurile, cu ajutorul Internetului (cercetați www.wikipedia.ro) :

a. Descoperiți personalități de origine elenă cu importante contribuții în teatrul românesc:

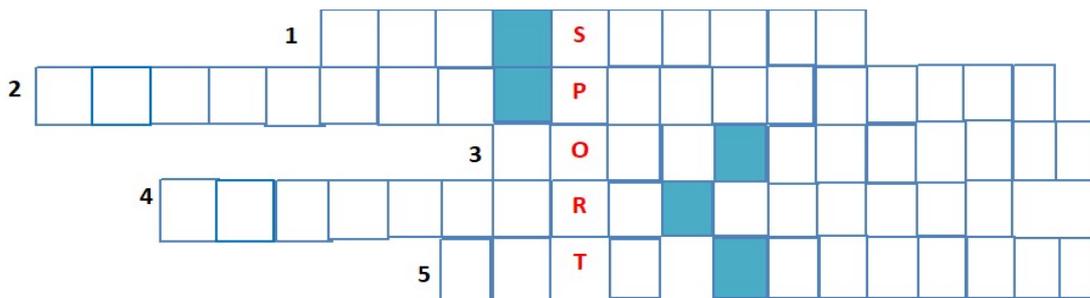

1. Alexandru, domnitor fanariot ce a înființat prima eforie teatrală românească.
2. Aristide (1872-1930), faimos actor de tragedie.
3. Virgil cunoscut actor de film născut în 1940 la Turnu Severin.
4. Mișu, (1886-1970), actor la Teatrul Național din București și Craiova, animator și director de teatru la Cernăuți și Brașov.
5. Constantin (Costache), (1800-1880). actor și scriitor, profesor de limba greacă și traducător din București.
6. Domnița, fiica lui Ioan Caragea, fondatoarea Teatrului de la Cișmeaua Roșie din București (1817)

b. Descoperiți domeniile artistice în care au excelat următorii artiști de origine greacă din România. Uniți punctele corespunzătoare din cele două coloane arătând legătura dintre fiecare artist și arta sa.

Aristide Demetriade •	
Alexandru Demetriad •	• Muzică
Stephan Eleuteriades •	• Film
Alexandru Tsipoia •	• Teatru
Thanasis Fampas •	• Pictură
Harikleia Darclée •	• Sculptură
Gh. Vitanidis •	• Arhitectură
Mișu Fotino •	
Vasile Chiriachide •	
Gheorge Leonida •	

c. Descoperiți personalități de origine elenă cu importante contribuții în sportul românesc:

1. Sportiv român, multiplu campion național și internațional la kaiac – canoe și totodată sculptor
2. Sub acest nume a fost cunoscut campionul Christu Jean Panait Timaronis, boxer profesionist între anii 1923-1929 și apoi antrenor la Slatina și Câmpulung - Muscel.
3. Jurnalist sportiv și scriitor român (1925-1999), născut la Ismail, în Basarabia. Mama sa, Caliopi Alaman, era originară din insula Andros.
4. Sportiv și aviator renumit (1906-1946), campion național și mondial la bob, pilot al primului raid aviatic București-Tel Aviv, campion mondial la acrobație aviatică în 1936 la Los Angeles.
5. Fotbalist român și arbitru de box (1901-1979), cu funcții în Federația Română de Atletism, în Federația Română de Fotbal, Ministerul Învățământului, secretar al Operei Române, traducător.

6.3. Η συμβολή στον αθλητισμό και την Τέχνη

Μαθησιακή Ενότητα: Η συμβολή της ελληνικής μειονότητας στην κοινή κληρονομιά. Προσωπικότητες ελληνικής καταγωγής από τη Ρουμανία

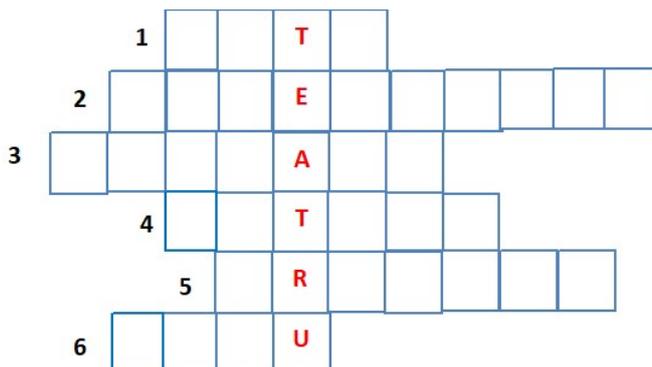
Περιεχόμενα: Η συμβολή στον αθλητισμό και την Τέχνη

Ειδικές δεξιότητες : 1.3., 3.1., 3.3.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (27)

A. Διαβάστε προσεκτικά τις παρακάτω ερωτήσεις και βρείτε τις απαντήσεις χρησιμοποιώντας το Διαδίκτυο (αναζήτηση www.wikipedia.ro):

α. Ανακαλύψτε προσωπικότητες ελληνικής καταγωγής που διέπρεψαν στο ρουμανικό θέατρο:

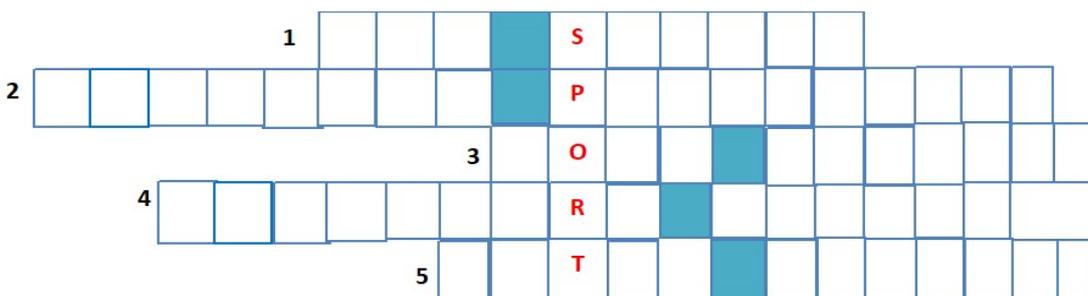

1. *Alexandru*, Φαναριώτης ηγεμόνας, που ίδρυσε την πρώτη ρουμανική Εφορεία Θεάτρου
2. *Aristide*, (1872-1930), διάσημος τραγωδός
3. *Virgil*, γνωστός ηθοποιός του κινηματογράφου, γεννημένος το 1940 στο Τούρνου Σεβερίν
4. *Mișu*, (1886-1970), ηθοποιός του Εθνικού Θεάτρου Βουκουρεστίου και της Κραγιόβας, διευθυντής θέατρου στο Cernăuți και Βραζον
5. *Constantin (Costache)*, (1800-1880), ηθοποιός και συγγραφέας, καθηγητής Ελληνικών και μεταφραστής από το Βουκουρέστι
6. Η *πριγκίπισσα*, κόρη του ηγεμόνα Ioan Caragea, η οποία ίδρυσε το Θέατρο *Cismeaua Roșie* στο Βουκουρέστι (1817)

β. Βρείτε τους τομείς στους οποίους διέπρεψαν οι παρακάτω καλλιτέχνες ελληνικής καταγωγής από τη Ρουμανία. Ενώστε τα ονόματα καλλιτεχνών στην α' στήλη με την τέχνη τους στην β' στήλη.

Aristide Demetriade • Alexandru Demetriad • Stephan Eleuteriades • Alexandru Tsipoiia • Thanasis Fampas • Harikleia Darclée • Gh. Vitanidis • Mișu Fotino • Vasile Chiriachide • Gheorge Leonida •	• Μουσική • Κινηματογραφία • Θέατρο • Ζωγραφική • Γλυπτική • Αρχιτεκτονική

γ. Ανακαλύψτε προσωπικότητες ελληνικής καταγωγής με σημαντική συμβολή στον ρουμανικό αθλητισμό:

5. Completați spațiile libere de mai jos:

..... , **prima femeie care a escaladat Alpii elvețieni** și a înfipt steagul Țării Românești pe vârful Moench (1855), a fost și unul dintre primii cetățeni de onoare ai Atenei. Opera acestei prințese cu origini greco-albaneze se referă la economie, istorie, religie, poezie, artă etc. A scris numeroase articole ce apără drepturile popoarelor din Balcani, sub pseudonimul (2x3p = 6 puncte)

B. Evidențiați preocupările și contribuțiile următoarelor personalități de origine elenă din România, scriind numele de mai jos la locul potrivit: *Octav Luchide*, Athanasie Demosten, Nicolae Iorga, Vasile Chiriachide, Epaminonda Hristide, Mihail din Ioannina, Constantin Aristia, Aristide Demetriade, Gheorghe Vitanidis, Stamatelo Kotronas din Zakynthos, Hector Sarafidis, Gheorghe din Ioannina, Ariadna Camariano-Cioran, Nestor Camariano, Panait Istrati, Lambros Ziogas, Gherase Dendrino, Emanoil Bacaloglu, Edmond Nicolau, Mișu Fotino, Anton Nicolau, Orest Tafrali, Dionisie Pippidi, Nicolae Dossios, Menelaos Loudemis.

(24x3p = 72 puncte)

<i>Medici</i>	<i>Istorici</i>	<i>Scriitori</i>
<i>Poeți</i>	<i>Oameni de știință</i>	<i>Sportivi</i> • <i>Octav Luchide</i>
<i>Muzicieni</i>	<i>Regizori</i>	<i>Sculptori</i>
<i>Pictori</i>	<i>Actori</i>	<i>Specialiști în istoria elenismului din România</i>

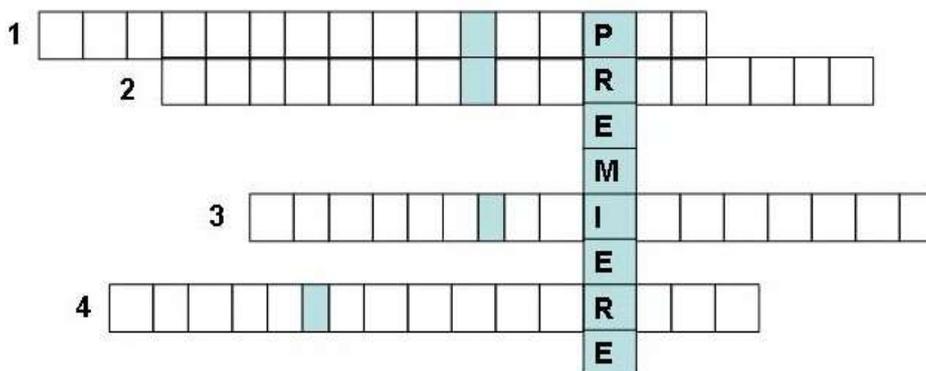
◆ 12 + 6 + 72 = 90 puncte. ◆ Se acordă 10 puncte din oficiu.

**6.4. Η συμβολή της ελληνικής μειονότητας στην κοινή κληρονομιά.
Προσωπικότητες ελληνικής καταγωγής από τη Ρουμανία**

ΦΥΛΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ (28)

A. Σε αυτό το κεφάλαιο, μάθατε για πολλές ενδιαφέρουσες πρωτιές στη Ρουμανία. Απαντήστε στις παρακάτω ερωτήσεις: (4x3β = 12 βαθμοί)

1. Ποιος ήταν ο πρώτος που αναβίωσε και χρηματοδότησε στη σύγχρονη εποχή, τους Ολυμπιακούς Αγώνες;
2. Ποιος ενέπνευσε αυτή την ιδέα;
3. Ποιος χρησιμοποίησε για πρώτη φορά, σε επιστημονική εργασία, τον όρο «Ρουμανία», το 1812;
4. Ποια ήταν η πρώτη γυναίκα από τη Ρουμανία, που πήρε τον τίτλο της Διδάκτορος Ιατρικής στο Παρίσι, το 1884;

5. Συμπληρώστε τα παρακάτω κενά :

....., **η πρώτη γυναίκα που ανέβηκε στις Ελβετικές Άλπεις** και τοποθέτησε τη ρουμανική σημαία στην κορυφή Moench (1855), ήταν επίσης από τους πρώτους επίτιμους πολίτες της Αθήνας. Το έργο αυτής της πριγκίπισσας με ελληνο-αλβανική καταγωγή, έχει σχέση με την οικονομία, ιστορία, θρησκεία, ποίηση, τέχνη κλπ. Έγραψε πολλά άρθρα υπερασπιζόμενη τα δικαιώματα των λαών των Βαλκανίων, με το ψευδώνυμο

(2x3β = 6 βαθμοί)

B. Επισημάνετε τα ενδιαφέροντα και τη συμβολή των εξής προσωπικοτήτων ελληνικής καταγωγής από τη Ρουμανία, γράφοντας τα ονόματά τους στην κατάλληλη θέση: Octav Luchide, Athanasie Demosten, Nicolae Iorga, Vasile Chiriachide, Epaminonda Hristide, Mihail din Ioannina, Constantin Aristia, Aristide Demetriade, Gheorghe Vitanidis, Stamatelo Kotronas din Zakynthos, Hector Sarafidis, Gheorghe din Ioannina, Ariadna Camariano-Cioran, Nestor Camariano, Panait

Istrati, Lambros Ziogas, Gherase Dendrino, Emanoil Bacaloglu, Edmond Nicolau, Mişu Fotino, Anton Nicolau, Orest Tafrali, Dionisie Pippidi, Nicolae Dossios, Menelaos Loudemis.

(24x3β = 72 βαθμοί)

Γιατροί	Ιστορικοί	Συγγραφείς
Ποητές	Επιστήμονες	Αθλητές • <i>Octav Luchide</i>
Μουσικοί / Μουσικοσυνθέτες	Σκηνοθέτες	Γλύπτες
Ζωγράφο	Ηθοποιοί	Ειδικοί στην ιστορία του Ελληνισμού της Ρουμανίας

♦ 12 + 6 + 72 = 90 βαθμοί. ♦ 10 βαθμοί δίδονται ως μπόνους.

7. COOPERAREA CULTURALĂ ROMÂNNO - ELENĂ

7.1. Dialogul cultural româno-elen

Unitatea de învățare: Cooperarea culturală româno-elenă. Dialogul intercultural

Conținut: Dialogul cultural româno-elen

Competențe specifice:

- 1.1. Formularea unor texte explicative simple utilizând adecvat termeni specifici
- 1.2. Formularea unui punct de vedere în urma lecturării unor surse istorice
- 1.3. Descoperirea în diverse situații a componentelor memoriei colective care contribuie la identitatea unei comunități

FIȘĂ DE LUCRU (29)

Citiți cu atenție fragmentele de mai jos și răspundeți cerințelor:

◆ „Îi văd pe români și pe greci, pe care sfânta religie și același drum i-au unit de multă vreme, că se unesc azi printr-o nouă legătură, aceea a filosofiei religioase. Fiind foarte recunoscători de ospitalitatea primită din partea Daciei, grecii se străduiesc să-și plătească această sfântă datorie cu ajutorul luminilor învățaturii și ale filosofiei. Dacii, fiind generoși, nu vor să rămână mai prejos, ca atare cele două părți unite în noua societate se sforțează să-și împărtășească luminile Daciei și ale Greciei (...). Să privească Europa luminată cu admirație un popor atât de mic ca cel al Daciei străduindu-se să redea Greciei ceea ce a primit de la ea. Ei nu pierd nicio clipă pentru a se lumina și a lumina și pe alții”.

(Mitropolitul Ungro-Vlahiei Ignatie, *Discurs la inaugurarea Societății greco-române din București*, 22 iulie, 1810)

◆ „Legăturile cu lumea grecească ale poporului român, existente încă de multă vreme, ajung la apogeu în secolul al XVIII-lea. Domniile fanariote și-au avut rostul lor în determinarea acestui progres al relațiilor dintre greci și români. Societatea românească înaltă ajunge, prin legături de familie uneori, prin educație comună cele mai adeseori, la un fel de comuniune spirituală, în care ceea ce era grec și ceea ce era român pierd caracterele distinctive în năzuința lor simultană către cultură”.

(**Dumitru Popovici**, *Studii literare*)

◆ „A existat mereu în spațiul românesc un interes pentru limba greacă, ce ținea nu doar de motive economice sau religioase, ci și de dorința unor orizonturi mai largi de cultură. Astfel, când domnii și boierii români aduceau profesori greci în casele lor sau puneau bazele unor școli grecești, se îngrijeau de pe atunci să asigure racordarea societății noastre la ritmurile europene. Profesorii greci ai Academiei domnești erau la curent cu sistemele pedagogice occidentale, erau poligloți și-și

elaborau manualele după tot ce era nou în literatura științifică a vremii. Aici, la cursurile lor, s-au format acei harnici traducători ce au dat o bogată literatură română prin traduceri, fie a unor opere grecești, fie a unor opere occidentale, prin intermediare grecești. Aici s-au format figuri reprezentative de cărturari români cu un rol important în renașterea culturală românească. Patriotismul lor n-a fost străin de educația primită în școlile grecești. Deși învățământul grecesc a fost desființat în 1821, limba greacă a continuat să fie predată în școlile publice românești”.

(*Istoria minorităților naționale din România*, 2008)

1. Comentați ideile mitropolitului Ignatie și ale profesorului Dumitru Popovici, cu privire la cooperarea culturală româno-greacă.
2. Explicați interesul constant pentru limba și cultura greacă din spațiul românesc.
3. Plecând de la fragmentele de mai sus, scrieți un text în care să demonstrați continuitatea dialogului cultural româno – elen, găsind exemple din viața comunității voastre.

7. Η ΡΟΥΜΑΝΟ – ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

7.1. Ο ρουμάνο - ελληνικός πολιτιστικός διάλογος

Μαθησιακή Ενότητα: *Η ρουμάνο - ελληνική πολιτιστική συνεργασία. Ο διαπολιτισμικός διάλογος*
Περιεχόμενα : *Ο ρουμάνο - ελληνικός πολιτιστικός διάλογος*
Ειδικές δεξιότητες : 1.1., 1.2, 3.1.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (29)

A. Διαβάστε προσεκτικά τα παρακάτω κείμενα και απαντήστε στις ερωτήσεις:

♦ «Βλέπω τους Έλληνες και Δάκας, τους οποίους προ πολλού ήνωσεν η αγία θρησκεία και η αυτή διοίκησις, να τους ενώνει σήμερον ένας άλλος δεσμός, της ιεράς φιλοσοφίας. Οι Έλληνες ευγνώμονες δια το άσυλον όπερ αυτοίς δέδωκεν η Δακία, προσπαθούσι να αποδώσωσιν έν ιερόν χρέος με τα φώτα της μαθήσεως και της φιλοσοφίας. Οι Δάκες, πολλά φιλότιμοι, δεν θέλουσι να μείνωσι κατώτεροι από αυτούς. Όθεν ηνωμένα τα δύο μέρη με την νέαν Εταιρείαν, φιλοτιμούνται να μεταδώσωσι τα φώτα των και εις την Δακίαν και εις την Ελλάδα».

(*Λόγος του Μητροπολίτη Ιγνατίου στην εναρκτήρια συνεδρίαση της Ελληνο-δακικής Εταιρείας Βουκουρεστίου, 22 Ιουλίου 1810*)

♦ «Οι δεσμοί του ρουμάνικου λαού με τον ελληνικό κόσμο, που υπήρχαν από παλιά, φτάνουν στο αποκορύφωμά τους τον 18^ο αιώνα. Οι Φαναριώτικες ηγεμονίες είχαν το ρόλο τους στην πρόοδο των σχέσεων μεταξύ Ελλήνων και Ρουμάνων. Η ρουμανική υψηλή κοινωνία φτάνει, ενίοτε μέσω

οικογενειακών δεσμών, συνήθως όμως μέσω της κοινής εκπαίδευσης, σε ένας είδος αδιάρρηκτου πνευματικού δεσμού, όπου ό,τι ήταν ελληνικό και ό,τι ήταν ρουμανικό χάνει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του, λόγω της κοινής λαχτάρας για πολιτισμό».

(Dumitru Popovici, *Studii literare*)

♦ «Πάντα υπήρχε στον ρουμάνικο χώρο ενδιαφέρον για την ελληνική γλώσσα, που δεν οφειλόταν μόνο σε οικονομικούς ή θρησκευτικούς λόγους, αλλά και στην επιθυμία για ευρύτερους πολιτιστικούς ορίζοντες. Έτσι, όταν οι Ρουμάνοι ηγεμόνες και βογιάροι έφερναν στα σπίτια τους Έλληνες δασκάλους ή έβαζαν τα θεμέλια Ελληνικών σχολείων, φρόντιζαν από τότε να εξασφαλίσουν τη σύνδεση της κοινωνίας μας με τις σύγχρονες ευρωπαϊκές τάσεις. Οι Έλληνες καθηγητές ήταν εξοικειωμένοι με τα δυτικά παιδαγωγικά συστήματα, ήταν πολύγλωσσοι και έγραφαν τα εγχειρίδια τους σύμφωνα με κάθε τι νέο στην επιστημονική βιβλιογραφία της εποχής. Εδώ, στα μαθήματά τους, διαμορφώθηκαν οι επιμελείς μεταφραστές που δημιούργησαν μια πλούσια ρουμανική λογοτεχνία μέσω μεταφράσεων, είτε ελληνικών έργων, είτε δυτικών έργων, μέσω των Ελληνικών. Εδώ διαμορφώθηκαν μεγάλοι Ρουμάνοι λόγιοι, με σημαντικό ρόλο στη ρουμάνικη πολιτιστική αναγέννηση. Ο πατριωτισμός τους δεν ήταν άσχετος με τη μόρφωση που έλαβαν στα ελληνικά σχολεία. Αν και η ελληνική εκπαίδευση καταργήθηκε το 1821, η ελληνική γλώσσα συνέχισε να διδάσκεται στα ρουμανικά δημόσια σχολεία».

(*Istoria minorităților naționale din România*, 2008)

1. Σχολιάστε τις ιδέες του Μητροπολίτη Ιγνατίου και του καθ. Dumitru Popovici, σχετικά με τη ρουμανο – ελληνική πολιτιστική συνεργασία.
2. Εξηγήστε το αμείωτο ενδιαφέρον για την ελληνική γλώσσα και τον ελληνικό πολιτισμό στον ρουμάνικο χώρο.
3. Ξεκινώντας από τα παραπάνω αποσπάσματα, γράψτε ένα κείμενο στο οποίο να δείξετε τη συνέχεια του ρουμανο – ελληνικού πολιτιστικού διαλόγου, παραθέτοντας παραδείγματα από τη ζωή της κοινότητάς σας.

7.2. *Actele filantropice*

Unitatea de învățare: *Cooperarea culturală româno-elenă. Dialogul intercultural*

Conținut: *Actele filantropice*

Competențe specifice:

3.1. Descoperirea în diverse situații a componentelor memoriei colective care contribuie la identitatea unei comunități (observarea de surse scrise și nescrise ce poartă amprenta grupul etnic)

3.3. Utilizarea resurselor digitale pentru elaborarea și desfășurarea unor proiecte despre trecutul și prezentul comunității (lucru la portofoliul despre moștenirea culturală a minorității)

Cuza. După abdicarea lui Cuza se dedică afacerilor, fiind primul român care călătorește în Statele Unite ale Americii, unde vizitează numeroase obiective industriale.

7.2. Οι φιλανθρωπικές δράσεις

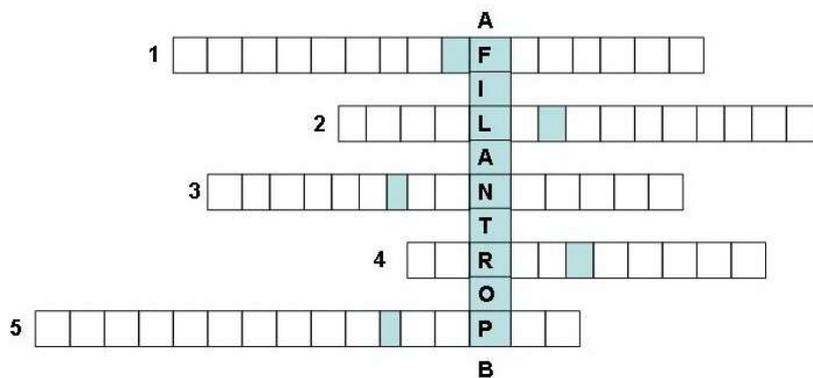
Μαθησιακή Ενότητα: Η ρουμανο - ελληνική πολιτιστική συνεργασία. Ο διαπολιτισμικός διάλογος

Περιεχόμενα: Οι φιλανθρωπικές δράσεις

Ειδικές δεξιότητες : 1.1., 1.2, 3.1.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 30)

A. Εξηγήστε τη λέξη *φιλάνθρωπος*, ξεκινώντας από τις ελληνικές λέξεις από τις οποίες προέρχεται. Συμπληρώστε τις λέξεις που λείπουν, αναφέροντας τα ονόματα μεγάλων Ελλήνων φιλάνθρωπων από τη Ρουμανία.

1. Μητροπολίτης Ουγκροβλαχίας, με καταγωγή από την Ήπειρο, που στήριξε ενεργά τη Ρουμανική παιδεία, μοιράζοντας την περιουσία του χωρίς να σκεφτεί την εθνικότητα ή τη θρησκεία των κληροδόχων. Από την κληρονομιά του ευεργετήθηκαν και Έλληνες και Ρουμάνοι, και ορθόδοξοι και καθολικοί. Για να μπορέσουν οι υπότροφοι να σπουδάσουν στο εξωτερικό, άφησε 11.000 φλουριά για την αγορά τσιφλικιού τα έσοδα του οποίου χρησιμοποιήθηκαν για να σταλούν νέοι Έλληνες και Ρουμάνοι για σπουδές στη Δύση, με υποτροφίες.

2. Έμπορος από τη Μολδαβία που άφησε με διαθήκη την πολύτιμη βιβλιοθήκη του στο Πανεπιστήμιο του Ιασίου και 2,5 εκατομμύρια λεί στη Ρουμάνικη Ακαδημία για υποτροφίες, βραβεία και δημοσιεύσεις.

3. Το όνομα του νοσοκομείου που ιδρύθηκε το 1881, με δωρεά του Κωνσταντίνου Ξενοκράτη, εξέχοντος μέλους της Ελληνικής Κοινότητας Βουκουρεστίου.

4. Πολιτικός του 19^{ου} αιώνα, που δωρίζει στο Δημαρχείο Βουκουρεστίου την έκταση που θα φιλοξενήσει το κοιμητήριο Șerban Vodă (σημερινό κοιμητήριο Bellu).

5. Μεγάλος γαιοκτήμονας από τη Βλαχία (με καταγωγή από το Λάμποβο Ηπείρου), που αφήνει ένα γενναίο ποσό για την έκδοση ενός λεξικού και γραμματικής της ρουμανικής γλώσσας.

B. Γράψτε μια σελίδα με θέμα: Έλληνες ευεργέτες από τη Ρουμανία. Στα ονόματα που έχουν ήδη αναφερθεί, μπορείτε να προσθέσετε και άλλα. Προσπαθήστε να συγκεντρώσετε περισσότερες πληροφορίες, ειδικά για τους ευεργέτες από την κοινότητά σας.

Γνωρίζετε ότι....

- Ο γιατρός *Δημήτριος Ζιτσαίος* μοίρασε την περιουσία του στους συγγενείς του στην Ήπειρο και στο Στρατιωτικό Νοσοκομείο Βουκουρεστίου;
- Ο έμπορος *Γεώργιος Παυλής* μοίρασε την περιουσία του στο Σχολείο των Ιωαννίνων και τις φτωχές οικογένειες της Κραγιόβας;
- Ο *Ευγένιος Αλκάζ* (1808-1892), γιος Έλληνα εμπόρου από την Τραπεζούντα, κληροδότησε το μεγαλύτερο μέρος της περιουσίας του στο Δημαρχείο του Ιασίου, για τον καλλωπισμό της πόλης και στο Πανεπιστήμιο του Ιασίου, για υποτροφίες; Ήταν πολιτικός και διετέλεσε υπουργός Δημοσίας Τάξεως και υπουργός Οικονομικών την εποχή του ηγεμόνα Alexandru Ioan Cuza. Μετά την παραίτηση του Cuza, αφιερώθηκε στις επιχειρήσεις. Ήταν ο πρώτος Ρουμάνος που ταξίδεψε στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, όπου επισκέφτηκε πολλές βιομηχανικές εγκαταστάσεις.

7.3. Cooperarea culturală româno-elenă. Dialogul intercultural

FIȘĂ DE EVALUARE (31)

A. Scrieți dacă sunteți de acord sau nu cu afirmația de mai jos. Scrieți două argumente în sprijinul opiniei voastre.

„Niciun alt popor, mai apropiat sau mai îndepărtat de hotarele noastre, nu se poate măsura cu grecii în privința influenței exercitate asupra românilor și în privința foloaselor dobândite din această conviețuire” (*Georgeta Filitti*). **(30 puncte)**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

B. Ați fost atenți la numele străzilor pe unde treceți zilnic? Există și în localitatea voastră vreo stradă, vreun monument ori vreun alt indiciu, care să amintească de oameni de origine greacă ce au lăsat urme în locul în care trăiți? Presupunem că un grup de turiști ar veni în vizită în localitate iar voi ar trebui să fiți ghizii acestui grup, interesat de ceea ce au creat grecii care au trăit în acest spațiu. Unde i-ați conduce și ce le-ați arăta? Identificați mai multe asemenea obiective (case, statui, monumente, instituții, nume de străzi, biblioteci, parcuri etc) legate de prezența grecilor, dar și a altor etnii din localitatea voastră și faceți o listă! Ea ar putea deveni schița unui *Ghid intercultural al localității* voastre!

(20 puncte)

Listă de obiective:

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

C. Scrieți un eseu cu tema: *Noi și ceilalți – Regulile nescrise ale conviețuirii* **(40 puncte)**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

◆ 30 + 20 + 40 = 90 puncte. ◆ Se acordă 10 puncte din oficiu.

7.3. Η ρουμανο - ελληνική πολιτιστική συνεργασία. Ο διαπολιτισμικός διάλογος

ΦΥΛΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ (31)

Χρόνος εργασίας: 50 λεπτά

A. Γράψτε αν συμφωνείτε ή διαφωνείτε με την παρακάτω ρήση. Υποστηρίξτε τη γνώμη σας με δύο επιχειρήματα.

«Κανένας άλλος λαός, πιο κοντά ή πιο μακριά από τα σύνορά μας, δεν μπορεί να συγκριθεί με τους Έλληνες, όσον αφορά στην επίδραση που άσκησε στους Ρουμάνους και τα οφέλη που αποκόμισε από αυτήν την συνύπαρξη».

(Georgeta Filitti).

(30 βαθμοί)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

B. Έχετε προσέξει τα ονόματα των δρόμων από όπου περνάτε καθημερινά; Υπάρχει στην πόλη σας κάποιος δρόμος, ένα μνημείο ή μια άλλη ένδειξη που να θυμίζουν προσωπικότητες ελληνικής καταγωγής που άφησαν τα ίχνη τους στον τόπο που μένετε; Ας υποθέσουμε ότι μια ομάδα τουριστών που επισκέπτεται την πόλη σας ενδιαφέρεται να μάθει τι δημιούργησαν οι Έλληνες εκεί και εσείς θα πρέπει να την ξεναγήσετε. Πού θα τους πηγαίνατε και τι θα τους δείχνατε; Αναφέρετε ορισμένα τέτοια αξιοθέατα (σπίτια, αγάλματα, μνημεία, ιδρύματα, βιβλιοθήκες, πάρκα, ονομασίες οδών κ.α.), που σχετίζονται με την παρουσία των Ελλήνων, αλλά και των άλλων μειονοτήτων στην περιοχή σας και κάνετε μια λίστα! Θα μπορούσε να χρησιμεύσει ως σχέδιο ενός Διαπολιτισμικού Οδηγού της περιοχής σας! (20 βαθμοί)

Λίστα αξιοθέατων:

-
-
-
-

BIBLIOGRAFIE

- Baumann, V.H.**, 2020, *Prezența elenilor la Tulcea*, București, UERPress.
- Brezeanu S., Iordan C., Matei H. C., Zbucnea G.**, 2003, *Relații româno-elene*, București, Ed. Meronia.
- Camariano-Cioran, A.** 2008, *Relații româno-elene*, București, Ed. Omonia.
- Camariano N.**, 1968, *Sur l'activité de la Société littéraire gréco-dacique de Bucarest (1810-1812)*, în *Revue des Etudes Sud-Est Européennes*, tom VI, nr.1, București, Ed. I.S.S-E.E.
- Cheramidoglu, C.**, 2022, *Grecii Constanței vechi*, București, UERPress.
- Cicanci, O.**, 1981, *Companiile grecești din Transilvania și comerțul european în anii 1636-1746*, I.S.S.E.E, București, Ed. Academiei R.S.R.; 1995, *Presa de limbă greacă din România în veacul al XIX-lea*, București, Ed. Omonia-UER.
- Cândea, I., Filip C.**, 2020, *Comunitatea greacă de la Brăila din cele mai vechi timpuri până în secolul al XI-lea*, București, UERPress.
- Cotenescu, M.Ș.**, 2020, *Grecii din Târgoviște*, București, UERPress.
- Dimou G.**, 1992, *Η ζωή και η ιστορία μας Στοιχεία πολιτισμού Από το λαϊκό πολιτισμό μας*, Universitatea Ioannina.
- Dinu, T., Zisopol, D.G.**, *Personalități grecești care au jucat un rol în istoria Românilor, din antichitate până în zilele noastre* (ed.bilingvă, româno-engleză), București, UERPress.
- Demos, G.**, 2010, *Η νοσταλγία του γυρισμού*, Ed. Φλωρινιώτικες Εκδόσεις I. Αριστείδου, Florina; 2019, *Nostalgia întoarcerii*, Craiova, Ed. Φλωρινιώτικες Εκδόσεις, I. Αριστείδου, Florina.
- Dossios N.G.**, 1901, *Studii greco-române*, Iași, Tipografia Dacia - P. Iliescu & D. Grossu.
- Filitti G.**, 2007, *Românii despre Rigas*, București, Ed. Omonia; 2021, a. *Tudor Vladimirescu* în vol. *Revoluția elenă pe pământ românesc*, București, Ed. UERPress; b. *Tudor Vladimirescu și Eteria*, în *Magazin istoric*, iulie, București; 2022, *Bucureștiul grecesc / Το Ελληνικό Βουκουρέστι*, ediția a III-a, București, Ed. Omonia.
- Filitti G., Brad-Chisacof L.**, 2001, *Din viața Comunității Elene din București în anii 1914-1936*, în *Buletinul Societății Române de Studii Neoelene*, București, Ed. Societatea Română de Studii Neoelene.
- Gavra E.** (coord), 2007, *Εμπορικοί σταθμοί των Ελλήνων στη Ρουμανία (Trasee și puncte ale comerțului și civilizației în Balcani. Puncte comerciale ale grecilor în România)*, Thessaloniki, Ed. University Studio Press.
- Guys P. A.**, 1776, *Voyage littéraire de la Grèce ou lettres sur les grecs, anciens et modernes, avec un parallèle de leurs mœurs, Voyage littéraire de la Grèce ou lettres sur les grecs, anciens et modernes, avec un parallèle de leurs mœurs*, vol. I, Paris, Veuve Duchesne.
- Holban M.** (Ed), 1968-1976, *Călători străini despre Țările Române*, vol. I-VI, București, Ed. Științifică.
- Homer**, *Iliada*, X, 427
- Iliopoulos, V.**, 2018, *Mesaj din 9 Februarie 2018, Ziua Limbii Elene*, https://www.neakriti.gr/ellada/1473772_pagkosmia-imeras-ellinikis-glossas-i-psyhi-toy-politismoy
- Iftimi, S.** (coord), 2021, *Eteria în Principatele Române (1821)*, București, UERPress.
- Iordan, I.**, 1963, *Toponimia românească*, București, Ed. Academiei.
- Karathanassis A. E.**, 2003, *Elenismul în Transilvania*, București, Ed. Omonia.
- Manesis S.**, 2020, *Comunitatea Elenă din Constanța / Η Ελληνική κοινότης Κωνσταντίνης Ρουμανίας*, (reeditare și traducere a primei ediții grecești din Atena, 1952) București, UERPress.
- Marincu, G.F.**, 2020, *Calafatul „Un pion pe tabla de șah a istoricelor relații româno-elene”*, București, UERPress.
- Niculache, I., Niculache M.**, 2020, *Grecii în Dobrogea de Nord Comuna Izvoarele, județul Tulcea*, București, UERPress.
- Ovidius**, 2001, *Opere (Tristele, V,7,9-12)*, Chișinău, Ed. Gunivas SRL.
- Papacostea Danielopolu C.**, 1979, *Intelectualii români din Principate și cultura greacă 1821-1859*, București, Ed. Eminescu; 1982, *Literatura în limba greacă în Principatele Române (1774-1830)*,

București, Ed. Minerva; 1996, *Comunitățile grecești din România în secolul al XIX-lea*, București, Ed. Omonia-U.E.R.

Papacostea, V., 1996, *Tradiții românești de istorii și cultură*, București, Ed. Eminescu

Paraskevopoulos, G.P., 1898, *Η μεγάλη Ελλάς*, Atena, Ed. Korrinis (Κορίννης).

Patelakis, A., 2017, *Războiul Civil din Grecia (1946-1949) și emigranții politici greci în România (1948-1982)*, Târgoviște, Ed. Cetatea de Scaun.

Păcurariu, M., 1980, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, Vol. I, București, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române.

Petrescu -Redi, N., 2020, *Comunitatea Elenă Prahova*, București, UERPress.

Popovici, D., 1972, *Studii literare*, Cluj, Ed. Dacia.

Rados, L. (ed.), 2006, *Școlile grecești din România (1857-1905) Restituții documentare*, București, Ed. Omonia.

Scalcău, P., 2005, *Grecii din România*, ediția a II-a, București, Ed. Omonia; 2006, *Elenismul în România. O istorie cronologică*, București, Ed. Omonia; 2008, *De la Papingo la Turnu Severin*, București, Ed. U.E.R.; 2021, Bucharest, *Hellenism in Romania. A Chronological History*, UERPress.

Scalcău, P., Rățoi T., 2020, *Prezența elenă în Mehedinți*, București, UERPress.

Severeanu, C.D., 1929, *Din amintirile mele*, Vol. I, București, Tipografia Bucovina.

Stasinopoulou, D., 2005, *Η Ρουμανία της καρδιάς μου / România inimii mele*, București, Ed. I&D.Stasinopoulou, Imedica SA; 2021, *1821 - Revoluția Greacă în Țările Române. Pe urmele lui Alexandru Ipsilanti / 1821 - Η Ελληνική Επανάσταση στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες Μολδαβίας & Βλαχίας Στα βήματα του Αλέξανδρου Υψηλάντη*, București, Imedica SA.

Talbot Rice, T., 2006, *Ο δημόσιος βίος των Βυζαντινών*, Αθήνα, Εκδ. Παπαδήμα.

Tucydidis, 1966, București, *Războiul peloponesiac*, Cartea a II-a, București, Ed. Științifică.

Țipău M., 2008, *Domnii fanarioți în Țările Române (1711-1821)*, Mică enciclopedie (ediția a II-a), București, Ed. Omonia.

Vakalopoulos, A. E., 2004, *Istoria Greciei moderne (1204-1985)*, Ed. Euroatlantica, București.

Velestinlis Rigas, 1999, *Scrieri revoluționare*, București, Ed. Omonia.

Vrettakos, N., *Η Ελληνική γλώσσα*, <https://ologramma.art/linik-gl-ssa-nikiforos-vrettakos/>

Xenofon, 1958, *Statul spartan, Statul Atenian*, București, Ed. Științifică.

Zamarovsky, V., 1988, *Renașterea Olympiei*, București, Ed. Sport-Turism.

Zamfiropol, D., 1993, *Prezența elementului grec la Galați*, în *Elpis*, nr.10, 11, 12, U.E.R., București

Zisopol, A., 2022, *Istorie și dans. Dansuri antice grecești*, in *Minighid de mișcare - Teacher for Swanz*, București.

*** 2008, *Istoria și tradițiile minorităților din România*, București, Ed. Didactică și Pedagogică.

*** 2012, *Greci, evrei, ruși lipoveni, turci... Brăila. Reactivarea memoriei culturale a orașului*, Brăila, Muzeul Brăilei-Ed. Istros.

*** 2021, *Revoluția elenă pe pământ românesc / Η Ελληνική Επανάσταση στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες / The Greek revolution on Romanian land*, București, UERPress.

Presa Uniunii Elene din România:

Colecția *Ελπίς / Speranța*, nr. 1-52 (septembrie 1993-decembrie 1997), nr. 1-12/1998, 1/2000, 1-2/2001, 1993-2001, București, U.E.R.

Colecția *Διάλογος / Dialog* /2000, 2001, București, U.E.R.

Colecția *Πληροφοριακό δελτίο/ Buletin informativ*, 2001-2004, București, U.E.R.

Colecția *Ελπίς / Speranța*, 2002-2023, București, U.E.R.

Sursa fotografiilor: *Colecția Uniunii Elene din România*

Titlul proiectului: : „*Competență și eficiență în predarea limbii române copiilor și elevilor aparținând minorităților naționale din România*”

Beneficiarul proiectului: Ministerul Educației

Elaboratori: PAULA SCALCĂU

Validatori: RAMONA LUCACIU, IULIANA GALEȘ

Data publicării:

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.